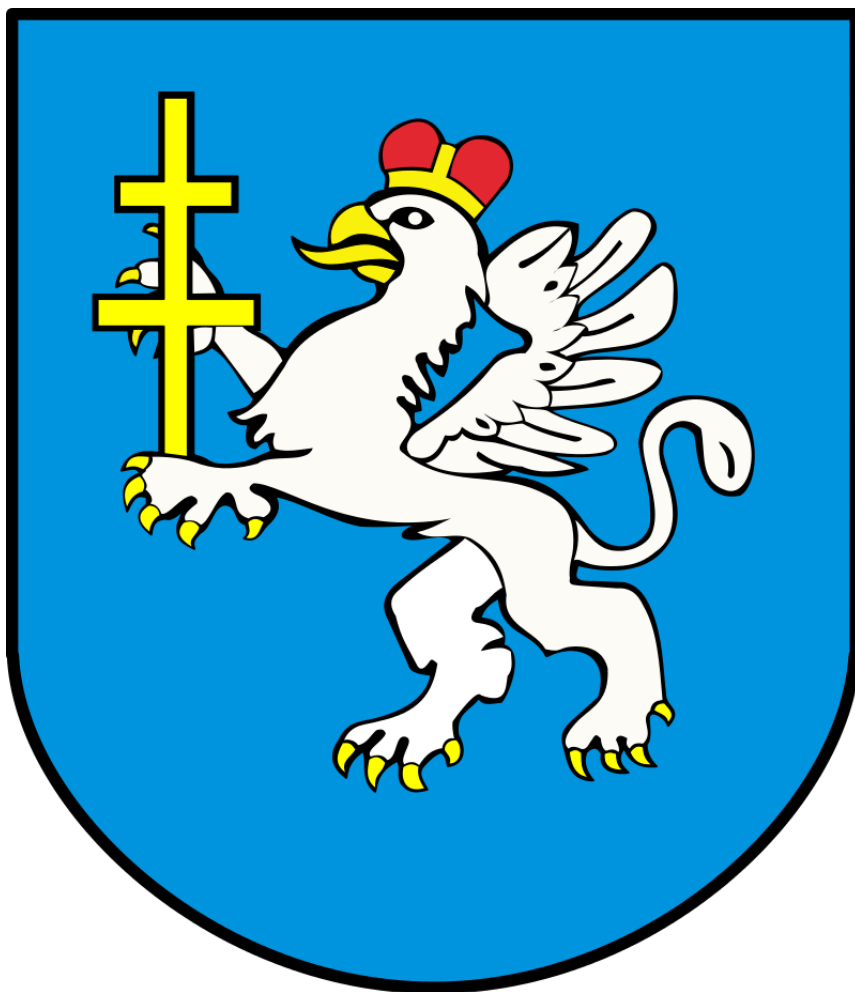

**Prognoza Oddziaływania na Środowisko
projektu
Strategii Rozwoju Powiatu
Jędrzejowskiego na lata 2021-2027**

26 sierpnia 2021 r.

przygotowana przez

ul. Petera Mansfelda 4
60-855 Poznań
tel. +48 515 258 403
remedis@remedis.eu

NIP: 781-179-27-48
REGON: 300464078
KRS: 0000270485
Kapitał zakładowy: 6.330.010,20 zł

1.	WSTĘP.....	5
2.	METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	6
3.	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH STRATEGII ROZWOJU POWIATU JĘDRZEJOWSKIEGO NA LATA 2021-2027 I O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM.....	8
3.1	GŁÓWNE CELE PROJEKTU	8
3.2	POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DOKUMENTAMI, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	12
4.	STAN ŚRODOWISKA.....	17
4.1	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ PROBLEMÓW W TYM ZAKRESIE	17
4.1.1	POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE, GEOMORFOLOGIA	17
4.1.2	WARUNKI KLIMATYCZNE	21
4.1.3	HYDROGRAFIA	21
4.1.4	BUDOWA GEOLOGICZNA I WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE, WARUNKI GLEBOWE 24	
4.1.5	WARUNKI PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE	29
5.	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM	45
5.1	POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	45
5.2	WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	50
5.2.1	WODY POWIERZCHNIOWE.....	50
5.2.2	WODY PODZIEMNE	55
5.3	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	58
5.4	HAŁAS	60
5.5	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE.....	61
5.6	OCENA STANU ŚRODOWISKA POWIATU JĘDRZEJOWSKIEGO - SYNTEZA	62

6.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	63
7.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....	68
7.1	PODSUMOWANIE PRZEWIDYWANYCH ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE ASPEKTY.....	81
8.	PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	87
9.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	89
10.	INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	90
11.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	91
12.	STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	92
13.	SPIS TABEL I RYSUNKÓW	96

1. WSTĘP

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027 (zwanej w dalszej części opracowania Prognozą...) są przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 z późn. zm.). Artykuł ten nakłada na organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

2. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Metodyka opracowania jak również treść Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027 zostały bezpośrednio podporządkowane zapisom wynikającym z Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 51 ust. 2 przywołanego aktu prawnego, prognoza oddziaływania na środowisko (...) powinna:

- zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
- określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- określać, analizować i oceniać przewidywane znaczarce oddziaływania na środowisko oraz zabytki, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe,
- przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny

prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,

- zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- zawierać informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Treść prognozy oddziaływania na środowisko została także podporządkowana zakresowi i stopniowi szczegółowości prognozy uzgodnionemu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach uzgodnieniem nr WOO-III.410.77.2021.MK i WOO-III.411.10.2021.MK z dnia 28 lipca 2021 roku oraz zakresowi i stopniowi szczegółowości prognozy uzgodnionemu przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego uzgodnieniem nr NZ.9022.5.82.2021 z dnia 26 lipca 2021 roku.

3. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH STRATEGII ROZWOJU POWIATU JĘDRZEJOWSKIEGO NA LATA 2021-2027 I O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM

3.1 GŁÓWNE CELE PROJEKTU

Strategia Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027 (dalej Strategia) jest wyrażeniem woli społeczeństwa lokalnego w celu realizacji wspólnych zamierzeń prowadzących do trwałego rozwoju oraz wzrostu gospodarczego przy jednoczesnych działaniach chroniących środowisko.

Istnieje przekonanie, że Strategia stworzy trwałe podstawy dla wspierania rozwoju lokalnego, a poprzez społeczny system wdrażania, monitoringu i ewaluacji zapisów Strategii będzie podstawą do zbudowania struktury współpracy różnych podmiotów życia społecznego i gospodarczego, które pozwolą na zrównoważony rozwój Powiatu.

W związku z powyższym Strategia ma za zadanie tworzyć trwałe podstawy pod rozwój lokalny, w którym społeczny rozwój idzie w parze z rozwojem gospodarczym i z ochroną środowiska.

W toku opracowywania projektu Strategii wypracowano misję i wizję przyszłości dla Powiatu Jędrzejowskiego:

MISJA

Misja samorządu w zwięzły sposób precyzuje istotę jego działań i podstawowe funkcje do spełnienia na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców Powiatu.

Rozwój potencjału społeczno-gospodarczego i kulturowego Powiatu dla dobra mieszkańców, dbając o zasoby środowiskowe poprzez zrównoważony rozwój.

WIZJA

Tak określona misja pozwala na wyznaczenie wizji Powiatu, rozumianej jako projekcja stanu, do którego dąży społeczność lokalna i reprezentująca ją władza samorządowa w perspektywie 2027 r. Ze względu na nadrzędny cel rozwoju Powiatu realizowana będzie następująca wizja rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego:

„Powiat Jędrzejowski dynamicznie czyni postępy, w myśl zasad zrównoważonego rozwoju. Ludność Powiatu ma dostęp do miejsc pracy, edukacji, opieki zdrowotnej, kultury

i wypoczynku oraz zapewnione czyste środowisko i poczucie bezpieczeństwa. Gospodarka Powiatu, lokalny kapitał społeczny i coraz wyższy poziom usług społecznych gwarantując rozwój Powiatu”.

Realizacji wizji rozwoju towarzyszy ścisła współpraca władz Powiatu i jednostek organizacyjnych z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie Powiatu, wsparcie i zaangażowanie mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych, wreszcie współpraca z samorządami gmin. Tylko efektywne wykorzystanie potencjałów i aktywności wszystkich interesariuszy daje szansę na pomyślny i trwały rozwój Powiatu Jędrzejowskiego.

Projekt Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027 obejmuje:

- Diagnozę strategiczną Powiatu Jędrzejowskiego sporządzoną w oparciu o analizę silnych i słabych stron powiatu oraz szans i zagrożeń jego rozwoju.
- Zapis planu działania zawierający cele strategiczne i operacyjne określające główne kierunki rozwoju Powiatu oraz działania, na których przede wszystkim powinny koncentrować się wszystkie podmioty życia społecznego realizujące zamierzenia Programu.

W ramach projektu Strategii wyznaczono pięć celów strategicznych. Dla każdego celu określono cele operacyjne (w sumie 17). W ramach każdego celu operacyjnego wyspecyfikowano działania do realizacji. Zawierają one schemat zamierzeń planowanych do realizacji na terenie Powiatu Jędrzejowskiego.

Wyszczególnienie celów strategicznych, operacyjnych i działań zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 1 Cele strategiczne, programy operacyjne i działania Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027

Cele Strategiczne	Programy operacyjne	Działania
CEL STRATEGICZNY 1 Ochrona środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego Powiatu Jędrzejowskiego	CEL OPERACYJNY 1.1 Poprawa stanu środowiska przyrodniczego	DZIAŁANIA: 1.1.1 Zwiększenie efektywności energetycznej oraz zmniejszenie energochłonności budynków użyteczności publicznej zarządzanych przez Powiat 1.1.2 Promocja przedsięwzięć i zachowań proekologicznych oraz edukacja ekologiczna 1.1.3 Zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu
	CEL OPERACYJNY 1.2 Ochrona i rewaloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego	DZIAŁANIA: 1.2.1 Zapewnienie właściwej opieki nad obiektami zabytkowymi oraz sprawnej administracji w zakresie dóbr kultury 1.2.2 Rozwój współpracy na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami

	CEL OPERACYJNY 1.3 Rozwój potencjału turystycznego Powiatu i tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych	DZIAŁANIA: 1.3.1 Aktualizacja produktów turystycznych i integracja oferty turystycznej 1.3.2 Rozwój współpracy z partnerami pozarządowymi i regionalnymi na rzecz efektywnej promocji zewnętrznej i popularyzacji turystyki wśród mieszkańców
	CEL OPERACYJNY 1.4 Rozwój infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej	DZIAŁANIA: 1.4.1 Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz aktywizacja fizyczna mieszkańców 1.4.2 Wsparcie działalności sportowej prowadzonej przez organizacje społeczne oraz nagradzanie zawodników i trenerów za osiągnięte wysokie wyniki sportowe
CEL STRATEGICZNY 2 Ochrona zdrowia, włączenie społeczne, porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli	CEL OPERACYJNY 2.1 Ochrona zdrowia i związanej z nim jakości życia oraz zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej	DZIAŁANIA: 2.1.1 Zwiększenie troski o własne zdrowie oraz kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wśród mieszkańców 2.1.2 Ograniczenie występowania najpoważniejszych problemów zdrowotnych wśród mieszkańców 2.1.3 Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w dostępie do opieki zdrowotnej
	CEL OPERACYJNY 2.2 Wzmocnienie integracji społecznej	DZIAŁANIA: 2.2.1 Pomoc rodzinom w sytuacji kryzysowej, wsparcie funkcjonowania systemu pieczy zastępczej 2.2.2 Wzmocnienie integracji osób niepełnosprawnych – podniesienie standardów usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych 2.2.3 Aktywizacja środowiska seniorów
	CEL OPERACYJNY 2.3 Współpraca z organizacjami pozarządowymi i rozwój społeczeństwa obywatelskiego	DZIAŁANIA: 2.3.1 Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców 2.3.2 Wsparcie aktywności wolontariatu
	CEL OPERACYJNY 2.4 Rozwój działalności kulturalnej	DZIAŁANIA: 2.4.1 Organizowanie wydarzeń mających znaczenie dla rozwoju i upowszechniania kultury 2.4.2 Wsparcie działalności kulturalnej prowadzonej przez organizacje społeczne
	CEL OPERACYJNY 2.5 Podwyższenie stanu i poczucia bezpieczeństwa	DZIAŁANIA: 2.5.1 Poprawa warunków pracy policji 2.5.2 Poprawa funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej 2.5.3 Ochrona praw konsumenckich
CEL STRATEGICZNY 3 Wsparcie edukacji i rynku pracy	CEL OPERACYJNY 3.1 Rozwój edukacji ponadpodstawowej, podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców	DZIAŁANIA: 3.1.1 Budowa, remonty i modernizacje budynków oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych 3.1.2 Systematyczne unowocześnianie, wymiana sprzętu, pomocy naukowych i wyposażenia szkół 3.1.3 Doskonalenie kwalifikacji pracowników

		placówek oświatowych oraz podnoszenie kompetencji uczniów 3.1.4 Dostosowanie kierunków kształcenia w szkołach ponadpodstawowych 3.1.5 Wprowadzenie do szkół ponadpodstawowych nowych kierunków i profili kształcenia dla osób dorosłych oraz rozwijanie nowoczesnych metod kształcenia e-learning
	CEL OPERACYJNY 3.2 Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu	DZIAŁANIA: 3.2.1 Aktywizacja osób szczególnie zagrożonych bezrobociem 3.2.2 Monitoring rynku pracy i dostosowywanie form pomocy do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych
	CEL OPERACYJNY 3.3 Wpieranie rozwoju gospodarczego Powiatu	DZIAŁANIA: 3.3.1 Promocja gospodarcza Powiatu Jędrzejowskiego i lokalnej przedsiębiorczości
CEL STRATEGICZNY 4 Spójność komunikacyjna Powiatu	CEL OPERACYJNY 4.1 Rozbudowa i przebudowa sieci drogowej	DZIAŁANIA: 4.1.1 Remonty dróg powiatowych 4.1.2 Rozwój infrastruktury i turystyki rowerowej
	CEL OPERACYJNY 4.2 Rozwój systemu zintegrowanego transportu zbiorowego	DZIAŁANIA: 4.2.1 Integracja transportu zbiorowego
CEL STRATEGICZNY 5 Innowacyjna i sprawna administracja, współpraca samorządowa i kształtowanie pozytywnego wizerunku Powiatu Jędrzejowskiego	CEL OPERACYJNY 5.1 Dokształcanie i doskonalenie usług administracyjnych	DZIAŁANIA: 5.1.1 Rozwój e-administracji i systemów informacji przestrzennej
	CEL OPERACYJNY 5.2 Kształtowanie dobrego wizerunku Powiatu	DZIAŁANIA: 5.2.1 Marketing Powiatu Jędrzejowskiego poprzez działania informacyjno-promocyjne
	CEL OPERACYJNY 5.3 Współpraca samorządowa	DZIAŁANIA: 5.3.1 Intensyfikacja współpracy zagranicznej Powiatu

Źródło: projekt Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027

Działania wymienione w powyższych tabelach będą realizowane przez Powiat Jędrzejowski oraz podmioty działające na obszarze Powiatu, a także w niektórych przypadkach przez samorządy gminne, przedsiębiorstwa lub mieszkańców.

Całość planowanych strategicznych działań do zrealizowania do 2027 roku zamykają rekomendacje do wdrożenia Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027. Rekomendacje wdrożeniowe zawierają ogólny zapis działań, jakie należy podjąć w celu realizacji zapisów Strategii, a następnie ich monitoringu i ewaluacji. W procesie wdrażania będzie kładziony nacisk na wzajemne korzyści i równouprawnienie wszystkich partnerów, przy założeniu, że dzięki realizacji konkretnych działań, co do których istnieje konsensus społeczny wzrasta atrakcyjność i konkurencyjność regionu. Przyjęto, że planowane inwestycje nie będą kolidować z przyrodniczymi walorami Powiatu, a ich oddziaływanie na środowisko zostanie

ograniczone poprzez dobór odpowiedniej lokalizacji zgodnej z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, stosowanie odpowiedniej technologii oraz terminów prac.

3.2 POWIAZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DOKUMENTAMI, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Analizując cele sformułowane w projekcie Strategii, oprócz analizy ich wpływu na środowisko, należy dokonać odniesienia tych celów do kierunków działań określonych w dokumentach nadrzędnych oraz określonych na szczeblu regionu. Od komplementarności i zharmonizowania tych celów w znacznym stopniu zależy możliwość osiągnięcia sukcesu polityki ekologicznej Powiatu.

Cele i projekty zamieszczone w projekcie Strategii, w odniesieniu do poszczególnych domen strategicznych zostały tak sformułowane, by w sposób bezpośredni nawiązywać także do wymogów i wytycznych zawartych w szeregu dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym oraz wojewódzkim, obejmujących swoją tematyką szeroko rozumiane kwestie ochrony środowiska m.in. w kontekście planowania gospodarczego, przestrzennego i społecznego.

Wspólną cechą wszystkich scharakteryzowanych poniżej dokumentów, która to w sposób bezpośredni została przeniesiona do projektu Strategii, jest dążenie do stworzenia warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska oraz wdrażanie zasady zrównoważonego rozwoju.

Zapisy projektu Strategii zostały skorelowane z zapisami dokumentów szczebli wyższych i równoległych, które powstały we wcześniejszym czasie, są to między innymi:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”;
- Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do Roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- Raport Polska 2030. Wyzwania Rozwojowe;
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.

Cele zapisane w dokumentach i wykorzystane kierunki działań w analizowanym projekcie Strategii zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2 Zestawienie dokumentów strategicznych i przedstawienie spójności z celami zapisanymi w projekcie Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027

Nazwa dokumentu	Cele wskazane w dokumencie strategicznym	Wykorzystane kierunki działań w projekcie Strategii
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”	Cel 3 - Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki	Wzmacnianie wykorzystania potencjału kreatywnego poprzez rozwój sektora kreatywnego i przedsiębiorstw kreatywnych
	Cel 4 - Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki	Podnoszenie jakości edukacji poprzez zorientowanie na efekty uczenia się, w szczególności w zakresie kluczowych kompetencji, a także personalizację nauczania oraz ewaluację pracy szkół i placówek
	Cel 5 – Stworzenie Polski Cyfrowej	Poprawa jakości i efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego na wszystkich poziomach, połączona ze zwiększeniem jego atrakcyjności poprzez silniejsze powiązanie z rynkiem pracy
	Cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”	Zwiększenie dostępności powszechnych programów kształtowania postaw przedsiębiorczych i wspierania przedsiębiorczości, opartej o postawy proinnowacyjne, kreatywne, umiejętność współpracy
	Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska	Poprawa świadomości roli innowacji i strategii rozwojowych firm wśród przedsiębiorców
	Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych	Budowanie kompetencji cyfrowych osób nauczających (m.in. nauczycieli, pracowników innych instytucji edukacyjnych i kultury, pracowników organizacji pozarządowych) i wdrożenie powszechnej edukacji cyfrowej oraz stworzenie nowoczesnej sieciowej infrastruktury i zasobów edukacyjnych
	Cel 9 - Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego	Stworzenie warunków dla wzrostu liczby osób niepełnosprawnych zatrudnionych na otwartym rynku pracy.
	Cel 11 – wzrost społecznego kapitału rozwoju	Stworzenie kompleksowego systemu wspierania usamodzielniania się młodej generacji, tak aby ograniczać okres niepewności i w pełni wykorzystywać ich potencjał zawodowy i społeczny (np. kreatywność, otwartość, elastyczność).
		Zapewnienie realnego wsparcia rodzin wielodzietnych zabezpieczającego je przed ryzykiem wykluczenia społecznego

		Wdrożenie instrumentów podnoszących jakość świadczonych usług zdrowotnych i efektywność systemu ochrony zdrowia Stworzenie modelu aktywności intelektualnej, społecznej i zawodowej osób starszych opartego na wykorzystywaniu ich potencjałów i zapobieganiu wykluczeniu społecznemu Wzrost poziomu aktywności fizycznej społeczeństwa poprzez poprawę warunków umożliwiających jej uprawianie na każdym etapie życia Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki Zwiększenie poziomu ochrony środowiska Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach. Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich Zwiększenie stopnia dyfuzji połączeń wieś-miasto w celu dynamizowania rozwoju zarówno terenów miejskich, jak też obszarów wiejskich Sprawną modernizacja, rozbudowa i budowa zintegrowanego systemu transportowego Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitarnych Promowanie działań szkół i innych podmiotów w zakresie realizacji projektów społecznych Promocja partycypacji społecznej i obywatelskiej (poprzez docenianie ludzi zaangażowanych w działalność społeczną, kampanie społeczne, wykorzystywanie nowoczesnych technologii, wprowadzanie nowych technik głosowań i komunikowania się administracji z obywatelami) Zwiększenie obecności kultury w życiu codziennym ludzi poprzez stałe zwiększanie dostępności zasobów kultury i kształcenie nawyków kulturowych.
--	--	---

Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do Roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Cel główny - Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym	Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony Cel szczegółowy III - Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu
Raport Polska 2030. Wyzwania Rozwojowe		Wzrost i konkurencyjność Sytuacja demograficzna, Wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy, Odpowiedni potencjał infrastruktury, Bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne, Gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego, Solidarność i spójność regionalna, Poprawa spójności społecznej, Wzrost kapitału społecznego Polski
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągania ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie	Poprawa spójności wewnętrznej kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Cel 1.Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowymi przestrzennym Cel 2.Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych Cel 3.Podniesienie jakości	Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność

	zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie	inwestycyjną obszarów Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych
Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+	CEL STRATEGICZNY 1. Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie CEL STRATEGICZNY 2. Przyjazny dla środowiska i czysty region CEL STRATEGICZNY 3. Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi CEL STRATEGICZNY 4. Horyzontalny sprawne zarządzanie regionem	Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności świętokrzyskiej gospodarki Kompetentne kadry dla gospodarki regionu Wsparcie procesu transformacji kluczowych branż gospodarki regionu Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego Adaptacja do zmian klimatu i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych Energetyka odnawialna i efektywność energetyczna Silny kapitał społeczny w regionie Powszechnie dostępne wysokiej jakości usługi społeczne i zdrowotne w środowisku lokalnym Wzmocnienie spójności przestrzennej i społecznej regionu Rozwój systemu zarządzania strategicznego rozwojem Budowa rozpoznawalnej marki regionu świętokrzyskiego Wzmacnianie partnerstwa i współpracy na rzecz rozwoju województwa

Źródło: opracowanie własne

4. STAN ŚRODOWISKA

4.1 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ PROBLEMÓW W TYM ZAKRESIE

Analiza stanu środowiska Powiatu Jędrzejowskiego dokonana została w szeregu obowiązujących dokumentów dotyczących rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego Powiatu, m.in. w dokumencie pn.: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2018-2022 z uwzględnieniem perspektywy do 2028 roku.

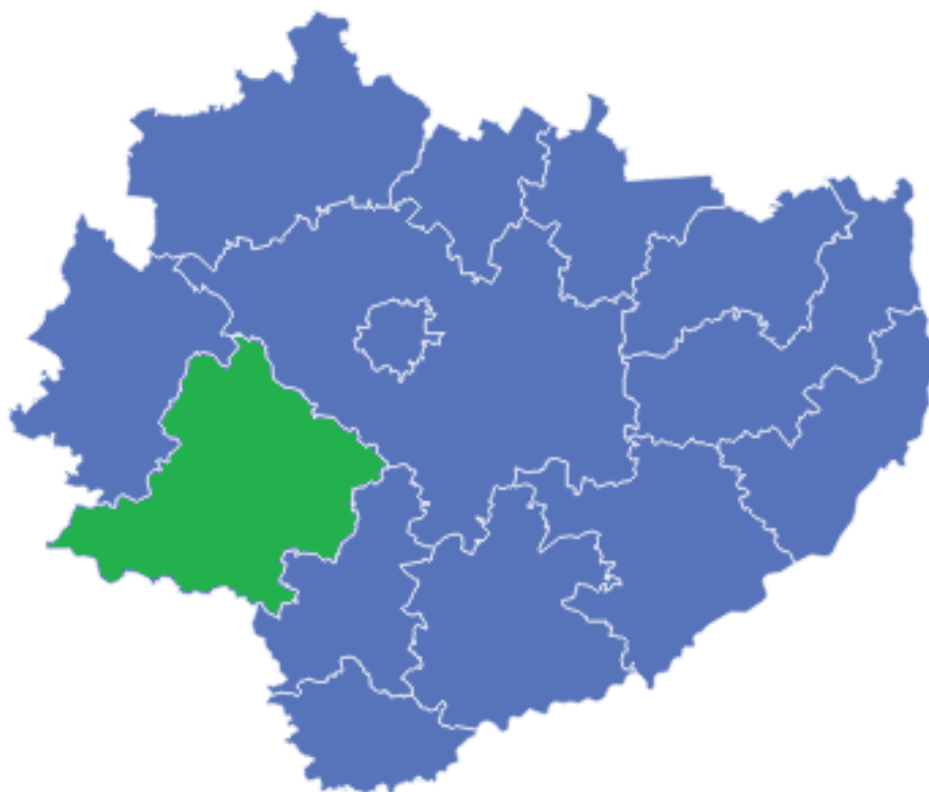
W związku z tym niniejsza Prognoza omawia jedynie wybrane zagadnienia dotyczące środowiska przyrodniczego mające ewidentny wpływ na cele i zadania zapisane w projekcie Strategii.

Duży nacisk położono w szczególności na problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego, kulturowego i zdrowia ludzi. Do przeprowadzenia analizy zostały wykorzystane dane przekazane przez Starostwo Powiatowe w Jędrzejowie oraz zgromadzone przez GIOŚ i WIOŚ, w tym również przygotowane w ostatnich latach opracowania.

4.1.1 POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE, GEOMORFOLOGIA

Powiat Jędrzejowski położony jest w południowo-zachodniej części województwa świętokrzyskiego. Powiat jest jednym z trzynastu powiatów ziemskich funkcjonujących w województwie świętokrzyskim. Powiat graniczy z:

- Powiatem Pińczowskim od strony południowo-wschodniej;
- Powiatem Kieleckim od strony północno-wschodniej;
- Powiatem Włoszczowskim od strony północno-zachodniej;
- Powiatem Miechowskim (woj. małopolskie) od strony południowej;
- Powiatem zawierciańskim (woj. śląskie) od strony zachodniej

Rysunek 1 Powiat Jędrzejowski na mapie województwa świętokrzyskiego
źródło: pkw.gov.pl

Powiat Jędrzejowski zajmuje powierzchnię 1.257 km² (125.696 ha) co stanowi 10,73% powierzchni województwa i 0,40% powierzchni kraju. W 2019 roku zamieszkały był przez 85.379 osób¹ (6,92% ludności województwa i 0,22% ludności kraju). Powiat tworzy 9 gmin. Cztery gminy miejsko-wiejskie (Jędrzejów, Małogoszcz, Sędziszów i Wodzisław) oraz 5 gmin wiejskich (Imielno, Nagłowice, Oksa, Słupia i Sobków). Pod względem powierzchni i liczby mieszkańców największą gminą Powiatu jest gmina Jędrzejów.

Tabela 3 Powierzchnia i ludność gmin Powiatu Jędrzejowskiego w 2019 roku

Jednostka	Status jednostki	Powierzchnia [km ²]	Ludność	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
Powiat Jędrzejowski	Powiat ziemski	1 257	85 379	68
Imielno	wiejska	101	4 338	43
Jędrzejów	miejsko-wiejska	227	27 898	123
Małogoszcz	miejsko-wiejska	146	11 536	79
Nagłowice	wiejska	117	4 915	42
Oksa	wiejska	91	4 574	50
Sędziszów	miejsko-wiejska	146	12 413	85
Słupia	wiejska	108	4 290	40
Sobków	wiejska	144	8 466	59
Wodzisław	miejsko-wiejska	177	6 949	39

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

¹ Źródło: GUS

Rysunek 2 Powiat Jędrzejowski – gminy

źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Powiat_j%C4%99drzejowski#/media/Plik:J%C4%99drzej%C3%B3w_County_administrative_map-PL.svg

Sieć osadniczą Powiatu Jędrzejowskiego tworzy 208 sołectw i 4 miasta. Siedzibą władz Powiatu jest miasto Jędrzejów. Powiat położony jest w stosunkowo niewielkiej odległości od dużych aglomeracji miejskich: Kielce, Częstochowa, Katowice czy Kraków.

Tabela 4 Sieć osadnicza w Powiecie Jędrzejowskim (miasta i sołectwa)

Gmina	Miasta	Sołectwa
Imielno		Bełk, Borszowice, Dalechowy, Działoszyn, Grudzyń, Helenówka, Imielnica, Imielno, Jakubów, Karczunek, Kawęczyn, Mierzwin, Motkowice, Opatkowice Cysterskie + Opatkowice Pojałowskie, Opatkowice Drewniane, Opatkowice Murowane, Rajchotka, Sobowice, Stawy, Wygoda, Zegartowice ² (21)
Jędrzejów	Jędrzejów	Borki, Borów, Brus, Brynica Sucha, Cierno-Zasosie, Chorzewa, Chwaście, Diament, Gozna, Ignacówka, Jasionna, Książ-Skroniów, Kulczyzna, Lasków, Lścin, Ludwinów, Łączyn, Łysaków Kawęczyński, Łysaków Drugi, Łysaków pod Lasem, Mnichów, Piaski, Podchojny, Podlaszcze, Potok Mały, Potok Wielki, Przysław, Przysław Mały, Przysów, Raków, Skroniów, Sudół, Węglanec, Wilanów, Wolica, Wólka, Zagaje ³ (37)

² Źródło: <http://imieleno.pl/solectwa-2/>

³ Źródło: http://www.jedrzejow.eobip.pl/bip_jedrzejow/index.jsp?place=Menu02&news_cat_id=339&layout=1&page=0

Małogoszcz	Małogoszcz	Bocheniec, Henryków, Karsznice, Kozłów, Lasochów, Leśnica, Lipnica, Ludwinów, Mieronice, Mniszek, Rembieszyce, Wiśnicz, Wola Tesserowa, Wrzosówka, Wygnanów, Zakrucze, Złotniki, Żarczyce Duże, Żarczyce Małe ⁴ (19)
Nagłowice		Brynica Mokra, Caców, Chyca-Brzóstki, Cierno-Żabieniec, Deszno, Jaronowice, Kuźnice, Nagłowice, Nowa Wieś, Rakoszyn, Rejowiec, Ślęcin, Trzciniec, Warzyn Pierwszy, Warzyn Drugi, Zagórze, Zdanowice ⁵ (17)
Oksa		Błogoszów, Lipno, Nowe Kanice, Oksa, Pawężów, Popowice, Rembiechowa, Rzeszówek, Stare Kanice, Tyniec, Tyniec Kolonia, Węgleszyn, Węgleszyn-Dębina, Węgleszyn-Ogrody, Zakrzów, Zalesie ⁶ (16)
Sędziszów	Sędziszów	Aleksandrów, Białowieża, Boleścice, Borszowice, Bugaj, Czekaj-Krzelów, Czepiec, Gniewięcin, Grązów, Jeżów, Klimontów, Klimontówek, Krzcięcice, Łowinia, Marianów, Mierzyn, Mstyczów, Pawłowice, Piła, Piolunka, Pod zadek, Przełaj, Przełaj-Czepiecki, Słaboszowice, Sosnowiec, Swaryszów, Szataś, Tarnawa, Wojciechowice, Zielonki, Zagaje ⁷ (31)
Słupia		Dąbrowica, Jasieniec, Nowa Wieś, Nowy Węgrzynów, Obiechów, Rawka, Raszków, Rożnica, Sieńsko, Słupia, Sprowa, Stary Węgrzynów, Wielkopole, Wywła ⁸ (14)
Sobków		Bizoręda, Brzegi, Brzeźno, Choiny, Chomentów, Jawór, Karsy, Korytnica, Lipa, Miąsowa, Mokrsko Dolne, Mokrsko Górne, Mzurowa, Niziny, Nowe Kotlice, Osowa, Sobków, Sokołów Dolny, Sokołów Górny, Staniowice, Stare Kotlice, Szczepanów, Wierzbica, Wólka Kawęcka, Żerniki ⁹ (25)
Wodzisław	Wodzisław	Brzeście, Brzezinki, Dębiany, Droblin, Folga Pierwsza, Jezioriki, Judasze, Kaziny, Klemencice, Konary, Kowalów Dolny, Kowalów Górny, Krężoły, Łany, Laskowa, Lubcza, Ludwinów, Mieronice, Mierzawa, Nawarzyce, Niegosławice, Nowa Olszówka, Olbrachcice, Pękośląw, Piotrkowice, Piskorzowice, Podlesie, Pokrzywnica, Promyk, Przewody, Przyłęczek, Przyłęk, Przyrąb, Sadki, Sielec, Stara Olszówka, Strzeszkowice, Świątniki, Wodacz, Wola Lubecka, Września, Zarzecze ¹⁰ (42)

Źródło: opracowanie własne

Według podziału fizyczno-geograficznego, opracowanego przez Jerzego Kondrackiego, Powiat Jędrzejowski leży w obrębie megaregionu Pozaalpejska Europa Środkowa, prowincji Wyżyny Polskie, podprowincji Wyżyna Małopolska, dwóch makroregionów Wyżyna Przedborska i Niecka Nidziańska oraz w granicach sześciu mezoregionów: Niecka Włoszczowska, Pasma Przedborsko-Małogoskie, Płaskowyż Jędrzejowski, Garb Wodzisławski, Dolina Nidy i Wyżyna Miechowska.

Powiat Jędrzejowski leży w południowo-zachodniej części województwa świętokrzyskiego. Na południe rozciąga się pas wyżyn, a na północ pas starych gór, z których w najbliższym sąsiedztwie znajdują się:

- na południowym zachodzie Wyżyna Krakowsko-Częstochowska,
- na południowym wschodzie Wyżyna Kielecko-Sandomierska.

4 Źródło: http://www.malogoszcz.eobip.pl/bip_malogoszcz/index.jsp?place=Menu02&news_cat_id=39&layout=1&page=0

5 Źródło: <https://naglowice.pl/solectwa/>

6 Źródło: <https://oksa.biuletyn.net/?bip=1&cid=158&bsc=N>

7 Źródło: <https://bip.sedziszow.pl/?c=mdTresc-cmPokaz-6>

8 Źródło: <http://bip.slupia.pl/?c=mdTresc-cmPokaz-86>

9 Źródło: <https://sobkow.biuletyn.net/?bip=1&cid=51&bsc=N>

10 Źródło: <http://wodzislaw.biuletyn.net/?bip=1&cid=1260&bsc=N>

Oddziela je od siebie obszar Niecki Nidziańskiej – obszernego zapadliska tektonicznego. Jego teren jest odwadniany siecią rzeczną w kierunku Wisły, poprzez główną rzekę Nidę, od której wzięło nazwę Ponidzie. Krajobraz Ponidzia jest bardzo zróżnicowany. W zachodniej części dominują lessowe wzgórza Garbu Wodzisławskiego z dużym udziałem obszarów leśnych, natomiast północną część Ponidzia zajmuje Płaskowyż Jędrzejowski, charakteryzujący się wydłużonymi, łagodnie zaokrąglonymi wzgórzami.

4.1.2 WARUNKI KLIMATYCZNE

Obszar Powiatu Jędrzejowskiego wg klimatycznego podziału Polski należy do Małopolskiego Regionu Klimatycznego. Charakterystyka regionu małopolskiego (z krainą świętokrzyską): region wyżynny, ze stosunkowo długim latem (średnia temperatura lipca: 17,5°C-18,0°C) i zimą (średnia temperatura stycznia: -3,5°C - -2,0°C), średnia roczna temperatura powietrza wynosi tu ok. 7,6°C, natomiast średnia data pierwszego przymrozku przypada na 15 października, cechy kontynentalne klimatu nasilają się ku wschodowi, opady zróżnicowane – najwyższe (do ok. 800 mm rocznie) w szczytowych partiach Gór Świętokrzyskich i w zachodniej części Wyżyny Małopolskiej i Śląskiej (podział Polski na regiony klimatyczne – Wincenty Okołowicz i Danuta Martyn).

Jest to klimat korzystny dla rozwoju rolnictwa. Długość okresu wegetacyjnego wynosi 210-220 dni. Różnice w długości tego okresu związane są między innymi z ukształtowaniem terenu – najdłuższy jest w przypadku stoków o wystawie południowej. W partiach szczytowych wzniesień i na stokach północnych okres wegetacyjny jest o 5-6 dni krótszy, podobnie jest w przypadku den dolinnych.

4.1.3 HYDROGRAFIA

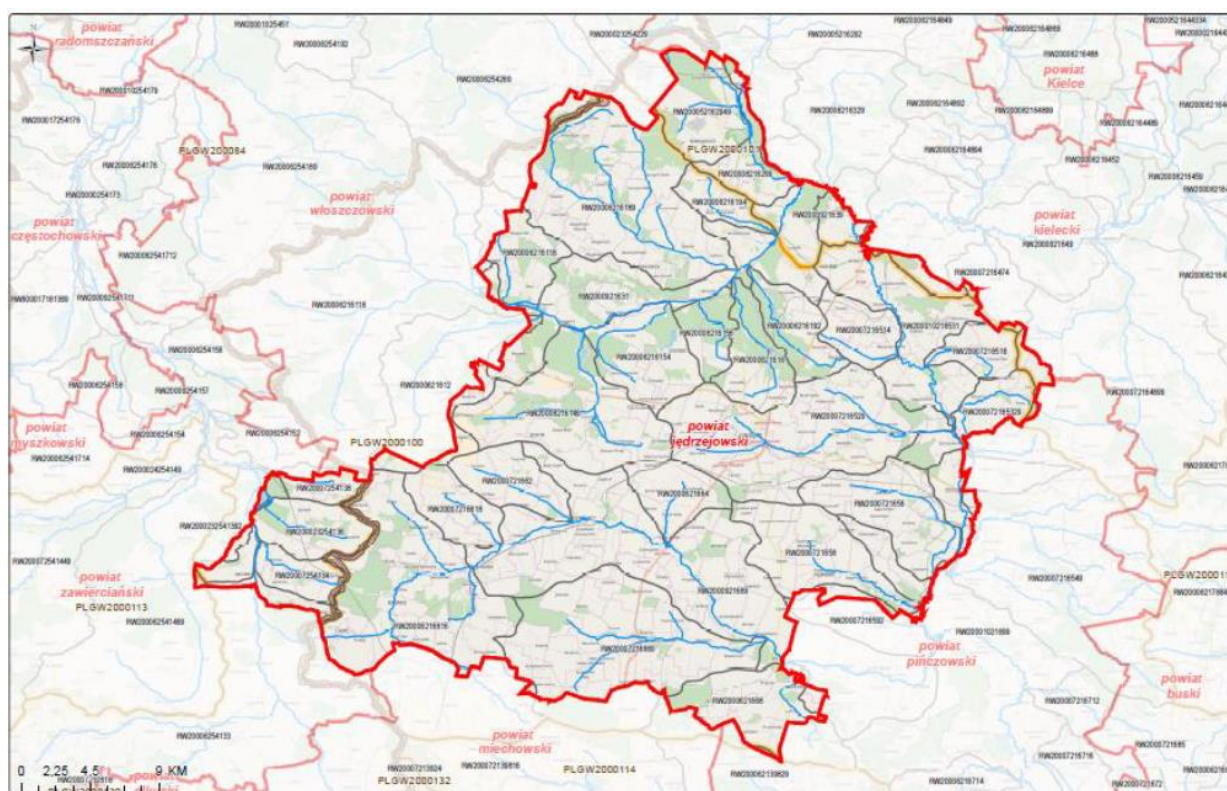
Wody powierzchniowe są istotnym elementem różnorodności krajobrazowej Powiatu Jędrzejowskiego, wpływającym na funkcjonowanie i bogactwo lokalnych ekosystemów. Udział wód powierzchniowych w ogólnej powierzchni Powiatu przedstawia się następująco:

- gmina Imielno – 0,64%,
- gmina Jędrzejów – 0,09%,
- gmina Małogoszcz – 0,78%,
- gmina Nagłowice – 0,11%,
- gmina Oksa – 0,36%,
- gmina Sędziszów – 0,21%,

- gmina Słupia – 0,10%,
- gmina Sobków – 0,95%,
- gmina Wodzisław – 0,04%.

Zasoby wodne, a więc teren Powiatu pod wodami stojącymi i płynącymi to 436 ha, w tym: wody płynące – 420 ha i wody stojące – 16 ha. Ogółem wody stanowią ok. 0,3% powierzchni Powiatu.

Położenie administracyjne Powiatu Jędrzejowskiego warunkuje jego podział na dwa regiony wodne: Górnej Wisły oraz Środkowej Wisły.

Rysunek 3 Mapa obszaru Powiatu Jędrzejowskiego na tle jednolitych części wód
źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2018-2022 z uwzględnieniem perspektywy do 2028 r.

Jednolite części wód powierzchniowych na terenie Powiatu Jędrzejowskiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5 Jednolite części wód powierzchniowych w Powiecie Jędrzejowskim

Nazwa JCWP	Kategoria JCWP
Nida od Czarnej Nidy do Cieków od Korytnicy	rzeczna
Nida od Cieków od Korytnicy do ujścia	rzeczna
Dopływ spod Raszkowa	rzeczna
Dopływ w Szczekocinach	rzeczna
Dopływ spod Skorkowa	rzeczna
Sancygniówka	rzeczna
Nida do Strugi Dąbie	rzeczna
Struga Rzeszówek	rzeczna
Kwilinka	rzeczna

Brynica	rzeczna
Dopływ z Cacowa	rzeczna
Dopływ spod Laskowa	rzeczna
Grabówka	rzeczna
Lipnica	rzeczna
Rudka	rzeczna
Ciek od Pustej Woli	rzeczna
Hutka	rzeczna
Mierzawa do Cieku od Gniewięcina	rzeczna
Ciek od Potoku Wielkiego	rzeczna
Ciek od Węchadłowa	rzeczna
Pilica od źródeł do Dopływu z Węgrzynowa bez Dopływu z Węgrzynowa	rzeczna
Żebrówka	rzeczna
Dopływ spod Goleniów	rzeczna
Czarna Struga	rzeczna
Morawka	rzeczna
Dopływ spod Łukowej	rzeczna
Dopływ spod Mnichowa	rzeczna
Dopływ z Chomentowa	rzeczna
Brzeźnica	rzeczna
Ciek od Korytnicy	rzeczna
Struga Podłęska	rzeczna
Jakubówka	rzeczna
Kruczka	rzeczna
Ciek od Tura	rzeczna
Dopływ spod Rożnicy	rzeczna
Łowinka	rzeczna
Mozgawa	rzeczna
Dopływ z Węgrzynowa	rzeczna
Dopływ spod Wywły	rzeczna
Wierna Rzeka od Kalisza do ujścia	rzeczna
Nida od Strugi Dąbie do Hutki	rzeczna
Nida od Hutki do Czarnej Nidy	rzeczna
Czarna Nida od Morawki do ujścia	rzeczna
Mierzawa od Cieku od Gniewięcina do ujścia	rzeczna
Pilica od Dopływu z Węgrzynowa do Dopływu spod Nakła	rzeczna

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2018-2022 z uwzględnieniem perspektywy do 2028 r.

Główną rzeką Powiatu jest Nida (w początkowym odcinku Biała Nida płynąca w północnej części powiatu z zachodu na wschód - 52,4 km), przepływająca we wschodniej części terenu z północy na południe. Jest to typowa rzeka nizinna, płynąca na piaszczystym podłożu po szerokiej terasie zalewowej pokrytej łąkami. Długość rzeki przepływającej przez powiat wynosi ok. 40 km. Najbardziej charakterystyczną cechą Nidy jest jej naturalny układ hydrologiczny, a jego najważniejszym elementem jest meandrowanie rzeki z licznymi zakolami i starorzeczami. Głównymi prawobrzeżnymi dopływami na omawianym obszarze są rzeki: Łososina, Brzeźnica (16,8 km) i Mierzawa (52,3 km) z dopływem Mozgawa. Przez zachodnią część gminy Słupia przepływa z południa na północ rzeka Pilica (długość w granicach Powiatu ok. 7,5 km).

Na terenie Powiatu nie występują duże zbiorniki retencyjne, natomiast istotne znaczenie ma tzw. mała retencja, w skład której wchodzi stawy hodowlane i zbiorniki rekreacyjne. Mała retencja polega na gromadzeniu wody w niewielkich zbiornikach poprzez zatrzymywanie czy spowalnianie spływu wód, przy jednoczesnym zachowaniu i wspieraniu rozwoju krajobrazu naturalnego. Działania małej retencji mają na celu likwidację przyczyn i skutków pogorszenia naturalnych stosunków wodnych poprzez spowalnianie odpływu wody na danym terenie, minimalizację skutków suszy i przeciwdziałanie powodzi. Na terenie Powiatu istnieje kilkadziesiąt zbiorników małej retencji o łącznej powierzchni ok. 530 ha.

4.1.4 BUDOWA GEOLOGICZNA I WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE, WARUNKI GLEBOWE

Teren Powiatu z geologicznego punktu widzenia jest pochodzenia jurajskiego. Pokryty jest utworami kredy środkowej i górnej. Głównie mamy tu margiel kredowy, który tworzy płaskowzgórza, a tam gdzie nie jest pokryty utworami lodowcowymi daje podstawę do rozwoju rędzin.

Zróżnicowanie litologiczne i morfologiczne obszaru województwa świętokrzyskiego spowodowało dużą zmienność rodzajową gleb. Na rozwój pokrywy glebowej obszaru powiatu wywarły również wpływ warunki klimatyczne, wodne organizmy żywe oraz działalność człowieka.

Obszar Powiatu Jędrzejowskiego jest bardzo zróżnicowany pod względem klas bonitacyjnych gleb od I do VI. W części północnej największy udział mają gleby słabe – klas V i VI. Niewielkimi płacami występują gleby II klasy bonitacyjnej, natomiast nieco więcej jest gleb klasy IV, wykształconych nierównomiernie na całym obszarze Powiatu. Na terenie Powiatu Jędrzejowskiego występują rędziny brunatne (jurajskie i kredowe), gleby deluwialne (namyte), bielcowe i pseudobielcowe, brunatne wykształcone na piaskach luźnych i gliniastych. Jest to kompleks przydatności rolniczej gleb – żytni bardzo słaby – żytnio-tubinowy oraz kompleks gleb – żytni dobry. Na obszarze Powiatu występują także mady w dolinach rzek, zaliczane głównie do kompleksu użytków zielonych słabych i bardzo słabych. Występują tu również gleby hydrogeniczne wytworzone z torfów oraz gleby glejowe i czarne ziemie. W centralnej i południowej części Powiatu przeważają urodzajne gleby typu rędzin.

Pod wpływem czynników naturalnych oraz antropogenicznych zachodzi pogorszenie właściwości użytkowych gleby, czyli ich degradacja. Głównymi przyczynami, które powodują

obniżenie właściwości produkcyjnych gleb są: górnictwo, niewłaściwe użytkowanie rolnicze gleb, błędne stosowanie środków ochrony roślin i nawozów sztucznych oraz oddziaływanie przemysłu, transportu i gospodarki komunalnej. Z punktu widzenia ochrony środowiska najważniejsze jest zapobieganie zanieczyszczeniom metalami ciężkimi. Tego typu zanieczyszczenia występują na terenach i w otoczeniu zakładów przemysłowych, elektrowni, na terenach miast i aglomeracji, w pobliżu tras komunikacyjnych oraz w obszarach objętych oddziaływaniem składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych. Zagrożenie erozją gleb jest niewielkie, pojawia się ono w strefach krawędziowych dolin i obniżeń morfologicznych. Spowodowane jest wzrostem spadków i wysokości względnych.

Powierzchnia gruntów rolnych w Powiecie wynosi 93.152 ha (74,1%), w tym gruntów ornych – 76.376 ha (81,9%), zaś łąk i pastwisk 21.413 ha (12,4%). Sady zajmują powierzchnię ok. 1.130 ha. Można zauważyć, że ze względu na użytkowanie gruntów Powiat Jędrzejowski jest typowym powiatem rolniczym.

Tabela 6 Powierzchnia geodezyjna gruntów w Powiecie Jędrzejowskim

Grunty	Powierzchnia [ha]									
	Powiat Jędrzejowski	Gmina Imielno	Gmina Jędrzejów	Gmina Małogoszcz	Gmina Nagłowice	Gmina Oksa	Gmina Sędziszów	Gmina Słupia	Gmina Sobków	Gmina Wodzisław
Obszar	125 696	10 101	21 525	13 637	11 729	9 072	13 773	10 842	14 431	16 895
Użytki rolne razem	93 152	8 181	15 032	8 867	9 386	6 761	10 691	8 870	10 008	13 931
• Grunty orne	76 376	6 520	12 822	6 406	7 050	4 836	9 244	7 356	7 541	12 282
• Sady	1 130	86	237	41	118	48	127	101	133	173
• Łąki trwałe	8 699	960	1 013	1 397	672	1 026	693	819	1 283	769
• Pastwiska trwałe	2 872	330	250	571	91	385	161	176	659	188
• Grunty rolne zabudowane	3 283	231	577	331	293	229	393	334	283	420
• Grunty pod stawami	727	26	85	72	141	197	48	53	72	33
• Grunty pod rowami	351	28	48	48	21	40	25	31	37	66
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	25 041	1 131	5 405	4 061	2 852	1 862	2 414	1 485	3 398	2 248
• Lasy	24 970	1 129	5 404	4 058	2 851	1 858	2 414	1 460	3 369	2 244
Grunty pod wodami	436	65	21	107	13	33	30	11	138	8
• Płynącymi	420	64	16	105	8	32	30	10	138	7
• Stojącymi	16	1	5	2	5	1	0	1	0	1
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem	5 285	324	849	471	295	267	511	337	607	584
• Tereny mieszkaniowe	721	36	87	34	28	31	58	37	78	52
• Tereny przemysłowe	165	0	5	37	1	2	19	0	7	5
• Tereny inne zabudowane	439	18	21	27	25	14	18	20	19	12
• Tereny zurbanizowane niezabudowane	19	1	3	1	2	1	1	1	0	0
• Tereny rekreacyjne i wypoczynkowe	92	2	6	2	5	1	5	6	9	8
• Tereny komunikacyjne – drogi	3 119	206	581	287	212	217	288	227	360	507
• Tereny komunikacyjne – tereny kolejowe	660	61	146	53	22	0	122	45	109	0
• Użytki kopalne	70	0	0	30	0	1	0	1	25	0
Użytki ekologiczne	31	0	6	0	13	0	0	10	2	0
Nieużytki	930	281	87	74	54	103	46	8	137	51

Źródło: Starostwo Powiatowe w Jędrzejowie

Zasoby złóż kopalin na terenie Powiatu Jędrzejowskiego są pochodną budowy geologicznej tego obszaru. Wieloletnie prace geologiczne pozwoliły na udokumentowanie, a następnie na gospodarcze wykorzystanie udokumentowanych złóż kopalin. Teren Powiatu Jędrzejowskiego zasobny jest w surowce inne (skalne), do których należy zaklasyfikować: kamienie łamane i bloczne (inaczej budowlane i drogowe), piaski i żwiry, piaski kwarcowe, wapienie i margle dla przemysłu wapienniczego i cementowego, rzadziej występują bentonity, krzemienie oraz piaski kwarcowe.

Tabela 7 Wykaz złóż na terenie Powiatu Jędrzejowskiego

Lp.	Nazwa złoża	Kopalina	Stan zag. złoża ¹¹	Zasoby geologiczne bilansowe	Zasoby przemysłowe	Wydobycie
1.	Jawor	Bentonity	R	360 tys. t	-	-
2.	Chomentów	Kamienie łamane i bloczne	P	308 192 tys. t	-	-
3.	Chomentów 1		R	32 638 tys. t	-	-
4.	Głuchowiec		E	12 318 tys. t	10 369 tys. t	498 tys. t
5.	Głuchowiec II		P	43 650 tys. t	-	-
6.	Bocheniec	Krzemienie	R	24,00 tys. t	-	-
7.	Brzegi	Piaski i żwiry	T	2 344 tys. t	1 730 tys. t	-
8.	Gozna		R	128 tys. t	-	-
9.	Imielnica		E	30 tys. t	-	1 tys. t
10.	Karsznice-Łuny		E	315 tys. t	90 tys. t	23 tys. t
11.	Konary		R	943 tys. t	-	-
12.	Krzcięcice		R	49 tys. t	-	-
13.	Motkowice		E	504 tys. t	504 tys. t	0 tys. t
14.	Motkowice - Tory		E	449 tys. t	449 tys. t	9 tys. t
15.	Motkowice I		E	424 tys. t	-	6 tys. t
16.	Nagłowice		P	5 072 tys. t	-	-
17.	Nawarzyce		P	22 947 tys. t	-	-
18.	Niegosławice		E	450 tys. t	450 tys. t	4 tys. t
19.	Nowa Wieś		R	123 tys. t	-	-
20.	Piła		R	10 tys. t	-	-
21.	Przyłęczek		T	tylko pzb.	-	-
22.	Sobków		P	26 476 tys. t	-	-
23.	Sobowice		M	-	-	-
24.	Sobowice I		E	554 tys. t	554 tys. t	32 tys. t
25.	Sokołów Dolny		E	1 151 tys. t	951 tys. t	13 tys. t
26.	Stawy		P	17 121 tys. t	-	-
27.	Stawy I		T	184 tys. t	-	-
28.	Szczery Bór		E	141 tys. t	141 tys. t	11 tys. t
29.	Szczery Bór I		E	245 tys. t	245 tys. t	0 tys. t
30.	Tarnawa		P	16 729 tys. t	-	-
31.	Tur		Z	580 tys. t	-	-
32.	Węgleszyn		P	1 861 tys. t	-	-
33.	Zdanowice		Z	7 766 tys. t	-	-
34.	Sędziszów	Piaski kwarcowe	R	567,00 tys. m ³	-	-
35.	Czostków		E	182,05 tys. m ³	118,35 tys. m ³	34,44 tys. m ³
36.	Cieśle	Wapienie i margle	P	47 114 tys. t	-	-
37.	Leśnica-		E	267 310 tys. t	100 636 tys. t	2 189 tys. t

¹¹ E – eksploatowane, T – złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo, R – rozpoznane szczegółowo, Z – złożo, z którego wydobyte zostało zaniechane, P – złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie, M – złożo skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym

	Małogoszcz					
38.	Góra Maćkowa		T	2 479 tys. t	88 tys. t	-
39.	Lipa		P	249 167 tys. t		
40.	Lipa I		E	75 892 tys. t	31 220 tys. t	61 tys. t
41.	Małogoszcz- Góra Krzyżowa		Z	3 361 tys. t	-	-
42.	Sobków 84		Z	87 503 tys. t	-	-
43.	Sokołów - Kolonja		R	6 801 tys. t	-	-
44.	Sokołów Górny		R	54 455 tys. t	-	-
45.	Wierzbica		E	51 904 tys. t	20 645 tys. t	634 tys. t

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2019 r.

Na terenie Powiatu Jędrzejowskiego, eksploatacja złóż odbywa się metodą odkrywkową, która wpływa na przekształcenie rzeźby terenu, zmianę w krajobrazie, stan wód podziemnych i powierzchniowych oraz na różnorodność biologiczną. Należy pamiętać, że jakakolwiek eksploatacja złóż powoduje duże zmiany w przypowierzchniowej warstwie skorupy ziemskiej, między innymi w postaci znacznych obszarów wyłączonych z użytkowania (grunty zdewastowane i zdegradowane). Prowadzone prace rekultywacyjne po zakończonej eksploatacji z jednej strony, w niewielkim stopniu łagodzą przeobrażenia spowodowane wydobywaniem kopalin, jednak przy dobrze przeprowadzonych pracach mogą wzbogacać krajobraz w nowe elementy, których zaistnienie nie byłoby możliwe bez eksploatacji.

Analizując możliwości wykorzystania zasobów naturalnych odnawialnych należy stwierdzić, że Powiat Jędrzejowski posiada bardzo dobre warunki dla wprowadzania i eksploatacji specjalistycznych urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii (OZE). Preferowanymi urządzeniami typu OZE są systemy solarne, tj. kolektory słoneczne i ogniwa fotowoltaiczne, a także biogazownie, kotłownie na biomasę, pompy ciepła i farmy wiatrowe. Potencjał energetyczny rzek Powiatu jest niewielki a koszty środowiskowe pozyskiwania energii z ruchu wody są zbyt duże w stosunku do uzyskanych potencjalnych korzyści. W związku z tym zasoby energii zgromadzonej w wodzie należy uznać na dziś za teoretyczne.

Teren Powiatu Jędrzejowskiego jest obszarem zasobnym w wodę podziemną, która jest głównym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze. Częściowo poziomy te nie są izolowane od powierzchni terenu warstwą utworów nieprzepuszczalnych. Istnieje zatem duże ryzyko narażenia tych wód na wpływ zanieczyszczenia antropogenicznego. Na terenie całego Powiatu poziomy wodonośne występujące w utworach jury i kredy stanowią Główne Zbiorniki Wód Podziemnych GZWP:

- GZWP 408 – niecka miechowska NW (Cr3);
- GZWP 409 – niecka miechowska SE (Cr3);

- GZWP 416 – „Małogoszcz” (J3).

Według aktualnego podziału Polski na jednolite części wód podziemnych (JCWPd), w obrębie Powiatu Jędrzejowskiego położone jest 5 JCWPd:

- JCWPd nr 84 zlokalizowana jest w zachodniej części powiatu jędrzejowskiego i obejmuje tereny gmin: Małogoszcz (obszar wiejski), Sędziszów (obszar wiejski) oraz Słupia;
- JCWPd nr 100 zlokalizowana jest prawie na całym obszarze powiatu jędrzejowskiego i obejmuje gminy: Imielno, Jędrzejów (miasto i obszar wiejski), Małogoszcz (miasto i obszar wiejski), Nagłowice, Oksa, Sędziszów (miasto i obszar wiejski), Słupia, Sobków i Wodzisław;
- JCWPd nr 101 położona jest w północnej i północno-wschodniej części powiatu jędrzejowskiego i obejmuje niewielkie tereny gminy Małogoszcz (miasto i obszar wiejski) oraz Sobków;
- JCWPd nr 113 położona jest w południowo-zachodniej części powiatu jędrzejowskiego i obejmuje bardzo niewielką zachodnią część gminy Słupia;
- JCWPd nr 114 położona jest w południowej części powiatu jędrzejowskiego i obejmuje bardzo niewielką południowo-wschodnią część gminy Wodzisław.

4.1.5 WARUNKI PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE

Na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, chronione są w Powiecie obszary i obiekty o najwyższych walorach przyrodniczych.

Lesistość w Powiecie w 2019 roku wynosiła 19,6%. Jest ona zdecydowanie niższa od lesistości województwa świętokrzyskiego (28,3%) i kraju (29,6%). Sytuacja w poszczególnych gminach przedstawia się następująco:

- gmina Imielno – 11,0%,
- gmina Jędrzejów – 23,3%,
- gmina Małogoszcz – 27,9%,
- gmina Nagłowice – 23,8%,
- gmina Oksa – 20,1%,
- gmina Sędziszów – 16,4%,
- gmina Słupia – 13,8%,
- gmina Sobków – 23,0%,

- gmina Wodzisław – 13,0%.

Lesistość w Powiecie rozłożona jest nierównomiernie. W strukturze własnościowej dominują lasy, stanowiące własność Skarbu Państwa będące w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu. W Powiecie Jędrzejowskim lasy znajdują się w zarządzie Nadleśnictw: Jędrzejów, Włoszczowa i Pińczów. Największą powierzchnię zajmuje Nadleśnictwo Jędrzejów, o powierzchni ogólnej ponad 15 tyś. ha, położone jest w granicach gmin Powiatu Jędrzejowskiego: Jędrzejów, Imielno, Małogoszcz, Nagłowice, Oksa, Słupia, Sobków, Sędziszów i Wodzisław. Nadleśnictwo Jędrzejów składa się z dwóch obrębów – Jędrzejów (o pow. ok. 8 706 ha) i Nagłowice (pow. ok. 6 384 ha). Największymi kompleksami leśnymi Nadleśnictwa Jędrzejów są: „Tarszawa” (pow. ok. 3 347 ha), „Nagłowice II” (pow. ok. 1 396 ha) i „Wojciechów II” (pow. ok. 1 128 ha). W strukturze wiekowej dominują lasy klasy III i IV. Nadleśnictwo Jędrzejów położone jest w zasięgu naturalnego występowania prawie wszystkich gatunków drzew lasotwórczych występujących w Polsce, co bez wątpienia wpływa na wysoki stopień zróżnicowania drzewostanów, a co za tym idzie bogactwo zespołów roślinnych ekosystemów leśnych. Gatunkami dominującymi w Nadleśnictwie są: sosna pospolita z udziałem 74 % oraz dęby – 10% i olcha – 7%, pozostałe gatunki lasotwórcze to: brzoza, jodła, buk, grab, jesion, klon, modrzew, topola i osika. W drzewostanach Nadleśnictwa można również spotkać gatunki obcych drzew leśnych takich jak daglezwia, dąb czerwony, czeremcha amerykańska, sosna Banksa, sosna wejmutka, sosna czarna, sosna smołowa. W kompleksach leśnych można spotkać wiele chronionych i łownych gatunków zwierząt. W leśnych kniejach można natknąć się na łosia, jelenia, sarnę, dziką, lisę, jelenia, orla bielika, bociana czarnego, myszolewca, dzięcioły oraz bobry. W runie leśnym występuje wiele gatunków chronionych takich jak: konwalia majowa, wawrzyn wilcze łyko, lilia złotogłów, marzanka wonna, bluszcz pospolity, zawilec wielkokwiatowy, widłak jałowcowaty, widłak goździsty, barwinek pospolity, obuwik pospolity, podkolan biały, rosziczka okrągłolistna.

Pozostałą część szaty roślinnej stanowią tereny użytkowane rolniczo (pola, łąki, sady), które są specyficznym typem biocenozy charakteryzującym się z reguły znacznym uproszczeniem pod względem składu gatunkowego w porównaniu z biocenozą naturalną oraz roślinność ruderalna zasiedlająca podłoża zmienione przez człowieka, charakterystyczna dla terenów zurbanizowanych.

Ponadto część obszaru Powiatu, z uwagi na cenne walory przyrodnicze, objęta jest różnymi formami ochrony przyrody w postaci¹²:

- Obszary NATURA 2000:
 - **Ostoja Nidziańska** PLH260003 (gmina Imielno) – obszar ten charakteryzuje wyjątkowo duża różnorodność warunków siedliskowych oraz zróżnicowanie szaty roślinnej. Oprócz lasów zajmujących zaledwie około 6% powierzchni występuje tu tworzony przez murawy kserotermiczne poprzetykane ciepłolubnymi zaroślami lasostep. Występuje tu 19 siedlisk wyszczególnionych w Załączniku I do Dyrektywy Siedliskowej. Płaskie i szerokie dno doliny Nidy porośnięte jest przez łąki i szuwały. Szata roślinna jest tu zdominowana przez roślinność bagienną i łąkową. W najbliższym sąsiedztwie roślinności wodnej, w strefie częstych zalewów powierzchniowych skupiają się zbiorowiska z miętą nadwodną, zespół kropidła i rzepichy ziemnowodnej oraz rozmaite zbiorowiska szuwarowe. Łąki świeże są dość intensywnie użytkowane gospodarczo, podsiewane i nawożone. Występowanie lasów i zarośli ogranicza się do brzegów Nidy i Starych Nid oraz terenów o utrudnionym dostępie. Są to głównie fragmenty olsu porzeczkowego oraz zarośla łozowe. Szczególnie wartościowe dla ostoi są murawy kserotermiczne z licznymi rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin. Na tym obszarze znajdziemy liczną populację dziewięcisiła popłocholistnego i jedyne stanowisko sierpika różnolistnego. Należy przede wszystkim podkreślić dość liczną obecność gatunków ginących awifauny, które znalazły się w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt lub na Czerwonej Liście. Podmokła i porośnięta żyznymi łąkami dolina Nidy stanowi uczęszczany szlak wędrówki ptactwa wodno-błotnego (szczególnie jesienna wędrówka gęsi i letnia wędrówka siewkowatych), a także innych rzadkich gatunków (np. rybołowa). Teren Ponidzia przyciąga także rzadkie ptaki zalatujące, np. czaplę białą, kobczyka, czy ślepowrona. Występuje tu bóbr, wydra, licznie reprezentowany jest piżmak. Na odlesionym obszarze zlokalizowane są dwa duże kompleksy stawów rybnych, będące ostoją wielu gatunków ptaków. Występujące tutaj zbiorowiska leśne to przede wszystkim lasy świeże z fragmentami siedlisk borowych i olsowych. Jednym z głównych

¹² Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>

walorów ostoi jest kras gipsowy, tworzący podłoże dla rzadko spotykanych, kserotermicznych, nagipsowych muraw;

- **Ostoja Sobkowsko-Korytnicka** PLH260032 (gminy: Imielno, Sobków) – występują tu skały osadowe z ery paleozoicznej i mezozoicznej przykryte przez młodsze osady z okresu miocenu. Na obszarze, gdzie występują wapienie rozwinął się kras. Obejmuje dolny fragment doliny rzeki Nidy, która charakteryzuje się płaskim dnem podlegającym zalewom. Meandrująca rzeka tworzy liczne starorzecza. Teren ostoi charakteryzuje się wydłużonymi, łagodnie zaokrąglonymi wzgórzami między którymi występują liczne wąwozy i jary. Jest ważnym korytarzem ekologicznym obejmującym naturalne rzeki niżowe oraz towarzyszące im łąki świeże i zmienno-wilgotne, a także wzgórza głównie o charakterze kserotermicznym. Najcenniejsze obok muraw kserotermicznych są siedliska wapiennych piasków *Koelerion glaucae*, szczególnie tutaj dobrze zachowanych. Jest to jednocześnie jeden z większych kompleksów ekstensywnie użytkowanych łąk w regionie;
- **Ostoja Gaj** PLH260027 (gmina Jędrzejów) – obszar ten jest podzielony na dwie części. Pierwsza, z rezerwatem Gaj, znajduje się na północny-zachód od Jędrzejowa, a druga na południowy zachód od tego miasta. Obszar zlokalizowany jest na terenie Płaskowyżu Jędrzejowskiego. W budowie geologicznej tego obszaru dominują magle kredowe które budują niewielkie wzgórza i były elementem pozyskiwania na tym terenie szczególnie w okolicy rezerwatu Gaj. Ostoja Gaj zabezpiecza dwa kompleksy leśne z udziałem dobrze i bardzo dobrze zachowanych grądów *Tilio-Carpinetum* w odmianie małopolskiej (nidziańskiej) z dużym udziałem gatunków ciepłolubnych, chronionych i zagrożonych. Obok tego wykształcają się fragmenty niezwykle rzadkich zbiorowisk o charakterze ekstrasjonalnym w Polsce, świetlistych dąbrów *Potentillo albae-Quercetum* również bardzo bogatych florystycznie;
- **Dolina Górnej Mierzawy** PLH260017 (gmina Sędziszów) – ostoja zabezpiecza kompleks naturalnych ekstensywnie użytkowanych łąk świeżych i zmienno-wilgotnych, miejscami z obecnością gatunków chronionych roślin. Siedliska łąkowe zasiedlane są przez wyjątkowo liczne populacje czerwńczyka fioletka i czerwńczyka nieparka. Dla ochrony tych dwóch gatunków jest to jeden

z najistotniejszych obszarów w regionie. Stwierdzono również występowanie traszki grzebieniastej i modraszka telejusa;

- **Dolina Białej Nidy** PLH260013 (gminy: Oksa, Jędrzejów, Nagłowice, Małogoszcz) – obszar Biała Nida stanowi interesujący z przyrodniczego punktu widzenia zespół podmokłych siedlisk łąkowych i leśnych oraz licznych stawów rybnych. Mimo wykonanych na przełomie lat 1960/70 prac melioracyjnych połączonych z prostowaniem koryta rzeki teren ten jest nadal miejscem rozrodu wielu zagrożonych w swym istnieniu gatunków. Ostoja zabezpiecza ciąg dolin i wyniesień wzdłuż rzeki Białej Nidy i jej dopływów, cieku częściowo uregulowanego, ale z obecnością rzadkich zbiorowisk włosieniczników i tzw. "lilii wodnych" ze związku Potamion i Nympheion, związanych zwodami czystymi i zasobnymi w substancje odżywcze;
- **Dolina Mierzawy** PLH260020 (gmina Wodzisław) – ostoja zabezpiecza czystą i naturalnie meandrującą rzekę Mierzawę jako dopływ Nidy, jednego z najważniejszych korytarzy ekologicznych w województwie. Na terenie obszaru Dolina Mierzawy występuje 6 siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, spośród nich największą powierzchnię zajmują zbiorowiska łąk świeżych ekstensywnie użytkowanych;
- **Dolina Górnej Pilicy** PLH260018 (gmina Słupia) – ostoja obejmuje jeden z większych ciągów ekologicznych zlokalizowanych w naturalnych dolinach rzecznych w kraju. Występują tutaj zbiorowiska łąkowe, bardzo dobrze zachowane lasy łęgowe, bory bagienne, rzadziej bory chrobotkowe. Obszar ma też znaczenie dla ochrony starorzeczy. W ostoi zlokalizowane są liczne populacje gatunków roślin chronionych i ginących (ponad 60);
- **Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie** PLH260041 (gminy: Małogoszcz, Sobków) – flora roślin naczyniowych obejmuje prawie 1.200 gatunków, w tym 112 podlegających ochronie (96-ochrona całkowita, 16 ochrona częściowa). Występuje tu aż 212 gatunków uznawanych za ginące i zagrożone w regionie i kraju. Obszar ten wchodzi w ciąg ekologiczny siedlisk na wapiennych i krasowych od Staszowa do Przedborza. Znajdują się tu też liczne stanowiska rzadkich bezkręgowców (motyle) oraz zimowiska nietoperzy. Unikatem są występujące tu płaty bardzo dobrze wykształconych świetlistych dąbrów

(zwłaszcza okolice Małogoszczy), a także cenne florystycznie łąki trzęślicowe. Regionalnym unikatem są płaty nawapiennych buczyn ze storczykami;

- **Dolina Nidy** PLB260001 (gminy Imielno, Sobków) – Ostoja ptasia o randze europejskiej. Występuje tu co najmniej 30 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bączek (PCK), bąk (PCK), ślepowron, błotniakłąkowy, błotniak stawowy, błotniak zbożowy (PCK), bocian czarny, czapla biała, dzięcioł białoszyi, mewa czarnogłowa, perkoz dwuczuby, perkoz rdzawoszyi, perkoz, zausznik, gęgawa, cyranka, cyraneczka, krakwa, płaskonos, podgorzałka, czernica, głowienka, hełmiatka, kropiatka, zielonka, krwawodziób, rycyk, dudek, remiz. W stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: bocian biały, derkacz, wodnik, rybitwa białoczelna, podróżniczek, zimorodek, gąsiorek, dziwonia, srokoż, trzciniak, brzęczka, świerszczak (około 1% populacji krajowej), strumieniówka i słowik szary;
- **Parki Krajobrazowe:**
 - **Nadnidziański Park Krajobrazowy** (gmina Imielno) – park ten utworzono dla zachowania i ochrony walorów przyrodniczych związanych między innymi z powierzchniowym występowaniem serii gipsowej, tworzącej unikatowy zespół zjawisk i form krasu gipsowego. Teren parku charakteryzuje się dużym różnicowaniem siedlisk – począwszy od skrajnie suchych, aż po bagienne i wodne. Dobrze nasłonecznione zbocza gipsowych i wapiennych wzgórz zajmuje jedno z największych w kraju stanowisk roślinności kserotermicznej, której towarzyszy specyficzna entomofauna. Cennymi gatunkami flory mającymi tutaj jedyne lub jedno z niewielu stanowisk w Polsce są m.in. dyptam jesionolistny, szyplin jedwabisty, sierpik różnolistny, dziewięciśł popłocholistny, gęsiówka uszkowata, sesleria błotna, groszek szerokolistny, rezedka mała, przetacznik zwodny i wczesny, stulisz miotłowy, ostnice: Jana i włosowata, len włochaty. W dolinie Nidy występują zbiorowiska roślinności wodnej, szuwarowej i torfowiskowej;
 - **Chęcińsko-Kielecki Park Krajobrazowy** (gminy: Małogoszcz, Sobków) – obok wartości geologicznych na obszarze Parku spotykamy ogromne bogactwo szaty roślinnej, potwierdzone obecnością ponad 1.000 gatunków roślin (blisko 50%

flory krajowej). Ochronie prawnej podlega 78 gatunków, w tym 68 to gatunki objęte ochroną ścisłą. Ważnym z punktu widzenia bogactwa przyrodniczego ekosystemem są zbiorowiska leśne. Ze względu na ogólnopolską rzadkość występowania, spowodowaną specyfiką siedlisk za najcenniejsze typy roślinności leśnej należy uznać: jedlinę świętokrzyską, świetlistą dąbrowę oraz buczyny storczykowe. Do rzadkich lokalnie, a przez to cennych zbiorowisk należą: zbiorowiska zarośli wiklinowych i łągów wierzbowo-topolowych, olsy, bory wilgotne, bory bagienne oraz kwaśna dąbrowa;

- Rezerваты przyrody:
 - **Lubcza** (gmina Wodzisław) – celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska miłka wiosennego (*Adonis vernalis*). Powierzchnia obszaru 6,96 ha;
 - **Gaj** (gmina Jędrzejów) – przedmiotem ochrony są stanowiska storczyka – obuwika (*Cypripedium calceolus*), występującego jako element runa leśnego, głównie na siedlisku lasu świeżego i grądu subkontynentalnego. Powierzchnia obszaru 5,95 ha;
 - **Milechowy** (gmina Małogoszcz) – celem ochrony jest zachowanie zbiorowisk leśnych o cechach zespołów naturalnych oraz kserotermicznych zespołów zaroślowych i murawowych z licznymi gatunkami roślin chronionych. Powierzchnia obszaru 5,95 ha;
 - **Wzgórza Sobkowskie** (gmina Sobków) – celem ochrony jest zachowanie naturalnych krajobrazów i stanowiska roślinności kserotermicznej z licznym udziałem gatunków roślin chronionych wśród których występują: zawilec wielkokwiatowy, wiśnia karłowata, goryczka krzyżowa, podkolan biały i sasanka łąkowa. Powierzchnia obszaru 37,08 ha;
- Obszary chronionego krajobrazu:
 - **Konecko-Łopuszniański** (gmina Małogoszcz) – Chroni źródłiskowe obszary dopływów Pilicy (w tym Czarnej Koneckiej) oraz kompleksy lasów. Najważniejszą ekologiczną funkcją tego obszaru jest ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, a także funkcja klimatotwórcza i aerosanitarna oraz rekreacyjno-turystyczna;
 - **Miechowsko-Działoszycki** (gminy: Imielno, Słupia, Wodzisław, Sędziszów) – obejmuje obszary źródłowe i górne odcinki Nidzicy i Szreniawy. Funkcje tego

obszaru to retencyjna, wodochronna i glebochronna lasów, głównie położonych w wododziale Nidy i Pilicy. Doliny rzeczne są także ważnymi korytarzami ekologicznymi;

- **Nadnidziański** (gmina Imielno) – Położony na terenie otuliny Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego. w pld. części województwa. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów i zróżnicowany krajobraz i rzeźbę terenu oraz funkcję korytarzy ekologicznych;
- **Chęcińsko-Kielecki** (gmina Małogoszcz) – położony na terenie otuliny Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów i bardzo zróżnicowany krajobraz i rzeźbę terenu oraz pełnienie funkcji korytarzy ekologicznych;
- **Włoszczowsko-Jędrzejowski** (gminy: Oksa, Jędrzejów, Imielno, Nagłowice, Małogoszcz, Sobków) – położony w zachodniej części województwa ma ważne znaczenie wodochronne, gdyż położony jest na dziale wodnym i źródłowym pomiędzy Pilicą i Nidą, a także na zbiorniku wód podziemnych (GZWP). Natomiast istotne funkcje retencyjne tego obszaru zapewnia lesistość terenu, liczne zbiorniki wodne, podmokłości, torfowiska;
- **Wyżyny Miechowskiej** (gminy: Wodzisław, Sędziszów) – ochrona szaty roślinnej, która jest najbardziej interesująca na terenie całej Niecki Nidziańskiej. Na jej bogactwo składają się lasy, wśród których największe znaczenie biocenotyczne, naukowe i dydaktyczne mają zbiorowiska grądowe i świetlistej dąbrowy. Na terenach bezleśnych, pagórkach oraz zboczach wąwozów występują zbiorowiska stepowe i kseromorficzne;
- Użytki ekologiczne:
 - **Bagno** (gmina Jędrzejów) – obszar bagna porośnięty karłowatą sosną, celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczo-dydaktycznych zbiorowisk roślin charakterystycznych dla mokradeł i bagien;
 - **Płaty nieużytkowanej roślinności** (gmina Jędrzejów) – obszar łąki śródleśnej, położony na terenie stanowiącym własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Jędrzejów, Obrębu Jędrzejów, w oddziale 122 g;
 - **Płaty nieużytkowanej roślinności** (gmina Nagłowice) – łąka śródleśna, mokradła i bagna: śródpolne i śródleśne oczka wodne, bagna, płaty nieużytkowanej roślinności. Celem ochrony jest zachowanie ze względów

przyrodniczo-dydaktycznych zbiorowisk roślin charakterystycznych dla mokradeł i bagien. Leży na części działek nr ewid. 1604 i 1605 obręb Nagłowice; Nadleśnictwo Jędrzejów, obręb Nagłowice, oddział 41 g (część), m, h, k, i, j, f, l, o (część), 42 g, k, m (część) f, g oraz 42 f;

- **Płaty nieużytkowanej roślinności** (gmina Nagłowice) – łąka śródleśna. Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczo-dydaktycznych zbiorowisk roślin charakterystycznych dla mokradeł i bagien. Zajmuje część działki nr ewid. 422 obręb Rakoszyn; Nadleśnictwo Jędrzejów, obręb Nagłowice, oddział 125 a, b, c, d, f, g;
- **Płaty nieużytkowanej roślinności** (gmina Słupia) – łąka śródleśna, mokradła i bagna: śródpolne i śródleśne oczka wodne, bagna, płaty nieużytkowanej roślinności. Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczo-dydaktycznych zbiorowisk roślin charakterystycznych dla mokradeł i bagien. Zajmuje część działek o nr ewid. 1223, 1227, obręb Sprowa; Nadleśnictwo Jędrzejów, obręb Nagłowice, oddziały 168 h, f, 169 c, i.
- **Wychodnie skalne** (gmina Sobków) – roślinność kserotermiczna: wychodnie skalne, płaty nieużytkowanej roślinności. celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczo-dydaktycznych stanowisk kserotermicznych muraw o charakterze stepowym oraz zbiorowisk roślin charakterystycznych dla mokradeł i bagien. Znajduje się w Nadleśnictwie Jędrzejów, obręb Jędrzejów, oddziały: 105 A d, g, 105 B a;
- **Dolina Jedlnicy** (gmina Jędrzejów) – celem ochrony jest zachowanie różnorodności biologicznej, ochrona miejsc występowania Bobra europejskiego (*Castor fiber*) objętego częściową ochroną gatunkową, zachowanie łąk śródleśnych oraz fragmentów zbiorowisk szuwarowych, utrzymanie enklaw śródleśnych stanowiących miejsce bytowania wielu gatunków fauny, w szczególności ptaków i zachowanie retencyjnej funkcji tego obszaru;
- **Łąki Rejowskie** (gmina Nagłowice) – szczególnym celem ochrony użytku ekologicznego jest zachowanie różnorodności biologicznej, ochrona miejsc występowania Bobra europejskiego (*Castor fiber*) objętego częściową ochroną gatunkową, zachowanie łąk śródleśnych oraz fragmentów zbiorowisk szuwarowych, utrzymanie enklaw śródleśnych stanowiących miejsce bytowania

wielu gatunków fauny, w szczególności ptaków oraz zachowanie retencyjnej funkcji tego obszaru;

- **Łąka Kotlicka** (gmina Sobków) – szczególnym celem ochrony użytku ekologicznego jest zachowanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej, zachowanie łąk śródleśnych oraz fragmentów zbiorowisk szuwarowych, ochrona miejsc występowania Bobra europejskiego (*Castor fiber*) objętego częściową ochroną gatunkową, utrzymanie enklaw śródleśnych stanowiących miejsce bytowania wielu gatunków fauny, w szczególności ptaków oraz zachowanie retencyjnej funkcji tego obszaru.

- Pomniki przyrody:

Tabela 8 Pomniki przyrody w Powiecie Jędrzejowskim

Lp.	Pomnik	Przybliżona lokalizacja	Data ustanowienia
Gmina Imielno			
1.	Lipa drobnolistna	na terenie założenia parku podworskiego w Stawach	1994-10-19
2.	Lipa drobnolistna	na terenie parafii p.w. św. Piotra i Pawła w Mierzwinie - na terenie cmentarza przy kościele	1995-12-29
3.	Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały)	na terenie założenia parkowego w Stawach	2009-04-07
4.	Klon pospolity (Klon zwyczajny)	na terenie założenia parkowego	2007-03-30
Gmina Jędrzejów			
5.	Grupa drzew: 8 lip drobnolistnych	rosnących na działce nr 318/3 w miejscowości Łćin	2012-09-27
6.	Wiśnia ptasia (Wiśnia dzika, Czereśnia, Trześnia)	oddział 246h Leśnictwo Lasków, Nadleśnictwo Jędrzejów	2006-06-17
7.	Lipa drobnolistna	oddział 249g Leśnictwo Lasków, Nadleśnictwo Jędrzejów	2006-06-17
8.	Klon jawor (Jawor)	oddział 249g Leśnictwo Lasków, Nadleśnictwo Jędrzejów	2006-06-17
9.	Dąb szypułkowy	oddział 243d Leśnictwo Lasków, Nadleśnictwo Jędrzejów	2006-06-17
10.	Dąb szypułkowy	oddział 222a Leśnictwo Lasków, Nadleśnictwo Jędrzejów	2006-06-17
11.	Dąb szypułkowy	oddział 130p Leśnictwo Mnichów, Nadleśnictwo Jędrzejów	2006-06-17
12.	Dąb szypułkowy	oddział 296f Leśnictwo Łysaków, Nadleśnictwo Jędrzejów	2006-06-17
13.	Grupa drzew: trzy dęby szypułkowe	oddział 299b Leśnictwo Łysaków, Nadleśnictwo Jędrzejów	2006-06-17
14.	Wiśnia ptasia (Wiśnia dzika, Czereśnia, Trześnia)	działka nr 246 obręb Sudół, gmina Jędrzejów oddział 246g Leśnictwo Lasków, Nadleśnictwo Jędrzejów	2006-06-17
15.	Wiśnia ptasia (Wiśnia dzika, Czereśnia, Trześnia)	działka nr 246 obręb Sudół, gmina Jędrzejów oddział 246h Leśnictwo Lasków, Nadleśnictwo Jędrzejów	2006-06-17
Gmina Małogoszcz			
16.	Lipa szerokolistna	w pasie drogowym w kierunku wsi Żarczyce, w odległości ok. 50 m od szkoły podstawowej	1993-09-08
17.	Dąb szypułkowy	na terenie obiektu zabytkowego stanowiącego miejsce spoczynku żołnierzy z okresu I wojny światowej, wśród	1993-03-11

		pól uprawnych ma północ od wsi Karsznice, w pobliżu gruntów leśnych miejscowości Nowa Wieś, na wprost ujęcia wody	
18.	Fragment wychodni skalnej wapieni jurajskich – o długości ok.. 50 m,	usytuowany na północnym krańcu grzbietu Góry Bocheńskiej (Czubatki). W miejscu tym, w obrębie wychodni, znajdują się dwie niewielkie jaskinie w formie studni skalnych	2003-07-26
19.	Lipa drobnolistna	na terenie leśnym Nadleśnictwa Jędrzejów, Leśnictwo Małogoszcz, oddział 29s	2006-06-17
Gmina Nagłowice			
20.	Źródło mające formę jeziora o rozmiarach: długość ok. 62 m, szerokość ok. 23 m, głębokość - 0,2 do 0,5 m. Na dnie liczne wypływy wody podziemnej, zaznaczającej się okrągłymi plamami jasnego piasku i ruchem wody na powierzchni	na północnym brzegu rozległej, zabagnionej doliny rzeczki Brynicy; gm: w pobliżu drogi gminnej Zdanowice-Nowa Wieś tuż obok rzeki Rakoszyńki; dok: Nadleśnictwo Jędrzejów, obręb Nagłowice, Leśnictwo Cierno, oddział 117o	1987-10-02
21.	Dęby Rejowskie: 5 dębów szypułkowych	drzewa rosną w podworskim parku w Nagłowicach, na działce nr ewid. 1047 obr. Nagłowice	1953-10-02
22.	Dąb szypułkowy	rośnie w parku podworskim w miejscowości Jaronowice, na działce o nr ew. 168/13, obręb Jaronowice	1959-01-03
23.	Lipa drobnolistna	na terenie parku podworskiego	1986-12-27
24.	Dąb szypułkowy	przy drodze powiatowej Nagłowice-Trzciniec, w obrębie zabytkowego zespołu kościoła, cmentarza parafialnego oraz parku	2006-02-09
25.	Grupa drzew: 2 sztuki miłorzębu japońskiego	na terenie zabytkowego zespołu dworskiego	2006-02-09
26.	Aleja Lipowa: 8 lip drobnolistnych	przy drodze gminnej nr ewid. 932 oraz w pasie drogi krajowej nr 78 o nr ewid. 940/4	1953-10-02
Gmina Oksa			
27.	Grupa drzew: 13 dębów szypułkowych	w parku podworskim przylegającym do drogi przez wieś, największe zgrupowanie w części północno-zachodniej	1953-10-02
28.	Grupa drzew: 11 dębów szypułkowych	w miejscowości Zakrzów, obręb ewidencyjny 15, na działkach oznaczonych numerami: 709/2,709/3,709/5	1953-10-02
29.	Grupa głazów narzutowych z których największy ma długość 1,30 m, szerokość 0,90 m, wysokość 0,30 m. Zbudowane są z drobnziarnistego granitu barwy jasnoszarej lub średnioziarnistego barwy czerwonej	w północno-zachodniej części parku podworskiego	1987-10-02
30.	Grupa drzew: 1 Modrzew i 2 lipy	w parku podworskim, w centralnej części i przy drodze na południowym skraju parku	1986-12-27
31.	Dąb szypułkowy	Nadleśnictwo Jędrzejów, Leśnictwo Oksa, oddział 9a	2006-06-17
32.	Dąb szypułkowy	Nadleśnictwo Jędrzejów, Leśnictwo Oksa, oddział 9a	2006-06-17
33.	Dąb szypułkowy	Nadleśnictwo Jędrzejów, Leśnictwo Oksa, oddział 9a	2006-06-17
34.	Dąb szypułkowy	Nadleśnictwo Jędrzejów, Leśnictwo Oksa, oddział 9a	2006-06-17
35.	Dąb szypułkowy	Nadleśnictwo Jędrzejów, Leśnictwo Oksa, oddział 9a	2006-06-17
36.	W obszarze miejsca wskazanego na istnienie pomnika przyrody w postaci odsłonięcia geologicznego odnaleziono jedynie porośnięte trawą i częściowo	w tarasie po południowej stronie doliny rzeki Lipnicy, ok. 1 km na N od Konic Starych	1987-10-02

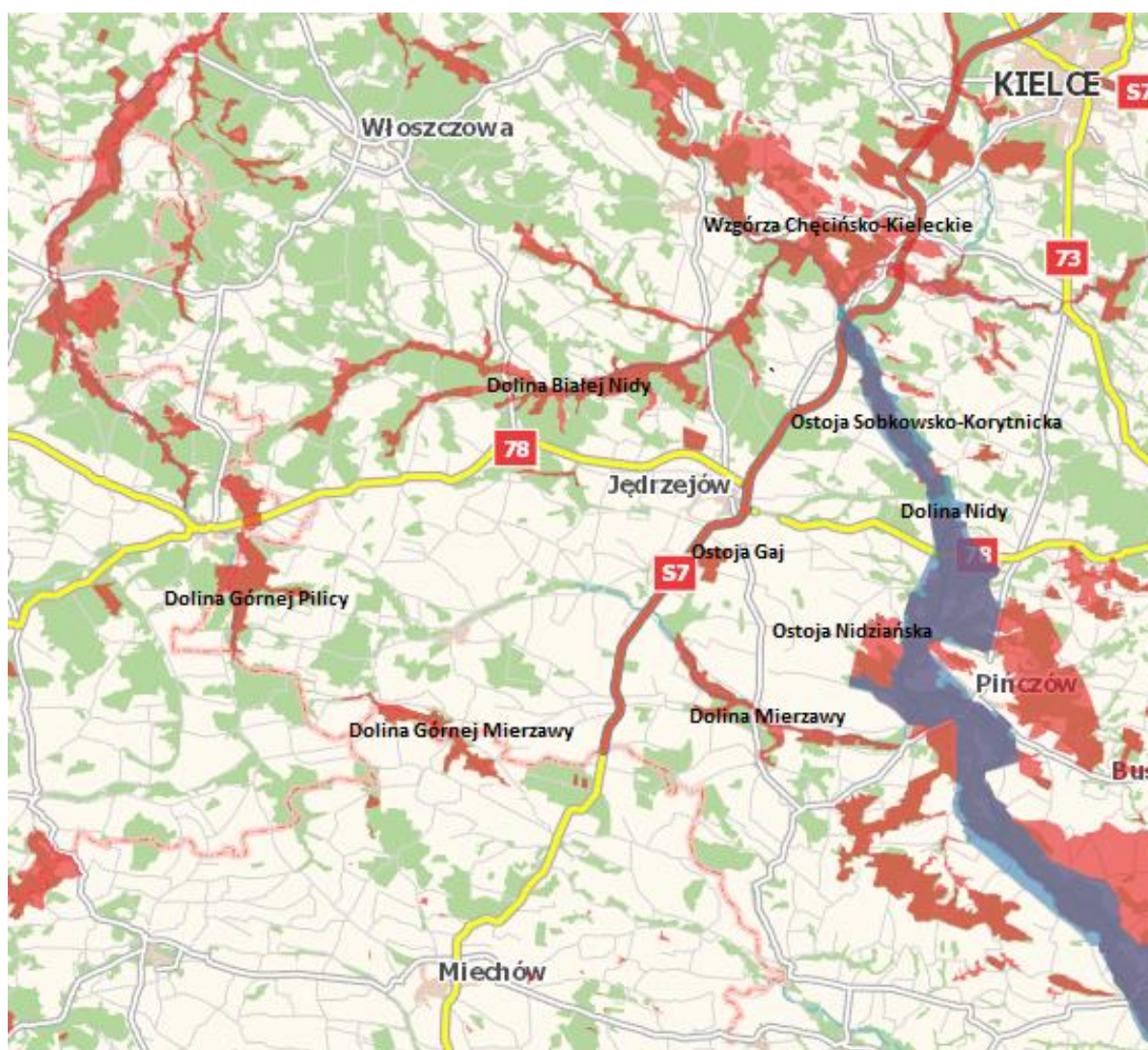
	zakrzaczone wyrobisko ziemne o wymiarach ok. 1000/800; teren wokół trudnodostępny, zakrzaczony i zadrzewiony		
37.	Aleja modrzewiowa stanowiąca szpaler 63 szt. drzew gatunku modrzew europejski	aleja modrzewiowa po obu stronach drogi ul. Włoszczowskiej w Oksie	2012-07-17
Gmina Sędziszów			
38.	Buk szkarłatny	przy ulicy Dworcowej w Sędziszowie	2001-06-19
39.	Grupa drzew: 2 dęby szypułkowe	oddział 258c Leśnictwo Słupia, Nadleśnictwo Jędrzejów	2006-06-17
40.	Dąb szypułkowy	oddział 258b Leśnictwo Słupia, Nadleśnictwo Jędrzejów	2006-06-17
41.	Dąb szypułkowy	oddział 239c Leśnictwo Czarny Las, Nadleśnictwo Jędrzejów	2006-06-17
42.	Modrzew europejski	oddział 240j Leśnictwo Czarny Las, Nadleśnictwo Jędrzejów	2006-06-17
Gmina Słupia			
43.	Źródło: Wyptyw wody występuje na obszarze o wymiarach ok.. 28 m x 40 m. Woda wyptywa w licznych miejscach, bardzo silnie pulsując. Odptyw wody następuje korytem szerokości ok.. 2,2 m. Jest ono sztucznie wyprostowane i pogłębione	w centrum wsi, wśród zabudowań wiejskich	1987-10-02
44.	Źródło: Woda wyptywa z 4 szczelin, silnie pulsując, spod drogi na odcinku ok. 12 m, a następnie odptywa korytem szerokości ok. 4,5 m. Źródło zostało częściowo obudowane, pomimo tego stanowi interesujący przykład źródła dolinowego, pulsującego	w skarpie drogi pomiędzy wsiami Obiechów i Węgrzynów, naprzeciw budynku nr 4	1987-10-02
45.	Grupa drzew: 2 dęby szypułkowe	Nadleśnictwo Jędrzejów, Leśnictwo Czarny Las oddz. 161 b, h	2006-06-10
46.	Wiąz górski	rośnie w parku	2008-09-29
47.	Lipa drobnolistna	rośnie w parku	2008-09-29
48.	Klon jawor	rośnie w parku	2008-09-29
49.	Platan klonolistny	rośnie w parku	2008-09-29
50.	Lipa drobnolistna	rośnie w parku	2008-09-29
51.	Lipa szerokolistna	rośnie w parku	2008-09-29
52.	Sosna amerykańska (Wejmutka)	rośnie w parku	2008-09-29
53.	Modrzew europejski	rośnie w parku	2008-09-29
54.	Klon pospolity	rośnie w parku	2008-09-29
55.	Jesion wyniosły	rośnie w parku	2008-09-29
56.	Lipa szerokolistna	rośnie w parku	2008-09-29
57.	Lipa drobnolistna	rośnie na cmentarzu przy kościele	2008-09-29
58.	Lipa szerokolistna	rośnie w parku	2008-09-29
59.	Klon pospolity	rośnie w Zespole Pałacowo-Parkowym	2008-09-29
60.	Jesion wyniosły	rośnie w Zespole Pałacowo-Parkowym	2008-09-29
61.	Buk pospolity	rośnie w Zespole Pałacowo-Parkowym	2008-09-29
62.	Kasztanowiec zwyczajny	rośnie w Zespole Pałacowo-Parkowym	2008-09-29

63.	Robinia akacjowa (Robinia biała, Grochodrzew)	rośnie w Zespole Pałacowo-Parkowym	2008-09-29
64.	Lipa drobnolistna	rośnie w Zespole Pałacowo-Parkowym	2008-09-29
65.	Klon pospolity	rośnie w Zespole Pałacowo-Parkowym	2008-09-29
66.	Lipa drobnolistna	rośnie obok budynku sklepu	2008-09-29
67.	Lipa drobnolistna	rośnie obok budynku sklepu	2008-09-29
68.	Topola czarna	rośnie w Zespole Pałacowo-Parkowym	2008-09-29
69.	Topola czarna	rośnie w Zespole Pałacowo-Parkowym	2008-09-29
70.	Wiąz szypułkowy	rośnie w Zespole Pałacowo-Parkowym	2008-09-29
71.	Wiąz szypułkowy	rośnie w Zespole Pałacowo-Parkowym	2008-09-29
72.	Dąb szypułkowy	rośnie w Zespole Pałacowo-Parkowym	2008-09-29
73.	Jesion wyniosły	rośnie w Zespole Pałacowo-Parkowym	2008-09-29
74.	Lipa drobnolistna	rośnie w Zespole Pałacowo-Parkowym	2008-09-29
75.	Wiąz szypułkowy	rośnie w Zespole Pałacowo-Parkowym	2008-09-29
Gmina Sobków			
76.	Dąb szypułkowy	Nadleśnictwo Jędrzejów, Leśnictwo Bizoręda, oddział 87f	2006-06-17
77.	Dąb szypułkowy	Nadleśnictwo Jędrzejów, Leśnictwo Bizoręda, oddział 87f	2006-06-17
78.	Dąb szypułkowy	Nadleśnictwo Jędrzejów, Leśnictwo Łysaków, oddział 266d	2006-06-17
79.	Dąb szypułkowy	Nadleśnictwo Jędrzejów, Leśnictwo Łysaków, oddział 266d	2006-06-17
80.	Dąb szypułkowy	Nadleśnictwo Jędrzejów, Leśnictwo Łysaków, oddział 266i	2006-06-17
Gmina Wodzisław			
81.	Źródło: Woda wypływa w kilku miejscach w dwóch niszach powstałych w wyniku erozji wstecznej. Woda odpływa dość wąskim korytem, którego dno wysłane jest drobnymi okruchami margli. W mniejszej niszy woda wypływa wprost ze szczelin w marglach z dużą intensywnością.	we wschodniej części wsi Laskowa, na południe od drogi przez wieś, w odległości ok. 100 m; na północnym zboczu doliny Mozgawy, naprzeciw posesji nr 56	1987-10-02
82.	Grupa drzew: Klon pospolity, lipa drobnolistna, dąb szypułkowy	3 drzewa w parku podworskim we wsi Lubcza na wschód od pałacu	2011-12-22
83.	Jodła pospolita (Jodła biała)	Nadleśnictwo Jędrzejów, Leśnictwo Słupia, oddział 205c	2006-06-17
84.	Jodła pospolita (Jodła biała)	Nadleśnictwo Jędrzejów, Leśnictwo Słupia, oddział 206f	2006-06-17
85.	Buk pospolity (Buk zwyczajny)	Nadleśnictwo Jędrzejów, Leśnictwo Słupia, oddział 185a	2006-06-17
86.	Buk pospolity (Buk zwyczajny)	Nadleśnictwo Jędrzejów, Leśnictwo Słupia, oddział 185a	2006-06-17
87.	Buk pospolity (Buk zwyczajny)	Nadleśnictwo Jędrzejów, Leśnictwo Słupia, oddział 207d	2006-06-17
88.	Wiąz pospolity (Wiąz polny)	Nadleśnictwo Jędrzejów, Leśnictwo Słupia, oddział 200c	2006-06-17
89.	Klon pospolity (Klon zwyczajny)	Nadleśnictwo Jędrzejów, Leśnictwo Słupia, oddział 200c	2006-06-17
90.	Przyłękowska Dama: Lipa drobnolistna	na terenie działki będącej własnością Stowarzyszenia Obrony Zwierząt z siedzibą w Jędrzejowie	2011-02-10
91.	Buk pospolity (Buk zwyczajny)	Drzewo rośnie na terenie działki o nr 247 w miejscowości Sielec	2020-08-13

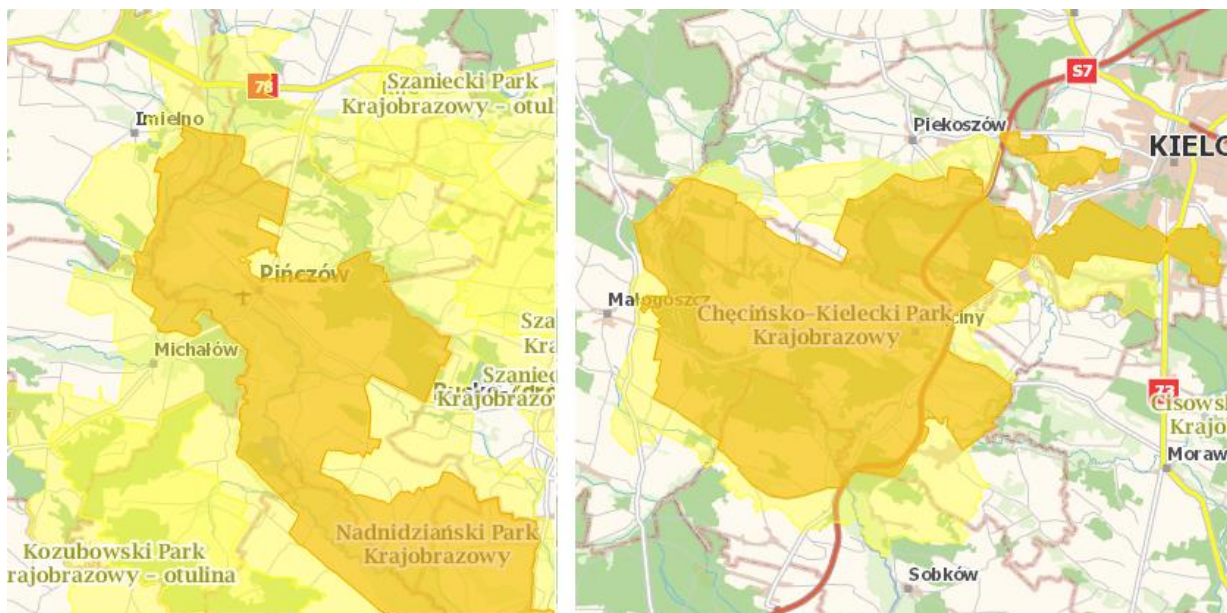
Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>

Obszar Powiatu Jędrzejowskiego charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Należy uznać, że zróżnicowane i często unikatowe zasoby przyrodnicze Powiatu są dobrze chronione, a dodatkowo zwiększają atrakcyjność turystyczną regionu.

Warto podkreślić, że zgodnie ze współczesną wiedzą, niewystarczającym działaniem jest obejmowanie ochroną prawną wyizolowanych fragmentów o wyróżniających się walorach przyrodniczych. Nowoczesne podejście do ochrony przyrody skupia się na zapewnieniu trwałości procesów przyrodniczych w krajobrazie, zwłaszcza poprzez ukształtowanie w obrębie mozaiki różnych typów pokrycia terenu, powiązanego przestrzennie układu płątów i korytarzy o wysokich walorach przyrodniczych, określanego mianem zielonej infrastruktury.

Rysunek 4 Obszary Natura 2000 na obszarze Powiatu Jędrzejowskiego
źródło: opracowanie własne na podstawie mapy zamieszczonej na stronie <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

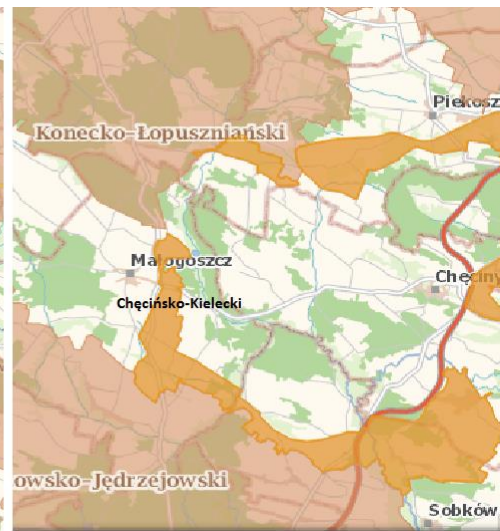
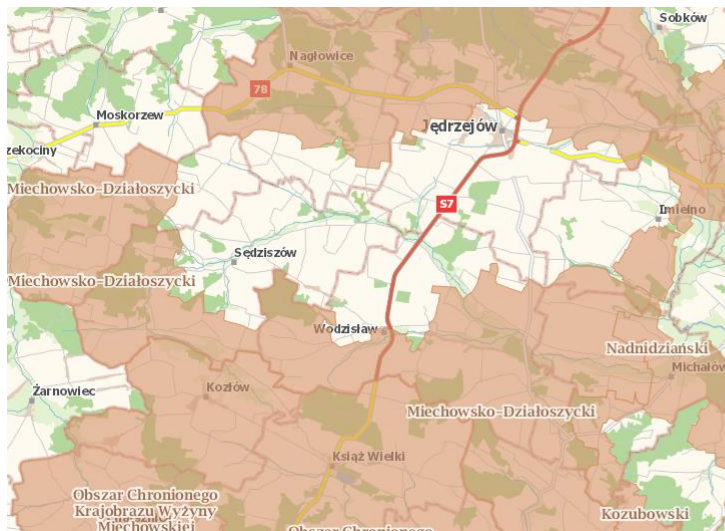
Rysunek 5 Parki Krajobrazowe w Powiecie Jędrzejowskim

źródło: opracowanie własne na podstawie mapy zamieszczonej na stronie <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Rysunek 6 Rezerwy Przyrody w Powiecie Jędrzejowskim

źródło: opracowanie własne na podstawie mapy zamieszczonej na stronie <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Rysunek 7 Obszary Chronionego Krajobrazu w Powiecie Jędrzejowskim

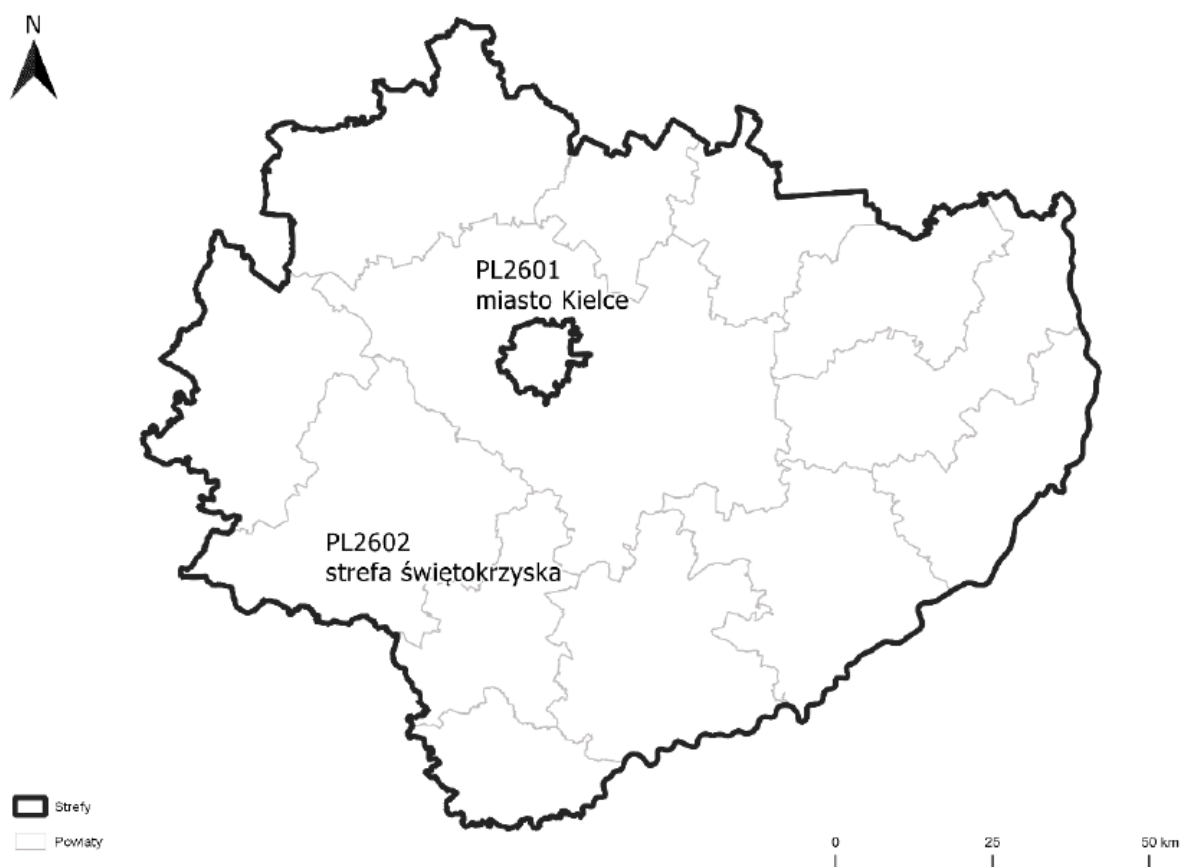
źródło: opracowanie własne na podstawie mapy zamieszczonej na stronie <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM

5.1 POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Jakość powietrza atmosferycznego na obszarze Powiatu zależy przede wszystkim od źródeł zanieczyszczających zlokalizowanych na analizowanym obszarze jak emisja komunalno-bytowa, emisja komunikacyjna czy emisja związana z przemysłem. Jednocześnie, z uwagi na występowanie zanieczyszczeń napływowych istotne jest również określenie stanu powietrza w szerszej skali.

Zgodnie z Roczną Oceną Jakości Powietrza w Województwie Świętokrzyskim (raport wojewódzki za 2020 r.) Powiat Jędrzejowski zlokalizowany został w strefie świętokrzyskiej (kod strefy PL2602), zgodnie z rysunkiem poniżej.

Rysunek 8 Podział województwa świętokrzyskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza
źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Świętokrzyskim (raport wojewódzki za 2020 r.)

Roczną ocenę jakości powietrza w województwie świętokrzyskim wykonano przede wszystkim w oparciu o wyniki pomiarów realizowane w 2020 roku na stacjach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie województwa.

Gminy Powiatu Jędrzejowskiego znajdują się w strefie świętokrzyskiej, dla której zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska prowadzi się ocenę jakości powietrza. Prowadzi się ją z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych: ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ze względu na ochronę roślin. Klasyfikacji stref dokonuje się dla każdego zanieczyszczenia oddzielnie, na podstawie najwyższych stężeń na obszarze każdej strefy, następnie określa się klasę wynikową dla danej strefy. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.

Tabela 9 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – 2020 rok

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji										
SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	BaP
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Świętokrzyskim (raport wojewódzki za 2020 r.)

Podsumowując wyniki oceny rocznej i klasyfikacji stref województwa świętokrzyskiego dla kryterium ochrony zdrowia ludzi obie strefy (strefa miasto Kielce i strefa świętokrzyska) uzyskały klasę C z powodu przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Przekroczenie wystąpiło również w zakresie poziomu celu długoterminowego określonego dla ozonu i skutkowało nadaniem obu strefom klasy D2.

Dla pozostałych zanieczyszczeń, z uwagi na dotrzymanie poziomu dopuszczalnego lub docelowego dla każdej z ocenianych substancji, strefom nadano status klasy A, a w przypadku pyłu PM_{2,5} w klasyfikacji podstawowej - klasy A1. Dodatkowa klasyfikacja pod kątem zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM_{2,5} (poziom dopuszczalny określony dla fazy I) również skutkowało nadaniem klasy A dla obu stref.

Zaliczenie strefy do określonej klasy wiąże się z podjęciem działań na rzecz poprawy jakości powietrza (klasa C) lub dążeniem do utrzymania dobrej jakości (klasa A). W przypadku, gdy jest przekroczony poziom dopuszczalny substancji określone są obszary przekroczeń i opracowywane lub aktualizowane są Programy ochrony powietrza.

Tabela 10 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – 2020 rok

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji		
SO ₂	NO _x	O ₃
A	A	A

Źródło: opracowanie własne na podstawie Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Świętokrzyskim (raport wojewódzki za 2020 r.)

Podsumowując wyniki oceny rocznej i klasyfikacji stref dla kryterium ochrony roślin, strefę świętokrzyską pod względem dotrzymania wartości dopuszczalnych dla NO_x, SO₂ i poziomu docelowego ozonu zakwalifikowano do klasy A. Natomiast z uwagi na przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu, strefę świętokrzyską zaliczono do klasy D2.

W przypadku B(a)P przekroczenia poziomu docelowego w 2020 roku wystąpiły na większości obszaru miasta Kielce oraz w miastach powiatowych i mniejszych miejscowościach strefy świętokrzyskiej. W przypadku ozonu przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ochrony zdrowia dotyczyło całej strefy miasta Kielce oraz znacznych obszarów strefy świętokrzyskiej. Przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu dla ochrony roślin również objęło znaczny teren strefy świętokrzyskiej.

Klasyfikacja stref pod względem ochrony zdrowia za 2020 rok zmieniła się w porównaniu do roku 2019 w zakresie pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}. Dla tych dwóch zanieczyszczeń nastąpiło polepszenie sytuacji, gdyż w 2019 roku strefy województwa świętokrzyskiego uzyskały klasę C w wyniku przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀, a strefa miasta Kielce klasę C1 za przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM_{2,5} dla fazy II. Rok 2020 skutkował brakiem przekroczeń dla tych dwóch zanieczyszczeń. Ponadto polepszenie sytuacji nastąpiło w zakresie ochrony roślin dla zanieczyszczenia ozonem, który w 2019 roku uzyskał klasę C z racji przekraczania poziomu docelowego, a w 2020 roku klasa polepszyła się do statusu A. Dla pozostałych zanieczyszczeń i kryteriów klasy stref nie uległy zmianie. W tym również w zakresie benzo(a)pirenu nadal całe województwo znajduje się w klasie C. W województwie utrzymuje się również klasa D2, którą strefy uzyskują z racji przekraczania poziomu celu długoterminowego ozonu. W przypadku ozonu poprawą na lepsze jest jedynie mniejszy obszar przekroczenia ozonu niż w latach poprzednich.

Powyższa ocena i wynikająca z niej klasyfikacja stref potwierdza konieczność kontynuacji działań naprawczych, zawartych w już opracowanych programów ochrony powietrza oraz aktualizacji tych obszarów. Jako główną przyczynę występowania podwyższonych i wysokich stężeń zanieczyszczeń wskazuje się tzw. niską emisję, pochodzącą z sektora komunalno-bytowego i związanego z indywidualnym ogrzewaniem budynków z wykorzystaniem paliw kopalnych, głównie węgla. Dotyczy to gospodarstw domowych, a także niewielkich zakładów produkcyjnych i usługowych. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na podniesienie poziomu koncentracji substancji zanieczyszczających w powietrzu jest komunikacja samochodowa. Istotne znaczenie, w określonych przypadkach, mogą mieć również napływy zanieczyszczonego powietrza z obszaru innych stref. Wymienione powyżej czynniki mogą prowadzić do występowania przekroczeń poziomów normatywnych, a także, zwłaszcza w sytuacjach wyjątkowo niekorzystnych warunków meteorologicznych, do powstawania epizodów wysokich i bardzo wysokich stężeń zanieczyszczeń, potocznie zwanych epizodami smogowymi. W przypadku zanieczyszczeń pyłowych mają one miejsce przede wszystkim w okresie jesienno-zimowym. Zasadnym jest dalsze kontynuowanie monitoringu jakości powietrza, w tym pyłu zawieszonego dla oceny kształtowania się stężeń zanieczyszczeń na obszarze województwa i określenia efektów podejmowanych działań naprawczych.

Źródła zanieczyszczeń powietrza możemy podzielić ze względu na pochodzenie na dwie grupy:

- pochodzenia naturalnego (pożary lasów, erupcje wulkaniczne),
- pochodzenia antropogenicznego (związanego z działalnością człowieka).

Antropogeniczne źródła emisji zanieczyszczeń to:

- emisja punktowa - emisja z sektora przemysłowego,
- emisja liniowa - emisja ze środków transportu i komunikacji,
- emisja powierzchniowa – emisja z sektora komunalno-bytowego,
- emisja napływowa.

Do emisji punktowej zaliczamy emisję zanieczyszczeń gazowo-pyłowych z zakładów przemysłowych. Największy udział w całkowitej emisji zanieczyszczeń pyłowych ma emisja pyłów powstałych ze spalania paliw i procesów technologicznych. W przypadku gazów największą emisją charakteryzuje się dwutlenek węgla. Znaczny udział w emisji zanieczyszczeń mają także zanieczyszczenia komunikacyjne, takie jak: tlenki węgla, azotu i siarki, sadze oraz węglowodory. Zanieczyszczenia ze źródeł liniowych powodują także zapylenie wtórne poprzez ścieranie się nawierzchni dróg i opon pojazdów. Problem emisji liniowej jest problemem

narastającym, zwłaszcza w miastach i centrach gmin, gdyż pomimo corocznych inwestycji w modernizację dróg i układów komunikacyjnych obserwuje się narastającą liczbę samochodów i innych pojazdów. Obecność spalin jest najbardziej odczuwalna w okresie letnim gdyż oprócz toksycznych spalin tworzy się bardzo szkodliwa dla zdrowia przy powierzchniowej warstwy ozonu pochodzenia fotochemicznego. Kolejnymi źródłami zanieczyszczeń na terenie Powiatu Jędrzejowskiego są rozproszone emisje z sektora komunalno-bytowego m.in. kotłownie lokalne, paleniska domowe, warsztaty rzemieślnicze, które emitują do powietrza zanieczyszczenia powstające w wyniku spalania węgla gazu ziemnego i paliw płynnych. Z uwagi iż piece indywidualne praktycznie nie posiadają urządzeń ochrony powietrza oraz że spalanie zachodzi w niższych temperaturach, są one źródłem emisji bardzo szkodliwych substancji tj. dioksyny. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje dużą zmienność sezonową, związaną z okresem grzewczym. Emisja napływowa związana jest z ruchem mas powietrznych. Na terenie Powiatu Jędrzejowskiego przeważają wiatry zachodnie i południowo-zachodnie, w związku z tym na jakość powietrza na tym terenie mają wpływ również zanieczyszczenia pochodzące z terenów sąsiadujących tj. z województwa śląskiego i małopolskiego, które charakteryzują się znacznym zanieczyszczeniem. Biorąc pod uwagę, iż na terenach sąsiednich województw realizuje się programy ochrony powietrza nakierowane na redukcję emisji z sektora przemysłowego oraz komunalno-bytowego tzw. niskiej emisji przewiduje się zmniejszenie emisji napływowej.

Ponadto jakość powietrza w Powiecie Jędrzejowskim charakteryzuje się wyraźną zmiennością sezonową, wskazuje na to pogarszająca się jakość powietrza w chłodnych miesiącach roku. Zróżnicowanie poziomu stężeń zanieczyszczeń wskazuje, że dominujący wpływ na stan aerosanitarny Powiatu Jędrzejowskiego mają jak wspomniano wcześniej energetyczne źródła spalania paliw.

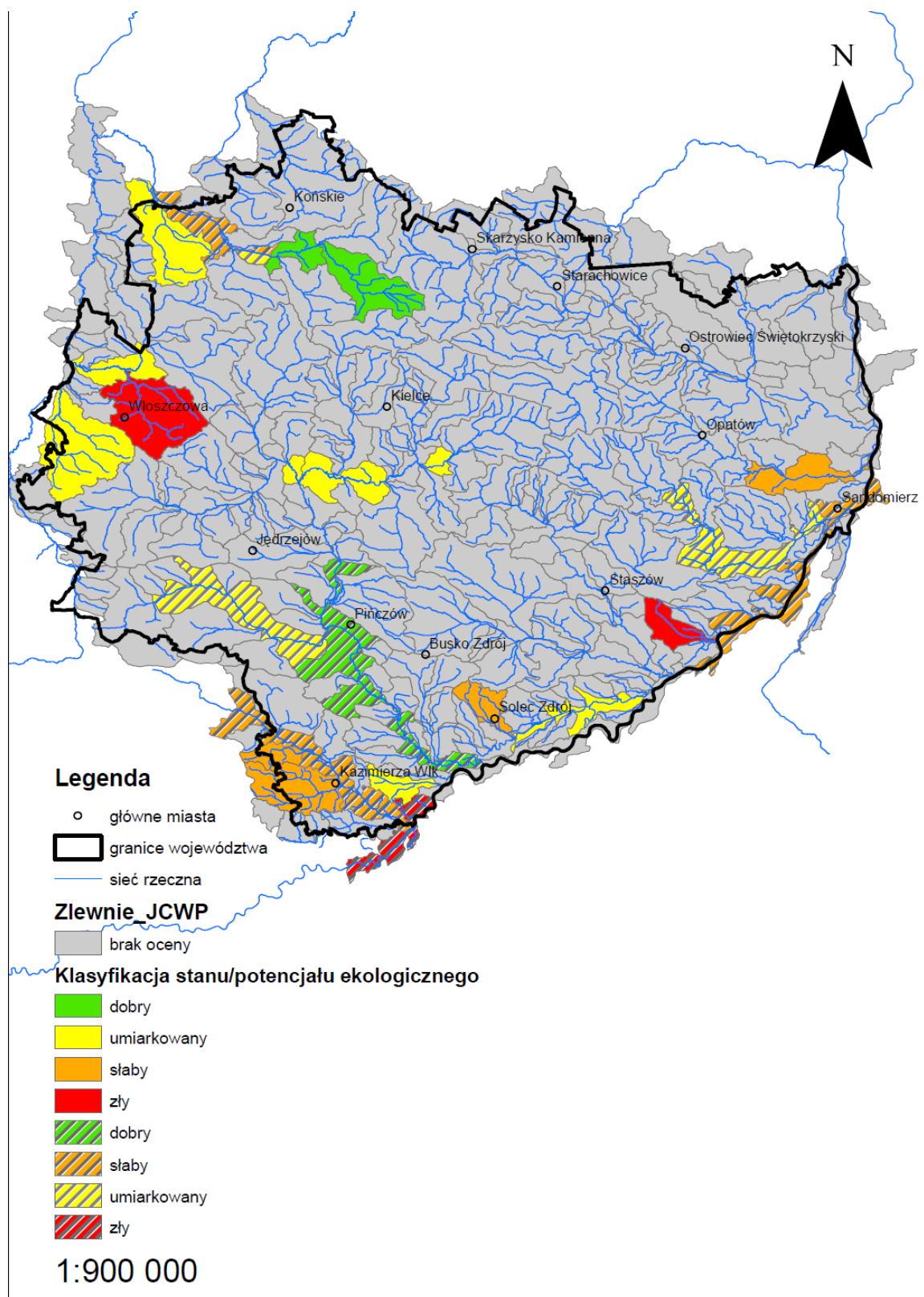
Jednocześnie, rozwój gospodarczy regionu wpływa na ilość powstających odpadów, a także na poprawę jakości życia i materialną mieszkańców. W konsekwencji powoduje to wzrost zachowań konsumpcyjnych i dalszy wzrost emisji mogący w przyszłości powodować, w przypadku niepodejmowania działań ograniczających, dalsze pogorszenie stanu jakości środowiska, w tym powietrza atmosferycznego.

5.2 WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

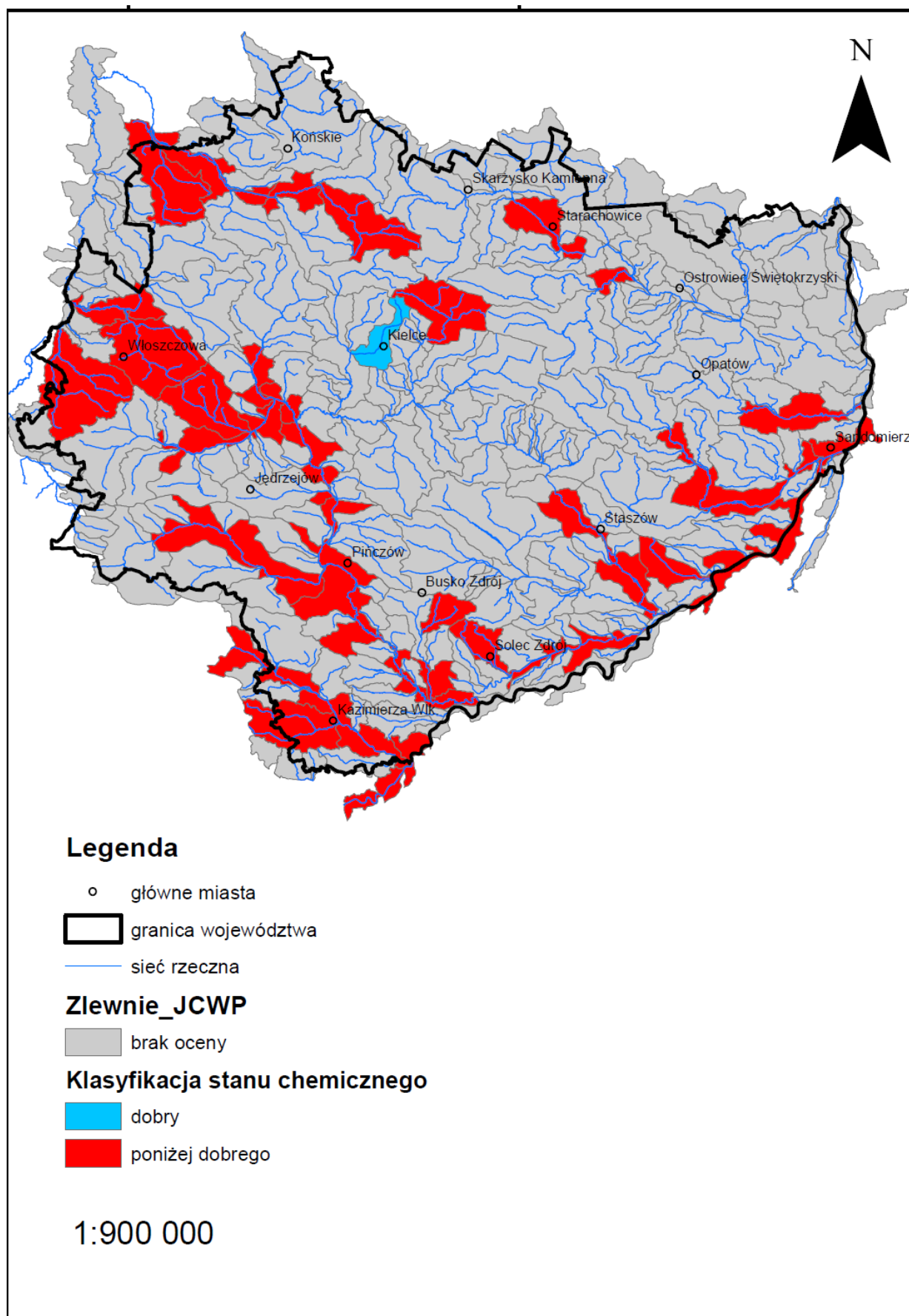
5.2.1 WODY POWIERZCHNIOWE

Położenie administracyjne Powiatu Jędrzejowskiego warunkuje jego podział na dwa regiony wodne: Górnej Wisły oraz Środkowej Wisły. Region wodny Górnej Wisły obejmuje swym zasięgiem prawie całą część naszego powiatu i jest administrowany przez GW WP Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie. W zasięgu jego działania na terenie powiatu jędrzejowskiego znajduje się zlewnia Nidy. Główną rzeką powiatu jest Nida (w początkowym odcinku Biała Nida płynąca w północnej części powiatu z zachodu na wschód - 52,4 km), przepływająca we wschodniej części terenu z północy na południe. Jest to typowa rzeka nizinna, płynąca na piaszczystym podłożu po szerokiej terasie zalewowej pokrytej łąkami. Długość rzeki przepływającej przez powiat wynosi ok. 40 km. Najbardziej charakterystyczną cechą Nidy jest jej naturalny układ hydrologiczny, a jego najważniejszym elementem jest meandrowanie rzeki z licznymi zakolami i starorzeczami. Głównymi prawobrzeżnymi dopływami na omawianym obszarze są rzeki: Łososina, Brzeźnica (16,8 km) i Mierzawa (52,3 km) z dopływem Mozgawa. Przez zachodnią część gminy Słupia Jędrzejowska przepływa z południa na północ rzeka Pilica (długość w granicach powiatu ok. 7,5 km). Wody powierzchniowe są bardzo podatne na zanieczyszczenia. Zrzuty do wód powierzchniowych ścieków komunalnych i przemysłowych, które należą do sztucznych źródeł zanieczyszczeń są największym zagrożeniem dla środowiska wodnego.

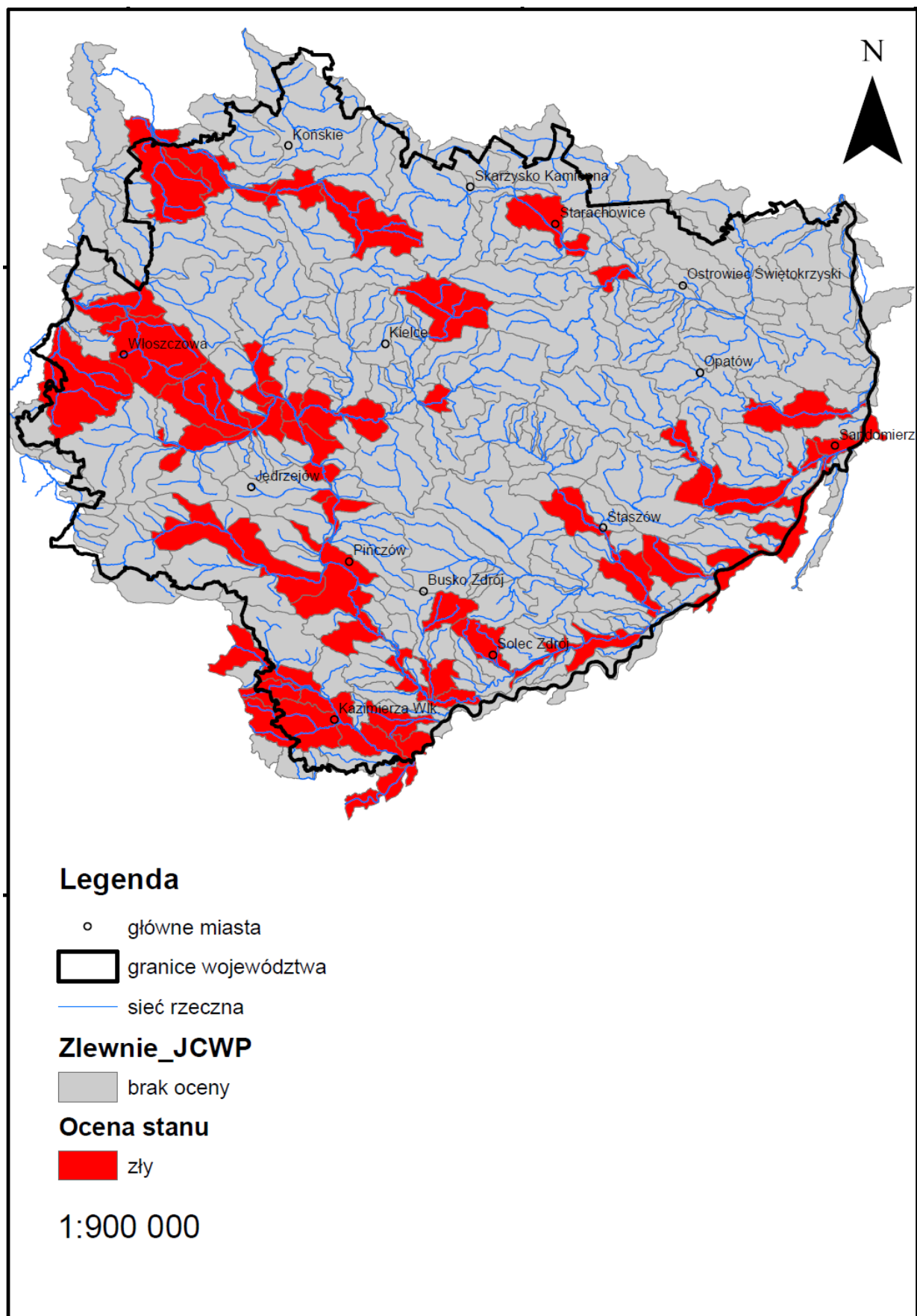
Ostatnie dostępne dane (udostępnione przez WIOŚ Kielce) dotyczące monitoringu wód powierzchniowych w województwie świętokrzyskim dotyczą roku 2017. Wyniki przedstawiono na poniższych mapach.

Rysunek 9 Klasyfikacja stanu i potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w województwie świętokrzyskim za rok 2017
 źródło: Wyniki klasyfikacji i oceny stanu wód powierzchniowych w województwie świętokrzyskim w roku 2017 (zweryfikowane)

Rysunek 10 Klasyfikacja stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych
w województwie świętokrzyskim za rok 2017
źródło: Wyniki klasyfikacji i oceny stanu wód powierzchniowych w województwie świętokrzyskim w roku 2017 (zweryfikowane)

Rysunek 11 Klasyfikacja stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w województwie świętokrzyskim za rok 2017

źródło: Wyniki klasyfikacji i oceny stanu wód powierzchniowych w województwie świętokrzyskim w roku 2017 (zweryfikowane)

Poprawa jakości wód w ciekach powierzchniowych uwarunkowana jest:

- zwiększeniem udziału w wodach zrzucanych do wód płynących wód oczyszczonych,
- identyfikacją i likwidacją źródeł zanieczyszczeń (także lokalnych),
- budową nowych i modernizacją starych sieci kanalizacyjnych,
- budową nowych i modernizacją przestarzałych oczyszczalni,
- koordynacją działań z powiatami sąsiednimi.

Na terenie Powiatu Jędrzejowskiego zagrożone powodzią są następujące miejscowości leżące nad rzekami:

- Rzeka Nida:
 - gm. Oksa – Popowice, Tyniec, Kolonia.
 - gm. Sobków – użytki rolne wsi Żerniki, Brzegi, Brzeźno, Mokrsko Dolne oraz 3 gospodarstwa w Mokrsku Górnym.
 - gm. Imielno – Borszowice, Motkowice, Stawy, Imielnica, Sobowice.
- Rzeka Mierzawa:
 - gm. Sędziszów – Białowieża, Czekaj, Pawłowice, Sędziszów, Krzcięcice, Słaboszowie.
 - gm. Wodzisław – Mierzawa.
- Rzeka Pilica:
 - gm. Słupia Jędrzejowska – Dąbrowica, Jasieniec, Obiechów.

Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową odpowiada, zgodnie z ustawą Prawo wodne Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. PGW Wody Polskie są również odpowiedzialne za przeciwdziałanie skutkom suszy. Teren Powiatu Jędrzejowskiego pod względem gospodarki wodnej podlega pod GWWP Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie oraz GWWP Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Na terenie Powiatu nie występują duże zbiorniki retencyjne, natomiast istotne znaczenie ma tzw. mała retencja, w skład której wchodzi stawy hodowlane i zbiorniki rekreacyjne. Mała retencja polega na gromadzeniu wody w niewielkich zbiornikach poprzez zatrzymywanie czy spowalnianie spływu wód, przy jednoczesnym zachowaniu i wspieraniu rozwoju krajobrazu naturalnego. Działania małej retencji mają na celu likwidację przyczyn i skutków pogorszenia naturalnych stosunków wodnych poprzez spowalnianie odpływu wody na danym terenie,

minimalizację skutków suszy i przeciwdziałanie powodzi. Na terenie powiatu istnieje kilkadziesiąt zbiorników małej retencji o łącznej powierzchni ok. 530 ha.

5.2.2 WODY PODZIEMNE

Teren Powiatu Jędrzejowskiego jest obszarem zasobnym w wodę podziemną, która jest głównym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze. Częściowo poziomy te nie są izolowane od powierzchni terenu warstwą utworów nieprzepuszczalnych. Istnieje zatem duże ryzyko narażenia tych wód na wpływ zanieczyszczenia antropogenicznego. Na terenie całego Powiatu poziomy wodonośne występujące w utworach jury i kredy stanowią Główne Zbiorniki Wód Podziemnych GZWP:

- GZWP 408 – niecka miechowska NW (Cr3);
- GZWP 409 – niecka miechowska SE (Cr3);
- GZWP 416 – „Małogoszcz” (J3).

Według aktualnego podziału Polski na jednolite części wód podziemnych (JCWPd), w obrębie Powiatu Jędrzejowskiego położone są 5 JCWPd. Zgodnie z podziałem na lata 2016-2021 na 172 części jednolitych części wód podziemnych obszar powiatu znajduje się w obrębie następujących jednostek:

- **JCWPd nr 84** zlokalizowana jest w zachodniej części Powiatu Jędrzejowskiego i obejmuje tereny gmin: Małogoszcz (obszar wiejski), Sędziszów (obszar wiejski) oraz Słupię Jędrzejowską. Jednostka ta obejmuje wody czwartorzędowe porowe w utworach piaszczystych, wody górnokredowe i dolnokredowe szczelinowe w utworach węglanowych i piaszczystych, wody górn juryjskie szczelinowo-krasowe w utworach węglanowych, wody dolnotriasowe, środkowotriasowe i górnotriasowe szczelinowo-krasowe w utworach węglanowych i piaszczystych. Piętro czwartorzędowe jest nieciągłe, występuje tu najczęściej jedna warstwa wodonośna. Poziom mioceński w piętrze neogeńskim jest spotykany lokalnie w zagłębieniach powierzchni przedczwartorzędowej i rowach tektonicznych. Poziom górnokredowy występuje na całym obszarze, lokalnie odsłania się na powierzchni terenu (poniżej głębokości 100-120 m szczeliny mogą być zaciśnięte i wówczas poziom ten jest niewodonośny),
- **JCWPd nr 100** zlokalizowana jest prawie na całym obszarze Powiatu Jędrzejowskiego i obejmuje gminy: Imielno, Jędrzejów (miasto i obszar wiejski), Małogoszcz (miasto i obszar wiejski), Nagłowice, Oksa, Sędziszów (miasto i obszar wiejski) Słupię Jędrzejowską, Sobków i Wodzisław. Jednostka obejmuje wody czwartorzędowe

w utworach piaszczystych, wody górnokredowe szczelinowe w utworach węglanowych, wody górnójurajskie szczelinowe w utworach węglanowych oraz lokalnie w północno-wschodniej części występuje miocen w utworach piaszczystych. Piętro czwartorzędowe jest nieciągłe, zlokalizowane głównie w dolinach rzecznych. Poziom górnokredowy rozprzestrzeniony na całym obszarze (poniżej 80-120 m szczeliny zaciśnięte, jest to poziom niewodonośny). Poniżej lokalnie poziom górnójurajski,

- **JCWPD nr 101** położona jest w północnej i północno-wschodniej części Powiatu Jędrzejowskiego i obejmuje niewielkie tereny gminy Małogoszcz (miasto i obszar wiejski) oraz Sobków. Jednostka obejmuje wody czwartorzędowe porowe w utworach piaszczystych, wody górnójurajskie szczelinowo-krasowe w utworach węglanowych, wody środkowotriasowe szczelinowe w utworach węglanowych, wody dolnotriasowe szczelinowo-porowe w piaskowcach z przewarstwieniami mułowców, iłów i iłowców, wody górnopermowe szczelinowo-porowe w zlepieńcach, marglach i mułowcach, wody górnodewońskie i środkowodewońskie szczelinowo-krasowe w utworach węglanowych. Piętro czwartorzędowe jest nieciągłe, występuje najczęściej jedna warstwa wodonośna. Poziomy starsze występują w skomplikowanych strukturach geologicznych i często odsłaniają się na powierzchni terenu (górnójurajski, górnotriasowy, środkowotriasowy, dolnotriasowy, górnopermski, środkowodewoński i górnodewoński). Pomędzy nimi zalegają niewodonośne lub bardzo niskowodonośne utwory jury dolnej, jury środkowej, karbonu, dewonu dolnego, syluru, ordowiku i kambry,
- **JCWPD nr 113** położona jest w południowo-zachodniej części Powiatu Jędrzejowskiego i obejmuje bardzo niewielką zachodnią część gminy Słupia. Jednostka obejmuje wody czwartorzędowe porowe w utworach piaszczystych, wody górnokredowe szczelinowo-krasowe w utworach węglanowych, wody górnójurajskie szczelinowo-krasowe w utworach węglanowych oraz wody dolnotriasowe, środkowotriasowe i dewońskie szczelinowo-krasowe w utworach węglanowych,
- **JCWPD nr 114** położona jest w południowej części Powiatu Jędrzejowskiego i obejmuje bardzo niewielką południowo-wschodnią część gminy Wodzisław. Jednostka obejmuje wody górnokredowe szczelinowe w utworach węglanowych oraz wody czwartorzędowe porowe w utworach piaskowych. Poziom górnokredowy zalega na całym obszarze.

Rysunek 12 Podział na GZWP i JCWPd w województwie świętokrzyskim

Źródło: Wyniki klasyfikacji i oceny stanu wód podziemnych w województwie świętokrzyskim w roku 2018

Zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego, stan ilościowy i jakościowy jednolitych części wód podziemnych w obrębie Powiatu Jędrzejowskiego, oceniono jako dobry (z wyjątkiem JCWPd 101).

Tabela 11 Ocena stanu JCWPd

JCWPd	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Ogólna ocena stanu JCWPd	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych
84	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
100	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
101	słaby	dobry	słaby	zagrożona
113	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
114	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.pgi.gov.pl/psh/zadania-psh/8913-zadania-psh-jcwpd.html#100-119>

Ponadto, na terenie województwa świętokrzyskiego w 2018 roku wykonano badania stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych w 24 punktach sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego, którym obejmuje się jednolite części wód podziemnych uznane za zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych. Wyniki badań obejmowały 1 punkt w Powiecie Jędrzejowskim.

Tabela 12 Wyniki pomiarów wód podziemnych z obszaru Powiatu Jędrzejowskiego w 2018 roku

Miejscowość	Gmina	JCWPd	Charakter zwierciadła	Użytkowanie terenu	Klasa jakości		
					2016	2017	2018
Bocheniec	Małogoszcz	101	napięte	las	III	III	III

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Wyniki klasyfikacji i oceny stanu wód podziemnych w województwie świętokrzyskim w roku 2018”

Klasa III – wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka.

5.3 OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

Określenie stanu gleb może zostać przeprowadzone w oparciu o odczyn określający stopień zakwaszenia, a także zawartość makro- i mikroelementów, które są niezbędne roślinom uprawnym do właściwego rozwoju, a przez to do uzyskania odpowiedniego, pod względem ilości i jakości, plonu. Najbardziej optymalne warunki to środowisko lekko kwaśne, lub obojętne, a także jak najmniejszy procent gleb o niskiej zawartości składników mineralnych. Na obszarze Powiatu Jędrzejowskiego zlokalizowany został jeden punkt pomiarowy w ramach Monitoringu Chemizmu Gleb Ornych w Polsce realizowanego przez Generalną Inspekcję Ochrony Środowiska, a także Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Na podstawie danych z punktu zlokalizowanego w miejscowości Olszówka Nowa (gmina Wodzisław) można określić, iż gleby są dobrej jakości (kompleks 4 – żytńi bardzo dobry (pszenno-żytni)), o IIIb klasie bonitacyjnej i stanowią gleby płowe (Typ AP). Pomiary wykonywane w okresach pięcioletnich od 1995 do 2015 r. pozwalają zaobserwować spadek ilości próchnicy i węgla organicznego, a także spadek stosunku wielkości węgla do azotu. Ponadto, w glebach zaobserwowano wzrost ilości fosforu przyswajalnego i potasu przyswajalnego a przy tym spadek siarki przyswajalnej. Szczegółowe dane dotyczące punktu 357 zlokalizowanego w miejscowości Olszówka Nowa przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 13 Dane dotyczące zasobów glebowych w punkcie pomiarowym w Sękowicach

Uziarnienie	Jednostka	1995	2000	2005	2010	2015
1,0-0,1 mm	udział w %	51	49	45	48	46
0,1-0,2mm	udział w %	26	26	31	27	29
< 0.02 mm	udział w %	23	25	24	25	25
2,0-0,05 mm	udział w %	n.o.	n.o.	n.o.	57	58
0,05-0,002 mm	udział w %	n.o.	n.o.	n.o.	39	35
< 0.002 mm	udział w %	6	7	5	4	7
Odczyn i węglany	Jednostka	1995	2000	2005	2010	2015
Odczyn "pH " w zawiesinie H ₂ O	pH	6,4	6,8	6,9	7,2	6,2
Odczyn "pH " w zawiesinie KCl	pH	5,4	5,3	5,2	6,3	5,4
Węglany (CaCO ₃)	%	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.

Substancja organiczna gleby	Jednostka	1995	2000	2005	2010	2015
Próchnica	%	1,59	1,88	1,52	1,53	1,38
Węgiel organiczny	%	0,92	1,09	0,88	0,89	0,8
Azot ogólny	%	0,088	0,077	0,094	0,09	0,1
Stosunek C/N		10,5	14,1	9,4	9,9	8,0
Właściwości sorpcyjne gleby	Jednostka	1995	2000	2005	2010	2015
Kwasowość hydrolityczna (Hh)	cmol(+)*kg-1	2,77	2,83	2,8	1,35	1,95
Kwasowość wymienna (Hw)	cmol(+)*kg-1	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	0,23
Glin wymienny "Al"	cmol(+)*kg-1	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	0,07
Wapń wymienna (Ca2+)	cmol(+)*kg-1	5,61	6,49	5,36	5,61	4,69
Magnez wymienny (Mg2+)	cmol(+)*kg-1	0,68	0,71	0,58	0,58	0,24
Sód wymienny (Na+)	cmol(+)*kg-1	0,06	0,03	0,03	0,07	0,03
Potas wymienny (K+)	cmol(+)*kg-1	0,21	0,25	0,41	0,25	0,75
Suma kationów wymiennych (S)	cmol(+)*kg-1	6,56	7,48	6,38	6,51	5,71
Pojemność sorpcyjna gleby (T)	cmol(+)*kg-1	9,33	10,31	9,18	7,86	7,66
Wysycenie kompleksu sorpcyjnego kationami zasadowymi (V)	%	70,31	72,55	69,5	82,82	74,54
Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin	Jednostka	1995	2000	2005	2010	2015
Fosfor przyswajalny	mg P ₂ O ₅ *100g-1	5,4	5,8	15,5	14,6	12,5
Potas przyswajalny	mg K ₂ O*100g-1	5,8	7,6	16,6	10,5	10,7
Magnez przyswajalny	mg Mg*100g-1	6,2	8,0	6,7	7,1	7,4
Siarka przyswajalna	mg S-SO ₄ *100g-1	1,5	1,68	1,13	0,88	0,72
Azot amonowy	N _{NH4} mg*kg-1	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	6,68
Azot azotanowy	N _{NO3} mg*kg-1	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	5,54
Całkowita zawartość makroelementów	Jednostka	1995	2000	2005	2010	2015
Fosfor	%	0,029	0,028	0,048	0,037	0,03
Wapń	%	0,15	0,2	0,18	0,18	0,15
Magnez	%	0,1	0,09	0,07	0,06	0,09
Potas	%	0,11	0,1	0,1	0,09	0,11
Sód	%	0,005	0,004	0,008	0,003	0,005
Siarka	%	0,019	0,014	0,019	0,015	0,015
Glin	%	0,69	0,65	0,51	0,38	0,55
Żelazo	%	0,64	0,64	0,6	0,64	0,69

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych https://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=pomiary&p=357

Ponadto na terenie Powiatu Jędrzejowskiego nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych dla pestycydów. Wśród analizowanych pierwiastków śladowych nie zaobserwowano, na przestrzeni 15 lat trendu akumulacji ich w warstwie powierzchniowej gleb obszarów użytkowanych rolniczo. Całkowita zawartość metali ciężkich (chrom, cynk, kadm, kobalt, miedź, nikiel, ołów, rtęć) w glebach powiatu jędrzejowskiego nie przekraczała w żadnym punkcie pomiarowym przekroczeń wartości progowych określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Zgodnie z wytycznymi IUNG gleby te ze względu na metale ciężkie (Cd, Cu, Ni, Pb, Zn) klasyfikowano do klasy 00 czyli gleby nie zanieczyszczone. Gleby te mogą być wykorzystane pod uprawę wszystkich roślin ogrodniczych i rolniczych, szczególnie roślin przeznaczonych do konsumpcji dla dzieci i niemowląt. Bez względu jednak na obecny stan gleb, ich

zanieczyszczenie lub nie, systematyczny monitoring tego komponentu środowiska jest niezbędny w celu podejmowania działań zapobiegawczych.

Ponadto w chwili obecnej na terenie Powiatu Jędrzejowskiego nie zidentyfikowano osuwisk i terenów zagrożonych.¹³

5.4 HAŁAS

Do podstawowych czynników mających wpływ na klimat akustyczny Powiatu zaliczyć należy komunikację drogową oraz w znacznie mniejszym stopniu hałas przemysłowy, którego uciążliwość ma charakter lokalnych o stosunkowo niedużym zasięgu. Hałas komunikacyjny jest obecnie najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym źródłem hałasu w środowisku zurbanizowanym. Ciągły wzrost liczby pojazdów mechanicznych, przy jednoczesnym braku właściwych rozwiązań drogowych, braku obwodnic miejskich, złej jakości nawierzchni znacząco powiększa obszar środowiska o ponadnormatywnym hałasie drogowym. Niekorzystny wpływ hałasu na stan zdrowia społeczeństwa wymaga zastosowania działań ograniczających i zabezpieczających. Stosowane są zarówno zabezpieczenia akustyczno-budowlane, jak również odpowiednia lokalizacja obiektów, właściwa organizacja ruchu drogowego, czy też poprawa nawierzchni dróg i stanu technicznego pojazdów.

Przez Powiat Jędrzejowski przebiegają drogi krajowe nr 7 i 78, drogi wojewódzkie nr 728, 768, 762, 742. Sieć drogowa uzupełniona jest przez drogi powiatowe, które wiążą drogi krajowe i wojewódzkie z drogami gminnymi. Podstawowy układ komunikacji kolejowej w powiecie jędrzejowskim stanowi linia kolejowa nr 8 Warszawa – Radom – Kielce – Kraków. Funkcjonuje także wybudowana w latach 80-tych linia kolejowa szerokotorowa Hrubieszów — Huta “Katowice” (LHS), która przeznaczona jest obecnie do przewozów towarowych, tranzytowych (na terenie powiatu, w Sędziszowie LHS posiada stację wymiany podwozi wagonów).

Z wojewódzkich programów strategicznych wynika, że na terenach objętych przekroczeniami dla większości dróg, hałas kształtuje się na poziomie powodującym zaliczenie tych obszarów do kategorii terenów o niedobrym klimacie akustycznym. W sporadycznych przypadkach zaobserwowano poziomy przekroczeń wyższe niż 10 dB dla wskaźnika LDWN i LN. Najmniej korzystne warunki akustyczne w granicach Powiatu Jędrzejowskiego stwierdzono wzdłuż drogi

¹³ Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/Wyszukaj3/>

krajowej nr 7 gdzie przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu przyjmowały najwyższe wartości na największej powierzchni.

5.5 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Promieniowanie pól elektromagnetycznych dzieli się na promieniowanie jonizujące, którego źródłem są substancje promieniotwórcze i niejonizujące wytwarzane przez źródła radiokomunikacyjne i sieci elektroenergetyczne. Promieniowanie jonizujące może przenikać przez materię i powodować oderwanie elektronów od atomu. Występuje ono naturalnie w przestrzeni poprzez samorzutny rozpad pierwiastków promieniotwórczych stanowiąc tło o średnim poziomie dawki w całym kraju na poziomie 2,5 mSv/rok. Źródłem tego typu promieniowania mogą być również aparatura rentgenowska i przeprowadzane analizy lub badania z użyciem pierwiastków promieniotwórczych. Promieniowanie niejonizujące może być wytwarzane w postaci naturalnej, którego źródłem jest Słońce, a także sztucznej, występującej w otoczeniu urządzeń elektrycznych takich jak stacje radiowe, radiolokacyjne, telewizyjne i telefonii komórkowej, a także linie elektroenergetyczne.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach prowadzi cykliczne pomiary poziomów pól elektromagnetycznych (PEM). Poziomy pól elektromagnetycznych utrzymują się na niskim poziomie i w żadnym punkcie nie przekroczone dopuszczalnej wartości, określonej rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów.

Ze względu na stale rosnącą liczbę stacji bazowych telefonii komórkowej, głównie na obszarach dużych miast, oraz rozwojem technologii niezbędnym dla zaspokojenia potrzeb społeczeństwa, a przy tym wzrostem niepokoju ludzi związanym z promieniowaniem elektromagnetycznym, którego wpływ na żywe organizmy nie jest dokładnie poznany uważa się za zasadne dalsze monitorowanie poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku (w miejscach dostępnych dla ludności).

5.6 OCENA STANU ŚRODOWISKA POWIATU JĘDRZEJOWSKIEGO - SYNTEZA

Tabela 14 Ocena stanu środowiska Powiatu Jędrzejowskiego - synteza

Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Hałas	Promieniowanie elektromagnetyczne
Przekroczenia wartości stężeń substancji zanieczyszczających, takich jak: benzo(a)piren. Przekroczenie wystąpiło również w zakresie poziomu celu długoterminowego określonego dla ozonu Niski udział energii odnawialnej w ogólnym bilansie energetycznym	Na części terenów wiejskich brak kompleksowo uporządkowanej gospodarki ściekowej Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych pochodzących ze źródeł rolniczych i miejsc bytowania ludzi Pogarszanie się jakości wód podziemnych w płytkich poziomach wodonośnych w obrębie terenów zurbanizowanych	Powiększające się wartości przekroczeń emisji hałasu komunikacyjnego	Nie stwierdzono przekroczenia wartości pól elektromagnetycznych.

Źródło: opracowanie własne

6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Przewiduje się, że brak realizacji postanowień Strategii spowodowałby następujące skutki:

- pozytywne dla środowiska i mieszkańców:
 - brak działań na rzecz aktywizacji gospodarczej miałoby pozytywne konsekwencje w postaci nie zajmowania nowych terenów pod działalność gospodarczą i niezwiększania emisji zanieczyszczeń powietrza oraz zanieczyszczeń wód.
 - brak działań przyczyniających się do rozwoju infrastruktury przyczyni się do zmniejszenia zagrożenia dla wód i powietrza wynikającego z rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, drogowej oraz turystycznej,
- negatywne dla środowiska i mieszkańców:
 - brak modernizacji i dalszej rozbudowy bazy edukacyjnej na terenie Powiatu Jędrzejowskiego,
 - mała dostępność poradnictwa zawodowego,
 - brak promocji bazy edukacyjnej,
 - małe możliwości korzystania z technik informatycznych, w tym Internetu szerokopasmowego,
 - brak rozbudowy bazy sportowo-rekreacyjnej dla mieszkańców co przyczyni się do ograniczenia rozwoju kultury fizycznej i nowych sposobów aktywnego spędzania czasu,
 - mała ilość markowych produktów turystycznych Powiatu Jędrzejowskiego,
 - niewystarczająca ilość działań promocyjnych Powiatu Jędrzejowskiego,
 - brak zapisów w studiach uwarunkowań gmin o racjonalnym zagospodarowaniu terenu zgodnym z zasadami ochrony przyrody,
 - brak programu rewitalizacji i opieki nad zabytkami, a także oznakowania obiektów zabytkowych,
 - brak programu ochrony środowiska,
 - brak rozbudowy sieci wodno-kanalizacyjnej, sieci drogowej i infrastruktury technicznej,

- brak współdziałania samorządów w celu osiągnięcia standardów jakości środowiska,
- brak rozwoju odnawialnych źródeł energii w obiektach publicznych oraz prywatnych,
- brak rozwoju specjalistycznych usług medycznych,
- mała ilość działań w zakresie rozwoju usług, przedsiębiorczości i samozatrudnienia,
- słaba jakość dróg na terenie Powiatu z powodu niskich nakładów inwestycyjnych – braku remontów i modernizacji istniejącej infrastruktury.

Analiza powyższych skutków braku realizacji celów i działań Strategii prowadzi do wniosku, iż niezrealizowanie dokumentu wywołać może zarówno skutki pozytywne jak i negatywne.

Brak realizacji celów zapisanych z projekcie analizowanego dokumentu z jednej strony pozytywnie wpłynie na walory środowiskowe, jednak głównie w trakcie realizacji inwestycji (brak ingerencji w środowisko – brak hałasu, odpadów, emisji spalin – wariant bezinwestycyjny). Niemniej jednak należy rozpatrywać temat w szerszym spektrum. Jeśli Powiat Jędrzejowski, gminy z terenu Powiatu oraz inne zaangażowane instytucje zaniechają realizacji inwestycji takich jak: termomodernizacja budynków, modernizacja dróg, modernizacja infrastruktury przeciwpowodziowej czy rozbudowa kanalizacji sanitarnej, wodociągowej, czy bazy turystycznej nie będzie w trakcie realizacji tych zadań niekorzystnych oddziaływań, ale w dłuższej perspektywie okaże się, że ilość spalanych paliw do ogrzania budynków corocznie się zwiększa zanieczyszczając przy tym powietrze, ścieki, które poprzez brak sieci kanalizacji sanitarnej przedostają się do wód powierzchniowych i gleb powodując wiele większe szkody niż w trakcie realizacji inwestycji. Ponadto brak sprawnej ochrony przeciwpowodziowej przyczynia się do zagrożenia dla mieszkańców, a zła jakość nawierzchni drogowych powoduje zwiększenie pylenia, ciągłe potrzeby hamowania i rozpędzania pojazdów, a co za tym idzie zwiększenie emisji spalin, hałasu i zanieczyszczeń powietrza. Brak infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej, w tym ścieżek rowerowych, tras biegowych, a także brak ochrony i znakowania zabytków przyczyni się do spadku atrakcyjności turystycznej Powiatu, co spowoduje zubożenie turystyczne regionu, a w konsekwencji spadek dochodów mieszkańców.

Niemniej jednak najważniejsze i najgłębsze skutki mogą wystąpić w sferze społecznej. Brak realizacji zaproponowanych działań odnoszących się bezpośrednio do społeczności Powiatu

Jędrzejowskiego (tworzenie nowych miejsc pracy, ułatwienie dostępu do podnoszenia kwalifikacji, rozwój sfery kulturalnej, prozdrowotnej, edukacyjnej i sportowej) może doprowadzić do ogólnego pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego. Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw uboższych, gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, grabieże), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Należy podkreślić, że realizacja działań związanych z zagospodarowaniem m.in. atrakcyjnych turystycznie obszarów Powiatu może doprowadzić do negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze w przypadkach, kiedy działanie to będzie realizowane niezgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego. W związku z tym, w czasie realizacji tego rodzaju inwestycji, należy ściśle trzymać się postanowień miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wytycznych instytucji nadzorujących procedury środowiskowe. Takie postępowanie wyeliminuje możliwość negatywnych oddziaływań na obszary przyrodnicze, w tym należące do sieci NATURA 2000. Zauważyć jednak należy, że żadne działania określone w projekcie Programu nie dotyczą obszaru NATURA 2000.

Z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi korzystny jest wariant doprowadzenia do realizacji celów strategicznych zapisanych w projekcie Strategii. Niemniej jednak należy wcześniej opracować takie plany działań, które umożliwią rozwój Powiatu Jędrzejowskiego przy jednoczesnym zachowaniu równowagi ekologicznej. Kluczowym elementem jest wyznaczenie dogodnych lokalizacji planowanych inwestycji, zarówno pod względem środowiskowym, przyrodniczym, jak i społecznym, co ma znaczenie przede wszystkim dla inwestycji w zakresie rozwoju na obszarach o cennych walorach środowiskowych.

Zakłada się, iż wszelkie plany dotyczące tworzenia nowej i modernizacji istniejącej infrastruktury rekreacyjno-sportowej, drogowej itp. już od etapu planowania, poprzez projektowanie, uzgodnienia, a także realizację inwestycji, będą zgodne z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin z terenu Powiatu, a także z wytycznymi organów decyzyjnych i opiniujących. Działania te mają na celu eliminację możliwych negatywnych skutków realizacji w/w przedsięwzięć. Na etapie opracowywania niniejszej prognozy nie ma możliwości oceny oddziaływania tych inwestycji ze względu na brak konkretnych planów realizacyjnych i lokalizacyjnych. Będzie to możliwe po ustaleniu zakresów inwestycji i ich szczegółowych lokalizacji.

Przewidywane negatywne i pozytywne skutki braku realizacji postanowień projektu Strategii przedstawia tabela.

Tabela 15 Przewidywane negatywne i pozytywne skutki braku realizacji postanowień projektu Strategii

Pozytywne	Negatywne
Różnorodność biologiczna	
Zmniejszenie zagrożenia spowodowanego intensyfikacją ruchu turystycznego na obszarze powiatu Ograniczenia zagrożenia wód, gleby i powietrza wynikającego z większego ruchu samochodowego	Brak informowania społeczeństwa o walorach Powiatu, wynikiem czego będzie następował wzrost zachowań patologicznych społeczeństwa polegających na grabieżach, dewastacjach, zaśmiecanie terenów przyrodniczo-leśnych. Negatywnym skutkiem będzie także brak sprawnie działającej pomocy społecznej i brak pracy.
Ludzie	
	Słaba jakość dróg, słaby dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej, oraz sieci internetowej. Zagrożenia powodziowe. Mała atrakcyjność rekreacyjna powiatu. Niewystarczająca informacja turystyczna o regionie. Słaby dostęp do sieci teleinformatycznej mogącej służyć edukacji ekologicznej i kształtowaniu pozytywnych postaw wobec środowiska przyrodniczego. Brak informacji o powiecie i jego walorach przyrodniczych, inwestycyjnych, a także edukacyjnych. Brak dostępu dla mieszkańców do specjalistycznych poradni medycznych. Niedostateczna informacja o warunkach rozwoju przedsiębiorczości. Degradacje lasów objawiające się m.in. dzikimi wysypiskami.
Zwierzęta i rośliny	
Zmniejszenie zagrożenia spowodowanego intensyfikacją ruchu turystycznego na obszarze powiatu Ograniczenia zagrożenia wód, gleby i powietrza wynikającego z większego ruchu samochodowego.	Mała ilość działań edukacyjnych, w tym „szkół zielonych” dla dzieci i młodzieży nt. walorów florystycznych i faunistycznych powiatu. Brak promocji walorów turystycznych powiatu w regionie Brak wymiany informacji kulturalnych. Brak nowych terenów zieleni, w tym zieleni izolacyjnej podnoszącej atrakcyjność terenów oraz jakość życia mieszkańców
Wody, zasoby naturalne	
Brak dodatkowych zanieczyszczeń powietrza i wody powstających w wyniku zlokalizowania nowych przedsiębiorstw	Słaba jakość dróg i połączeń komunikacyjnych w powiecie oraz brak komunikacji pasażerskiej pomiędzy gminami i sąsiednimi terenami

Zmniejszenie zagrożenia spowodowanego intensyfikacją ruchu turystycznego na obszarze powiatu	Wzrost ilości ścieków nieczyszczonych odprowadzanych bezpośrednio do rzek i gleby będący wynikiem zmniejszającego się tempa rozwoju infrastruktury ochrony środowiska, w tym szczególnie kanalizacji sanitarnej.
Powietrze	
Brak dodatkowych zanieczyszczeń powietrza i wody powstających w wyniku zwiększonej ilości turystów. Niezmniejszające się zanieczyszczenie powietrza w wyniku powstających nowych przedsięwzięć.	Niskie tempo montażu OZE, w tym także nowych wysokosprawnych kotłów, instalacji solarnych i fotowoltaicznych. Zwiększające się zanieczyszczenia powietrza, w tym także niska emisja - z powodu braku inwestycji termomodernizacyjnych Wzrost emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych spowodowanych niską jakością dróg i długim czasem podróży
Powierzchnia ziemi, krajobraz	
Brak zmiany krajobrazu w wyniku inwestycji polegających na remontach/budowie nowych odcinków dróg.	Mała ilość działań edukacyjnych będących przyczyną degradacji terenów atrakcyjnych przyrodniczo objawiająca się m.in. powstawaniem dzikich wysypisk. Wzrost ilości ścieków nieczyszczonych odprowadzanych bezpośrednio do rzek i gleby będący wynikiem zmniejszającego się tempa rozwoju infrastruktury ochrony środowiska, w tym szczególnie kanalizacji sanitarnej.
Klimat	
Zmniejszona antropopresja przy braku rozwoju turystyki na terenach atrakcyjnych turystycznie	Zwiększenie świadomości społeczeństwa z zakresu ochrony klimatu Częściowa poprawa mikroklimatu Powiatu Jędrzejowskiego poprzez zaprzestanie rozwoju przedsiębiorczości. Pogorszenie warunków życia na terenie Powiatu, w tym negatywne oddziaływanie na ogólne warunki mikroklimatyczne Pogarszanie się warunków, zarówno w okresie letnim, jak i zimowym, spowodowane zwiększonym ruchem komunikacyjnym, co w konsekwencji przyczyni się do pogorszenia stanu zdrowia mieszkańców.
Zabytki	
	Niska jakość i mała ilość akcji promocyjnych dotyczących walorów zabytkowych powiatu Mało lub brak działań rewitalizacyjnych na terenie powiatu. Brak wymiany kulturalnej. Brak promocji turystycznej Powiatu.
Dobra materialne	
	Ubożenie dóbr w wyniku braku ich promocji i informacji, a także edukacji w tym zakresie.

Źródło: opracowanie własne

Realizacja zapisów w projekcie Strategii w dłuższej perspektywie czasowej doprowadzi do ogólnej poprawy stanu środowiska przyrodniczego i zdrowia mieszkańców Powiatu.

Wśród planowanych inwestycji, których niewłaściwa lokalizacja, niezgodna z planami zagospodarowania przestrzennego może przyczynić się do wystąpienia oddziaływań niekorzystnych z punktu widzenia środowiska, można wymienić:

- Poprawę stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz aktywizacja fizyczna mieszkańców;
- Budowę, remonty i modernizacje budynków oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych;
- Remonty dróg powiatowych.

Należy natomiast podkreślić spodziewane realne bardzo wysokie korzyści pozaprzyrodnicze – społeczne i gospodarcze.

7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Działania inwestycyjne, jak i nieinwestycyjne (miękkie) ujęte w ramach poszczególnych celów w projekcie Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027 poddano ocenie pod kątem ich oddziaływania na środowisko wodne, glebowe, powietrze, a także walory przyrodnicze. Realizacja trzech przedsięwzięć inwestycyjnych (Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz aktywizacja fizyczna mieszkańców, Budowa, remonty i modernizacje budynków oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych, Remonty dróg powiatowych) może potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839). **Nie planuje się żadnych działań na terenach NATURA 2000.**

Szczególnie niekorzystne oddziaływanie może wystąpić w sytuacji, kiedy lokalizacja tych działań zostanie nieprawidłowo ustalona. Stopień i zakres oddziaływania tych inwestycji/działania zależą będzie przede wszystkim od tego, czy będą one realizowane na terenach zurbanizowanych, obszarach użytkowanych rolniczo lub też na obszarach cennych przyrodniczo i chronionych, gdzie negatywny zakres oddziaływania może być największy.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym potencjalnym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w projekcie Programu przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne i bezcelowe.

Biorąc jednak pod uwagę, że większość zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach Strategii wymagać będzie na etapie przygotowania do realizacji (tj. na etapie uzyskania pozwolenia na realizację inwestycji /pozwolenia na budowę/ZRID) przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko) w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu jaki się rozważa, może mieć jednocześnie zarówno negatywny, jak i pozytywny wpływ na dany element środowiska. Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe będzie określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokona się przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji inwestycji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie realizacji z reguły mają charakter przejściowy. Ponadto na etapie przygotowywania inwestycji do realizacji tj. określania oddziaływania na środowisko (oceny oddziaływania na środowisko) organy odpowiedzialne za monitorowanie stanu środowiska wskazują każdorazowo jak należy minimalizować negatywne oddziaływanie inwestycji w trakcie jej realizacji, biorąc pod uwagę m.in. wytwarzany hałas czy siedliska ptaków/innych cennych przyrodniczo gatunków zwierząt.

Jak wynika z przeprowadzonej w rozdziale 6 niniejszej prognozy analizy i oceny potencjalnych zmian w przypadku braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu, a także analizy wariantowej zawartej w rozdziale 8 (wariant podstawowy oraz wariant 0), odstąpienie od realizacji zawartych w dokumencie rozwiązań w efekcie końcowym byłoby znacznie gorsze niż wystąpienie ewentualnych znaczących oddziaływań (czasowych).

Mając powyższe na uwadze, poniżej, w odniesieniu do działań (sformułowanych w zakresie poszczególnych celów) wymienionych w projekcie Strategii scharakteryzowano typowe

oddziaływania i ich ewentualne skutki dla środowiska związane z realizacją najistotniejszych zadań mogących mieć wpływ na środowisko.

Tabela 16 Określenie, analiza i ocena przewidywanych potencjalnych znaczących oddziaływań na środowisko

Cele strategiczne, operacyjne, działania	Planowane oddziaływanie na środowisko
CEL STRATEGICZNY 1: OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ORAZ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO POWIATU JĘDRZEJOWSKIEGO	
Cel operacyjny 1.1 Poprawa stanu środowiska przyrodniczego	
DZIAŁANIA: 1.1.1 Zwiększenie efektywności energetycznej oraz zmniejszenie energochłonności budynków użyteczności publicznej zarządzanych przez Powiat 1.1.2 Promocja przedsięwzięć i zachowań proekologicznych oraz edukacja ekologiczna 1.1.3 Zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu	Działania inwestycyjnie Działanie zakłada termomodernizację, wymianę urządzeń elektrycznych i oświetlenia pomieszczeń na energooszczędne oświetlenie typu LED, wymianę baterii i urządzeń na wodooszczędne, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (np. poprzez wykonanie instalacji solarnej do ogrzania wody czy pozyskania energii elektrycznej), rekuperację – odzysk ciepła z powietrza wywiewanego. Ponadto każdy nowo projektowany, remontowany lub modernizowany budynek będzie wyposażony w urządzenia o wysokiej klasie energooszczędności tak by jego efektywność energetyczna była możliwie najwyższa. Działanie to zapewnia poprawę bilansu energetycznego budynków poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię niezbędną do ich ogrzania, przygotowania ciepłej wody użytkowej i ich oświetlenia. Skutkiem zmniejszenia zużycia energii będzie redukcja emisji zanieczyszczeń oraz zmniejszenie kosztów bieżących utrzymania budynków. Brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu Działanie to obejmuje m.in.: stosowanie rozwiązań ograniczających emisję hałasu z dróg powiatowych, wykonanie dróg rowerowych wzdłuż dróg powiatowych. Celem działania jest zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na odczuwanie ponadnormatywnego poziomu hałasu. Działanie to ma podnieść komfort życia mieszkańców Powiatu. . Współpraca w tym zakresie z sąsiednimi gminami i powiatami. Poprawa infrastruktury turystycznej i komunikacyjnej regionu, poprawa bezpieczeństwa dla osób uprawiających sport i turystykę, promocja atrakcji turystycznych i przyrodniczych. Żadne z wymienionych działań nie będą realizowane na obszarach objętych formami ochrony przyrody. Realizacja tych działań przyniesie tylko pozytywne oddziaływania na środowisko Działania nieinwestycyjnie Celem działania jest uwrażliwienie mieszkańców Powiatu na problemy środowiskowe jak również edukacja w tym zakresie. Realizacja zakładanych form edukacji i promocji ekologicznej czyni proekologiczne idee przystępnymi dla każdego mieszkańca Powiatu i w perspektywie podnosi warunki życia mieszkańców w zakresie jakości środowiska przyrodniczego. Odbywać

	się to będzie poprzez aktywizację mieszkańców Powiatu w działania mające na celu właściwe gospodarowanie odpadami, podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców Powiatu (konkursy z zakresu ochrony środowiska dla dzieci i młodzieży, udział pracowników Starostwa w szkoleniach i konferencjach, działania informacyjne skierowane do przedsiębiorców, pogłębianie świadomości społecznej o negatywnym wpływie hałasu na człowieka, projekty edukacyjno-ekologiczne a także promocję walorów przyrodniczych Powiatu Jędrzejowskiego. Realizacja tych działań przyniesie tylko pozytywne oddziaływania na środowisko
Cel operacyjny 1.2 Ochrona i rewaloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego	
DZIAŁANIA: 1.2.1 Zapewnienie właściwej opieki nad obiektami zabytkowymi oraz sprawnej administracji w zakresie dóbr kultury 1.2.2 Rozwój współpracy na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami	Działania inwestycyjnie Opieka nad obiektami zabytkowymi będącymi własnością Powiatu poprzez prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomości będących własnością Powiatu; zabezpieczenie i utrzymanie tych obiektów oraz ich otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystanie z nich w sposób zapewniający trwałe zachowanie ich wartości; zapewnienie warunków do naukowego badania i dokumentowania obiektów zabytkowych. Niemniej jednak w trakcie realizacji remontów, modernizacji, na etapie realizacji inwestycji wystąpią niekorzystne oddziaływania w postaci hałasu, odpadów, pylenia, ruchu ciężkiego sprzętu, płoszenia zwierząt i ptaków. W czasie prowadzenia prac mogą nastąpić niewielkie czasowe, negatywne skutki dla zwierząt. Oddziaływania te zakończą się po zakończeniu działań modernizacyjnych. Prace prowadzone będą w sposób minimalizujący presję na środowisko w trakcie budowy. Działania będą połączone z uzupełnieniem zieleni w bezpośrednim sąsiedztwie planowanych działań, co przyczyni się do poprawy sytuacji roślinnej, wodnej, zwierząt, na terenie objętym działaniami. Realizacja tych działań przyniesie pozytywne oddziaływania na środowisko w dłuższej perspektywie. Działania nieinwestycyjnie Wsparcie w formie dotacji lub współorganizacji adresowanych do różnych grup odbiorców, projektów z zakresu edukacji kulturalnej i animacji kultury z wykorzystaniem instytucji kultury, inicjatyw prywatnych i społecznych. Prowadzenie działań promocyjnych, szkoleniowych i edukacyjnych mających na celu uświadamianie mieszkańcom Powiatu Jędrzejowskiego znaczenia i konieczności zachowania dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz patriotyzmu lokalnego. W wyniku realizacji Programu stworzona zostanie rozległa i spójnie działająca sieć podmiotów działających na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego Powiatu, obejmująca zarówno wszystkie szczeble administracji samorządowej i rządowej, jak i prywatnych właścicieli obiektów zabytkowych oraz organizacje tzw. trzeciego

	sektora. Dzięki dotacjom na prace konserwatorskie udzielanym z budżetu Powiatu Jędrzejowskiego poprawie ulegnie stan pozostałych obiektów zabytkowych na terenie Powiatu. Bogactwo dziedzictwa kulturowego Powiatu zostanie szeroko rozpowszechnione w świadomości społecznej dzięki podjętym działaniom edukacyjnym Realizacja tych działań przyniesie tylko pozytywne oddziaływania na środowisko
Cel operacyjny 1.3 Rozwój potencjału turystycznego powiatu i tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych	
DZIAŁANIA: 1.3.1 Aktualizacja produktów turystycznych i integracja oferty turystycznej 1.3.2 Rozwój współpracy z partnerami pozarządowymi i regionalnymi na rzecz efektywnej promocji zewnętrznej i popularyzacji turystyki wśród mieszkańców	Działania nieinwestycyjnie Planowane działania polegały będą na wspieraniu rozwoju turystyki. Działania te nie przyczynią się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Zadania zapisane w ramach tego celu operacyjnego będą miały za zadanie wypracowanie, koncepcji promocji powiatu i marki powiatu w regionie
Cel operacyjny 1.4 Rozwój infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej	
DZIAŁANIA: 1.4.1 Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz aktywizacja fizyczna mieszkańców 1.4.2 Wsparcie działalności sportowej prowadzonej przez organizacje społeczne oraz nagradzanie zawodników i trenerów za osiągnięte wysokie wyniki sportowe	Działania nieinwestycyjnie Działanie realizowane jest poprzez udzielanie dotacji na organizację imprez sportowych i rekreacyjnych, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży z Powiatu Jędrzejowskiego. Ponadto w ramach działania został wprowadzony system nagród dla sportowców za osiągnięte wyniki sportowe i trenerów prowadzących szkolenie zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym lub krajowym współzawodnictwie sportowym. Wsparcie udzielane przez Powiat Jędrzejowski będzie mieć zatem charakter finansowy jak i organizacyjny. Realizacja działania przyczyni się do wzrostu aktywności organizacji społecznych i osób fizycznych działających na rzecz rozwoju aktywności fizycznej mieszkańców. Zwiększy się również zainteresowanie aktywnością sportowo-rekreacyjną wśród dzieci i młodzieży oraz osób angażujących się w sport w roli trenera. Działania te nie przyczynią się do negatywnego oddziaływania na środowisko Działania inwestycyjnie Działanie realizowane będzie poprzez budowę i utrzymywanie w należytym stanie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w tym obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych zlokalizowanych przy placówkach oświatowych. Poprawie ulegnie stan infrastruktury sportowej i ich dostępność dla mieszkańców. Mieszkańcom zapewniona zostanie stała oferta sportowo-rekreacyjna, również dzięki działalności organizacji pozarządowych. Wzrośnie poziom aktywności fizycznej mieszkańców Powiatu Jędrzejowskiego, szczególnie dzieci i młodzieży oraz seniorów. Niemniej jednak w trakcie realizacji remontów, modernizacji infrastruktury szkolnej i sportowej na etapie realizacji inwestycji wystąpią niekorzystne oddziaływania w postaci hałasu, odpadów, pylenia, ruchu ciężkiego sprzętu, płoszenia zwierząt i ptaków. W czasie prowadzenia prac mogą

	nastąpić niewielkie czasowe, negatywne skutki dla zwierząt. Oddziaływania te zakończą się po zakończeniu działań modernizacyjnych. Prace prowadzone będą w sposób minimalizujący presję na środowisko w trakcie budowy. Działania będą połączone z uzupełnieniem zieleni w bezpośrednim sąsiedztwie planowanych działań, co przyczyni się do poprawy sytuacji roślinnej, wodnej, zwierząt, na terenie objętym działaniami. Żadne z wymienionych działań nie będą realizowane na obszarach objętych formami ochrony przyrody.
CEL STRATEGICZNY 2 - OCHRONA ZDROWIA, WŁĄCZENIE SPOŁECZNE, PORZĄDEK PUBLICZNY I BEZPIECZEŃSTWO OBYWATELI	
Cel operacyjny 2.1 Ochrona zdrowia i związanej z nim jakości życia oraz zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej	
DZIAŁANIA: 2.1.1 Zwiększenie troski o własne zdrowie oraz kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wśród mieszkańców 2.1.2 Ograniczenie występowania najpoważniejszych problemów zdrowotnych wśród mieszkańców 2.1.3 Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w dostępie do opieki zdrowotnej	Działania nieinwestycyjnie Działanie to dotyczy realizacji przedsięwzięć prozdrowotnych adresowanych do różnych środowisk i grup wiekowych w zakresie promocji zdrowia (w tym zdrowia psychicznego) i popularyzacji zdrowego stylu życia. Działanie realizowane będzie poprzez prowadzenie m.in.: - kampanii społecznych, konferencji i innych wydarzeń z zakresu promocji zdrowia (np. Koperta życia) - imprez plenerowych o charakterze prozdrowotnym i sportowym, - działań edukacyjnych takich jak: prelekcje, warsztaty, szkolenia i konkursy. Działanie dotyczy ograniczenia występowania najpoważniejszych problemów zdrowotnych, zmniejszenie zachorowalności, umieralności i inwalidztwa z powodu chorób układu krążenia, nowotworów złośliwych, chorób zakaźnych, zakażeń i innych chorób społecznych i cywilizacyjnych. Jest to możliwe poprzez kontrolę czynników ryzyka, wczesne wykrywanie oraz zahamowanie postępu choroby, a także ograniczenie powikłań tych chorób. Działania te nie przyczynią się do negatywnego oddziaływania na środowisko Działania inwestycyjnie Głównym celem działania Powiatu jest rozszerzenie zakresu usług medycznych świadczonych przez szpital i tym samym zwiększenie dostępności do specjalistycznej opieki zdrowotnej, poprawa efektywności gospodarowania majątkiem i dostosowanie standardów funkcjonowania szpitala do obowiązujących przepisów. Planuje się go osiągnąć m.in. poprzez wspieranie inwestycji i zakupów sprzętu medycznego dla Szpitala. Tworzone i realizowane przez samorządy gmin i Powiatu programy polityki zdrowotnej sprzyjają zwiększeniu dostępności mieszkańców Powiatu Jędrzejowskiego do specjalistycznej opieki zdrowotnej. Działania te nie przyczynią się do negatywnego oddziaływania na środowisko
Cel operacyjny 2.2 Wzmocnienie integracji społecznej	
DZIAŁANIA: 2.2.1 Pomoc rodzinom w sytuacji kryzysowej, wsparcie funkcjonowania systemu pieczy zastępczej	Działania nieinwestycyjnie W ramach rozwijania powiatowego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną zakłada się tworzenie

2.2.2 Wzmocnienie integracji osób niepełnosprawnych – podniesienie standardów usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych 2.2.3 Aktywizacja środowiska seniorów	warunków do powstawania i działania rodzinnych form opieki zastępczej (rodzinne domy dziecka, rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe, pomocowe, zaprzyjaźnione). Działania te dotyczą również organizowania wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez grupy wsparcia oraz specjalistyczne poradnictwo, a także organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia tych funkcji. Działanie to dotyczy organizacyjnego i finansowego wspierania rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Głównym celem działania jest aktywizacja środowiska seniorów Powiatu Jędrzejowskiego. Aby nie doprowadzić do marginalizacji osób starszych oraz rozwijać i podnosić jakość usług świadczonych na ich rzecz, niezbędne jest podjęcie działań w kierunku edukacji społeczności lokalnych, jak i aktywizacji samych osób starszych. Realizacja tych działań nie będzie się przyczyniała do negatywnego oddziaływania na środowisko
Cel operacyjny 2.3 Współpraca z organizacjami pozarządowymi i rozwój społeczeństwa obywatelskiego	
DZIAŁANIA: 2.3.1 Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców 2.3.2 Wsparcie aktywności wolontariatu	Działania nieinwestycyjnie Celem działania jest wspieranie aktywności społecznej mieszkańców. Z jednej strony działanie realizowane będzie poprzez angażowanie osób już współpracujących na rzecz organizacji pozarządowych, z drugiej strony zachęcanie mieszkańców do rozpoczęcia takiej współpracy. Działanie skierowane będzie również na zaspokojenie zróżnicowanych potrzeb społeczności lokalnych, co odbywać się będzie dzięki realizacji projektów poprzez organizacje pozarządowe w wyznaczonych obszarach współpracy. Celem działania jest rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz upowszechnianie idei wolontariatu, który poprzez niesienie pomocy potrzebującym stwarza jednocześnie szansę młodym ludziom na wykorzystanie własnych umiejętności, zdobywanie nowych doświadczeń i rozwijanie zainteresowań. Realizacja tych działań nie będzie się przyczyniała do negatywnego oddziaływania na środowisko
Cel operacyjny 2.4 Rozwój działalności kulturalnej	
DZIAŁANIA: 2.4.1 Organizowanie wydarzeń mających znaczenie dla rozwoju i upowszechniania kultury 2.4.2 Wsparcie działalności kulturalnej prowadzonej przez organizacje społeczne	Działania nieinwestycyjnie Działanie realizowane będzie m. in. poprzez organizację i wsparcie finansowe imprez o charakterze lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Powiat Jędrzejowski dążyć będzie do dalszej organizacji wydarzeń o charakterze regionalnym i krajowym, na których goszczą zespoły zagraniczne z różnych zakątków świata m.in. dziecięce i młodzieżowe grupy artystyczne. Działanie realizowane jest poprzez finansowe wspieranie organizacji pozarządowych i organizowanych przez nie wydarzeń kulturalnych w ramach działań priorytetowych, określonych w Rocznym Programie Współpracy z Organizacjami

	Pozarządowymi, nagradzanie osób lub podmiotów za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury. Realizacja tych działań nie będzie się przyczyniała do negatywnego oddziaływania na środowisko
Cel operacyjny 2.5 Podwyższenie stanu i poczucia bezpieczeństwa	
DZIAŁANIA: 2.5.1 Poprawa warunków pracy policji 2.5.2 Poprawa funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej 2.5.3 Ochrona praw konsumenckich	Działania nieinwestycyjnie Działanie polega na wspieraniu Komendy Powiatowej Policji w Jędrzejowie w zakupie niezbędnego sprzętu i wyposażenia komisariatów. Działanie polega na wspieraniu Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej i jednostek OSP w zakupie niezbędnego sprzętu i wyposażenia. Działanie polega na ochronie praw konsumentów-mieszkańców Powiatu Jędrzejowskiego poprzez działalność Powiatowego Rzecznika Konsumentów Powiatu Jędrzejowskiego. Kompetencje Rzecznika mają charakter doradczo-procesowy. Realizacja tych działań nie będzie się przyczyniała do negatywnego oddziaływania na środowisko
CEL STRATEGICZNY 3 – WSPARCIE EDUKACJI I RYNKU PRACY	
Cel operacyjny 3.1 Rozwój edukacji ponadpodstawowej, podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców	
DZIAŁANIA: 3.1.1 Budowa, remonty i modernizacje budynków oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych 3.1.2 Systematyczne unowocześnianie, wymiana sprzętu, pomocy naukowych i wyposażenia szkół 3.1.3 Doskonalenie kwalifikacji pracowników placówek oświatowych oraz podnoszenie kompetencji uczniów 3.1.4 Dostosowanie kierunków kształcenia w szkołach ponadpodstawowych 3.1.5 Wprowadzenie do szkół ponadpodstawowych nowych kierunków i profilów kształcenia dla osób dorosłych oraz rozwijanie nowoczesnych metod kształcenia e-learning	Działania nieinwestycyjnie Zakupy trwałe służące unowocześnianiu wyposażenia szkół dokonywane będą systematycznie, zgodnie z aktualnymi potrzebami. Wymianę sprzętu i pomocy dydaktycznych można uznać za zadanie ciągłe, którego realizacja opierać się będzie w dużej mierze na dostępnych źródłach finansowania (w tym ze środków unijnych). Wyposażanie szkół w najnowszy sprzęt jest działaniem trwałym, służącym uczniom danej szkoły przez wiele lat. Celem działania jest podnoszenie kwalifikacji i umiejętności pracowników, nauczycieli szkół prowadzonych przez Powiat Jędrzejowski oraz uczniów kształcących się w różnych typach szkół ponadpodstawowych w Powiecie. W zakresie podnoszenia kwalifikacji pracowników oświaty specjalny nacisk zostanie położony na projekty i kursy. Celem działania jest dostosowywanie ofert kształcenia szkół prowadzonych przez Powiat Jędrzejowski do aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy pod względem podaży i popytu na pracowników danych branż. Celem działania jest stworzenie osobom dorosłym możliwości kształcenia w wybranym przez siebie zawodzie lub podnoszenie kompetencji poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach i warsztatach. Realizacja tych działań nie będzie się przyczyniała do negatywnego oddziaływania na środowisko
	Działania inwestycyjnie W ramach działania planuje się bieżące prace remontowe i modernizacyjne obiektów oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych. Niemniej jednak w trakcie realizacji remontów, modernizacji infrastruktury szkolnej i sportowej na etapie realizacji inwestycji wystąpią niekorzystne oddziaływania w postaci hałasu, odpadów, pylenia, ruchu ciężkiego

	sprzętu, płoszenia zwierząt i ptaków. W czasie prowadzenia prac mogą nastąpić niewielkie czasowe, negatywne skutki dla zwierząt. Oddziaływania te zakończą się po zakończeniu działań modernizacyjnych. Prace prowadzone będą w sposób minimalizujący presję na środowisko w trakcie budowy. Działania będą połączone z uzupełnieniem zieleni w bezpośrednim sąsiedztwie planowanych działań, co przyczyni się do poprawy sytuacji roślinnej, wodnej, zwierząt, na terenie objętym działaniami. Żadne z wymienionych działań nie będą realizowane na obszarach objętych formami ochrony przyrody
Cel operacyjny 3.2 Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu	
DZIAŁANIA: 3.2.1 Aktywizacja osób szczególnie zagrożonych bezrobociem 3.2.2 Monitoring rynku pracy i dostosowywanie form pomocy do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych	Działania nieinwestycyjne Zadanie wykonywane przez doradców zawodowych w zakresie: udzielania pomocy osobom bezrobotnym, poszukującym pracy, i pracującym w planowaniu, i organizowaniu ich życia zawodowego, pomocy ludziom mającym trudności z podjęciem lub realizacją decyzji zawodowej, wynikających głównie z braku umiejętności oceny swoich możliwości zawodowych lub korzystania z informacji o rynku pracy, pomocy pracodawcy w selekcji kandydatów na stanowiska pracy wymagające szczególnych predyspozycji. Realizacja tego zadania wykonywana będzie poprzez zastosowanie instrumentów i usług wymienionych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy tj. szkolenia, staż, prace interwencyjne, dotacje, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Przeprowadzanie, publikowanie upowszechnianie badań i analiz dotyczących sytuacji na rynku pracy. Badania i diagnozy rynku pracy w celu określenia potrzeb pracodawców, jak i możliwości bezrobotnych. Zakres tych badań to: określenie zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiecie, analiza wpływających ofert pracy i kierunków edukacyjnych, kierunku rozwoju największych firm w Powiecie, przewidywane oczekiwania pracodawców odnośnie pożądanых kwalifikacji, badanie potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych i pracodawców. Wyniki badań posłużą prognozowaniu sytuacji na lokalnym rynku pracy i umożliwią właściwy dobór form aktywizujących dla osób bezrobotnych. Informowanie osób bezrobotnych, pracodawców o rynku pracy, jego potrzebach, promocja usług rynku pracy, promocja oraz wspieranie przedsiębiorczości - udostępnianie informacji związanych z przedsiębiorczością i samozatrudnieniem, wspieranie osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą poprzez m.in. doradztwo i szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia własnej firmy. Realizacja zadania odbędzie się poprzez dostosowanie ofert szkoleniowych pod potrzeby osób bezrobotnych i pracodawców. Realizacja tych działań nie będzie się przyczyniała do negatywnego oddziaływania na środowisko
Cel operacyjny 3.3 Wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu	

DZIAŁANIA: 3.3.1 Promocja gospodarcza Powiatu Jędrzejowskiego i lokalnej przedsiębiorczości	Działania nieinwestycyjnie Działanie ma na celu współpracę Powiatu Jędrzejowskiego z mediami, ośrodkami wspierania przedsiębiorczości i ośrodkami doradztwa gospodarczego. Realizacja tych działań nie będzie się przyczyniała do negatywnego oddziaływania na środowisko
CEL STRATEGICZNY 4 – SPÓJNOŚĆ KOMUNIKACYJNA POWIATU	
Cel operacyjny 4.1 Rozbudowa i przebudowa sieci drogowej	
DZIAŁANIA: 4.1.1 Remonty dróg powiatowych 4.1.2 Rozwój infrastruktury i turystyki rowerowej	Działania inwestycyjnie i nieinwestycyjne Działania zapisane w ramach tego celu polegały będą na poprawie stanu technicznego istniejącej infrastruktury drogowej. Działania te realizowane będą przez gminy, Powiat, Województwo Świętokrzyskie oraz Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad. Docelowo realizacja tych zadań przyczyni się do upłynnienia jazdy przez teren Powiatu Jędrzejowskiego, zmniejszenia ilości niepotrzebnych startów i hamowań, a przez to zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza. Stworzenie planów i koncepcji, zbadanie możliwości finansowych i potrzeb Powiatu w zakresie rozbudowy dróg powiatowych. Niemniej jednak w trakcie realizacji remontów, modernizacji infrastruktury okołodrogowej i poprawy stanu technicznego dróg i mostów na etapie realizacji inwestycji wystąpią niekorzystne oddziaływania w postaci hałasu, odpadów, pylenia, ruchu ciężkiego sprzętu, niszczenie zieleni przydrożnej oraz płoszenia zwierząt i ptaków. W czasie prowadzenia prac mogą nastąpić niewielkie czasowe, negatywne skutki dla zwierząt. Oddziaływania te zakończą się po zakończeniu działań modernizacyjnych. Nie przewiduje się wyznaczania nowych traktów komunikacyjnych, tylko remonty, w tym budowę utwardzonych na miejsce nieutwardzonych dróg i urządzeń towarzyszących. Dzięki poprawie nawierzchni zmniejszy się hałas i erozja. Prace prowadzone będą w sposób minimalizujący presję na środowisko w trakcie budowy. Działania będą połączone z uzupełnieniem zieleni przydrożnej w bezpośrednim sąsiedztwie planowanych działań, co przyczyni się do poprawy sytuacji roślinnej, wodnej, zwierząt, na terenie objętym działaniami. Żadne z wymienionych działań nie będą realizowane na obszarach objętych formami ochrony przyrody. Budowa nowych i modernizacja istniejących tras rowerowych, budowa infrastruktury towarzyszącej (np. miejsca postoju, naprawy rowerów, wypożyczalni rowerów), odpowiednie oznakowanie szlaków i atrakcji turystycznych i widokowych. Poprawa infrastruktury turystycznej i komunikacyjnej regionu, poprawa bezpieczeństwa dla osób uprawiających sport i turystykę, promocja atrakcji turystycznych i przyrodniczych. Przyczyni się do ochrony między innymi roślinności przy trasach, zapobiegnie powstawaniu dzikich tras turystycznych i rowerowych itp. Realizacja tego działania przyniesie tylko

	pozytywne oddziaływania na środowisko
Cel operacyjny 4.2 Rozwój systemu zintegrowanego transportu zbiorowego	
DZIAŁANIA: 4.2.1 Integracja transportu zbiorowego	Działania nieinwestycyjnie Powiat Jędrzejowski zamierza prowadzić działania na rzecz budowy spójnego systemu transportu zbiorowego. Jednym z kluczowych zadań Powiatu w ramach niniejszego działania będzie współpraca z gminami. Powyższe działanie prowadzić będzie do poprawy integracji przestrzennej. Jednym z zadań Powiatu w ramach działania będzie prowadzenie monitoringu funkcjonowania systemu transportowego na terenie gmin wchodzących w jego skład. Powyższe działania pozwolą na optymalizację rozkładów jazdy w taki sposób, aby zapewnić skomunikowania w ramach węzłów przesiadkowych, a tym samym poprawę integracji czasowej poszczególnych środków transportu. Ważnym zadaniem z punktu widzenia funkcjonowania transportu zbiorowego będzie integracja organizacyjna podmiotów świadczących usługi transportowe. Jednym z działań w ramach integracji na obszarze Powiatu będzie również optymalizacja sieci połączeń transportu zbiorowego zgodnie z zapotrzebowaniem na usługi przewozowe. Integracja ofert przewozowych poszczególnych operatorów transportu publicznego prowadzić ma do poprawy dostępności Publicznego transportu zbiorowego w Powiecie. Realizacja tych działań nie będzie się przyczyniała do negatywnego oddziaływania na środowisko
CEL STRATEGICZNY 5 – INNOWACYJNA I SPRAWNA ADMINISTRACJA, WSPÓŁPRACA SAMORZĄDOWA I KSZTAŁTOWANIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU POWIATU JĘDRZEJOWSKIEGO	
Cel operacyjny 5.1 doskonalenie usług administracyjnych	
DZIAŁANIA: 5.1.1 Rozwój e-administracji i systemów informacji przestrzennej	Działania nieinwestycyjnie Efektem realizacji działania będzie modernizacja zaplecza teleinformatycznego zapewniająca tworzenie i implementację zaawansowanych systemów e-administracji. W szczególności powinna zapewniać interoperacyjność wykorzystywanych (i nowych) systemów z systemami innych jednostek sektora publicznego. W wyniku zacieśniania współpracy w obszarze modernizacji administracji publicznej Powiat Jędrzejowski i gminy Powiatu powinny wypracować wspólny standard e-usług publicznych i wspólny standard obsługi mieszkańca i przedsiębiorcy. Realizacja tych działań przyniesie tylko pozytywne oddziaływania na środowisko
Cel operacyjny 5.2 Kształtowanie dobrego wizerunku powiatu	
DZIAŁANIA: 5.2.1 Marketing Powiatu Jędrzejowskiego poprzez działania informacyjno-promocyjne	Działania nieinwestycyjnie Zasadniczym efektem działania jest kreowanie pozytywnego wizerunku i budowa rozpoznawalnej marki Powiatu Jędrzejowskiego. Działania wizerunkowe i promocyjne tworzące jednolity system promocji będą mieć jeszcze bardziej spójny charakter, ale przede wszystkim będą się koncentrować na systematycznym i ciągłym procesie informacyjnym. Ważnym celem realizacji działania będzie znaczące i systematyczne zwiększenie rozpoznawalności Powiatu Jędrzejowskiego wśród m.in. mieszkańców,

	inwestorów, turystów itp., a tym samym rosnąca rola w zakresie koordynacji działań w zakresie integracji mieszkańców Powiatu Jędrzejowskiego. Realizacja tych działań przyniesie tylko pozytywne oddziaływania na środowisko
Cel operacyjny 5.3 Współpraca samorządowa	
DZIAŁANIA: 5.3.1 Intensyfikacja współpracy zagranicznej Powiatu	Działania nieinwestycyjnie Działanie obejmuje trzy aktywności - kontynuacja współpracy samorządowej i przekładanie jej na działania skierowane do mieszkańców w ramach istniejących kontaktów partnerskich, poszukiwanie nowych regionów współpracy w Europie, na świecie, stosownie do potencjału demograficznego i gospodarczego Powiatu oraz podobieństw funkcjonalnych z potencjalnymi partnerami do wymiany kulturalnej i wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego, nawiązanie współpracy w ramach sieci jednostek samorządowych o podobnym położeniu i problemach związanych z rozwojem Realizacja tych działań przyniesie tylko pozytywne oddziaływania na środowisko

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli ujęto planowane do realizacji na terenie Powiatu Jędrzejowskiego zadania inwestycyjne i przeanalizowano ich wpływ na oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiskowe. Z poniższej analizy wyłączono zadania nieinwestycyjne ze względu na ich pozytywne oddziaływanie na środowisko.

Tabela 17 Wpływ działań na poszczególne komponenty środowiska¹⁴

Działanie	Nazwa działania	Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Działanie 1.1.1	Zwiększenie efektywności energetycznej oraz zmniejszenie energochłonności budynków	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	0	0	+
Działanie 1.1.3	Zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu	+	0	+	+	0	0	+	0	+/-	+	0	0	+
Działanie 1.2.1	Zapewnienie właściwej opieki nad obiektami zabytkowymi oraz sprawnej administracji w zakresie dóbr kultury	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	0	+	+
Działanie 1.4.1	Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz aktywizacja fizyczna mieszkańców	0	0	+	+	+	0	+	0	+	0	0	0	+
Działanie 2.1.3	Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w dostępie do opieki zdrowotnej	0	0	+	0	0	+	+	0	0	+	0	0	+
Działanie 3.1.1	Budowa, remonty i modernizacje budynków oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych	0	0	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	+
Działanie 4.1.1	Remonty dróg powiatowych	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+	0	0	+
Działanie 4.1.2	Rozwój infrastruktury i turystyki rowerowej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+

Źródło: opracowanie własne

¹⁴ Oznaczenia: (+) - realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia, (-) - realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia, (0) - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie, (+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia, (N) – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

7.1 PODSUMOWANIE PRZEWIDYWANYCH ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE ASPEKTY

Reasumując powyższe rozważania należy stwierdzić, że generalnie realizacja zaproponowanych w projekcie Strategii celów i działań wpłynie korzystnie na stan poszczególnych segmentów środowiska przyrodniczego i w efekcie końcowym przyczyni się do poprawy ich jakości.

Nie oznacza to jednak, że w trakcie realizacji dokumentu nie wystąpią czasowo negatywne oddziaływania na środowisko o różnym natężeniu. Należy jednak pamiętać, że mają one charakter przejściowy a ich ewentualne negatywne wpływy są rekompensowane osiągnięciem wymiernego efektu ekologicznego i społecznego. Z niekorzystnymi skutkami środowiskowymi związane będą przede wszystkim inwestycje z zakresu infrastruktury techniczno-inżynierskiej, których negatywne oddziaływanie będzie dotyczyć, zarówno fazy budowy, jak i eksploatacji. Dotyczy to przede wszystkim przedsięwzięć realizowanych w sektorze drogowym (m.in. budowa infrastruktury dróg i ośrodkowej).

Należy podkreślić, że o ile ujemne skutki środowiskowe występujące w fazie realizacji inwestycji raczej nie będą miały trwałego charakteru, o tyle w fazie eksploatacji tych inwestycji należy spodziewać się trwałych zmian w środowisku dotyczących:

- przekształceń krajobrazu (drogi, obiekty hydrotechniczne),
- wpływu na jakość powietrza i klimat akustyczny (przebudowa infrastruktury drogowej),
- zmiany warunków hydrologicznych oraz hydrogeologicznych (przebudowa dróg),
- przerwania ciągłości struktur przyrodniczych oraz zmiany szlaków migracji zwierząt (przebudowa dróg).

Ważną kwestią jest odpowiednia i prawidłowa lokalizacja przedsięwzięć. Wszelkie działania inwestycyjne planowane na terenie Powiatu Jędrzejowskiego muszą być zgodne z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Lokalizacja zgodna z MPZP wyeliminuje możliwość lokalizacji inwestycji o charakterze oddziałującym na środowisko z obszarów chronionych oraz z obszarów należących do sieci NATURA 2000. W czasie opracowywania niniejszej prognozy nie ma możliwości określenia możliwego oddziaływania wszystkich zadań, gdyż nie ma konkretnych planów dotyczących rodzajów i lokalizacji

niektórych inwestycji. Pewnym jest jednakże, że żadne działania nie będą realizowane na obszarze NATURA 2000.

Odrębną kwestię stanowią inwestycje budzące konflikty społeczne, co jest związane ogólnie z lokalizacją nowych inwestycji w nowych lokalizacjach. Dotyczy to przede wszystkim infrastruktury turystycznej, rozwoju gospodarczego czy przebudowy dróg. Nie ulega wątpliwości, że mogą one wystąpić w trakcie realizacji dokumentu Strategii, co z kolei będzie wiązało się z koniecznością podjęcia decyzji obejmującej:

- zmianę realizacji projektowanego przedsięwzięcia,
- wykonanie działań kompensacyjnych
- lub całkowitą rezygnację z inwestycji.

Wybór jednego z ww. rozwiązań będzie uzależniony od szeregu czynników, spośród których największe znaczenie będzie miał aspekt środowiskowy i społeczny. Dodatkową kwestią dotyczącą jednak już wszystkich zadań inwestycyjnych będzie przeprowadzenie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, odpowiednich procedur i opracowanie stosownych dokumentów uwzględniających ewentualny wpływ inwestycji na środowisko. Ostatecznie należy jednak podkreślić, że realizacja projektu Strategii z całą pewnością będzie wpływać na zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko głównie poprzez:

- racjonalną gospodarkę wodną powodującą ograniczenie strat w zasobach wodnych,
- poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- poprawę jakości powietrza atmosferycznego wskutek ograniczania emisji gazowych i pyłowych pochodzących z sektora gospodarczego, ale również związanych z tzw. niską emisją,
- poprawę walorów społecznych w tym poziomu edukacji, opieki zdrowotnej czy dostępu do poradnictwa i miejsc pracy mieszkańców Powiatu Jędrzejowskiego.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027 na **Obszary Natura 2000**. Analiza celów strategicznych i operacyjnych oraz planowanych założeń ich realizacji, typów działań prowadzi do następujących generalnych wniosków:

- nie będą realizowane żadne działania na obszarze NATURA 2000,
- pośrednie efekty celów rozwoju są w kontekście oddziaływania na Naturę 2000 trudne do zdefiniowania – prawdopodobnie ich wpływ będzie minimalny, ale jego charakter – pozytywny.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027 na **różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny**. Analiza celów strategicznych i operacyjnych oraz planowanych założeń ich realizacji, typów działań prowadzi do następujących generalnych wniosków:

- wszelkie działania inwestycyjne wiążące się z przekształceniami przestrzeni wpływają na analizowane zagadnienia – wiążą się ze zmianą charakteru użytkowania terenu, zmianą charakteru powierzchni biologicznie czynnej, z podziałami terenu i osłabianiem jego odporności na antropopresję, z tworzeniem barier przestrzennych, z wyparciem pewnych gatunków i/lub wprowadzaniem w ich miejsce nowych, z wprowadzaniem nowego charakteru roślinności w związku z urządzeniem terenów zielonych, zieleni ozdobnej, zieleni izolacyjnej, itp. Zdecydowana większość opisanych wyżej zmian ma charakter negatywny, ale nie jest to regułą i każdorazowo indywidualna ocena poszczególnych przedsięwzięć, może być odmienna,
- projekt Strategii przewiduje szereg działań o charakterze prospołecznym, zmierzających przede wszystkim do poprawy jakości życia mieszkańców (poprzez poprawę poziomu i dostępności do edukacji, zwiększenie poradnictwa zawodowego, aktywizację gospodarczą, społeczną, poprawę warunków mieszkaniowych). Zmiany o takim charakterze wiążą się zawsze także z poprawą świadomości ekologicznej ludności i podejmowaniu działań na rzecz ochrony środowiska (jego stan wraz z poprawą sytuacji materialnej, staje się immanentnym składnikiem wysokiej jakości życia). W tym aspekcie ustalenia w projekcie Strategii należy uznać za wpływające pośrednio i w długim okresie, w sposób pozytywny na bioróżnorodność, świat zwierząt i świat roślin.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027 na **ludzi**. Analiza celów strategicznych i operacyjnych oraz planowanych założeń ich realizacji, typów działań prowadzi do następujących generalnych wniosków:

- projekt Strategii zawiera szereg ustaleń o charakterze jednoznacznie prospołecznym – wiążą się one przede wszystkim z:
 - poprawą warunków zamieszkania (w tym stan przestrzeni publicznych, jakość infrastruktury technicznej, dostępność infrastruktury społecznej, dostępność komunikacyjna),

- poprawą sytuacji materialnej (tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój nowych funkcji powiatu, wdrażanie programów mających na celu poprawę poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych),
- poprawę warunków codziennego życia (optymalizacja sieci drogowej, rozwoju technologii informatycznych).

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027 na **powierzchnię ziemi i krajobraz**. Analiza celów strategicznych i operacyjnych oraz planowanych założeń ich realizacji, typów działań prowadzi do następujących generalnych wniosków:

- w znacznej mierze działania zawarte w projekcie Strategii dotyczą przestrzennie obszarów już zagospodarowanych, zurbanizowanych, pełniących określone funkcje, a realizacja zapisów w projekcie Strategii ma za zadanie ich uzupełnienie. W związku z tym oddziaływanie na powierzchnię ziemi i krajobraz jest w większym stopniu pozytywne niż negatywne.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027 na **klimat**. Analiza celów strategicznych i operacyjnych oraz planowanych założeń ich realizacji, typów działań prowadzi do następujących generalnych wniosków:

- rozwój ruchu komunikacyjnego na terenach cennych przyrodniczo nie przyczyni się do zmniejszenia globalnej presji na zmiany klimatyczne, jednak udrażnianie ruchu samochodowego zmniejszy negatywne oddziaływanie,
- nie przewiduje się znaczących oddziaływań w zakresie rozwoju turystyki, który ma mieć łagodny charakter uwzględniający walory przyrodnicze.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027 na **zasoby naturalne**. Analiza celów strategicznych i operacyjnych oraz planowanych założeń ich realizacji, typów działań prowadzi do następujących generalnych wniosków:

- projekt Strategii zawiera szereg zapisów dotyczących budowy i modernizacji infrastruktury technicznej, co w znacznym stopniu ogranicza oddziaływanie negatywne poszczególnych celów na zasoby naturalne, jakimi są złoża wód podziemnych wykorzystywanych jako woda pitna dla mieszkańców Powiatu.

- ponieważ znaczna część zasobów naturalnych znajdujących się na terenie Powiatu jest chroniona w sposób naturalny oraz poprzez działający system prawny to oddziaływanie realizacji poszczególnych celów na zasoby naturalne jest stosunkowo niewielkie i zazwyczaj nie będzie miało istotnego wpływu na te zasoby.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027 na **zabytki**. Analiza celów strategicznych i operacyjnych oraz planowanych założeń ich realizacji, typów działań prowadzi do następujących generalnych wniosków:

- działania związane z rewitalizacją obszarów w miejscowościach o zachowanym układzie historycznym oraz z modernizacją i odnawianiem zabytków przyczynią się do poprawy stanu technicznego występujących tam zabytków, będzie to trwałe i korzystne oddziaływanie mające wpływ na podniesienie atrakcyjności Powiatu.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027 na **dobra materialne**. Analiza celów strategicznych i programów operacyjnych oraz planowanych założeń ich realizacji, typów działań prowadzi do następujących generalnych wniosków:

- projekt Strategii nie zawiera ustaleń, które prowadziłyby do dających się przewidzieć istotnych strat w zakresie wartości i jakości dóbr materialnych,
- projekt Strategii zawiera szereg ustaleń prowadzących do podniesienia wartości i jakości dóbr materialnych, zarówno w sferze publicznej, jak i prywatnej,
- realizacja ustaleń w projekcie Strategii będzie się wiązała z tworzeniem korzystnych warunków dla dokonywania inwestycji na terenie Powiatu Jędrzejowskiego – dotyczy to inwestycji w zakresie przedsiębiorczości, handlu i usług,
- realizacja ustaleń w projekcie Strategii będzie się wiązała z poprawą jakości i wartości przestrzeni publicznych (estetyzacja, modernizacja, remonty, renowacja zabytków, realizacja nowych elementów małej architektury, realizacja nowych lub poprawa stanu istniejących terenów zieleni),
- realizacja ustaleń w projekcie Strategii będzie się wiązała z poprawą sytuacji materialnej mieszkańców, co będzie sprzyjać konsumpcji i poprawie standardu zamieszkania.

Przeprowadzona wieloaspektowa analiza oddziaływań na różne elementy środowiska wskazuje, że realizacja uogólnionych celów operacyjnych powodować będzie stosunkowo

niewielkie oddziaływania, i to zarówno w aspekcie pozytywnym, jak i negatywnym. Co ważne, na powyższą neutralną ocenę, tylko w niewielkim stopniu wpływa brak wiedzy na temat szczegółów planowanych rozwiązań i podejmowanych zadań (w tym przypadku rodzaje i charakter oddziaływań będzie można ocenić dopiero na etapie podejmowania decyzji co do konkretnych przedsięwzięć) – w kilku przypadkach ocenianych przedsięwzięć nie wystawiono oceny, uzależniając ją od szczegółów dotyczących ich realizacji. W pozostałych przypadkach – stwierdzenie, iż dany cel nie będzie oddziaływał na środowisko, poprzedzone było analizą projektowanych priorytetowych działań oraz spodziewanych efektów ich realizacji. W zdecydowanej większości oceniono, iż realizacja zamierzonych celów nie wpłynie znacząco na analizowane zagadnienie. Tak duża liczba ocen neutralnych wynika w dużej mierze ze specyfiki planowanych zamierzeń rozwojowych – spośród 5 celów strategicznych, żaden sposób ewidentny i inwazyjny nie wkracza w środowisko przyrodnicze ani w przestrzeń mogącą pełnić funkcje ekologiczne. Wymienione wyżej zadania inwestycyjne przyczyniać się będą do oddziaływania negatywnego tylko w trakcie realizacji inwestycji. Natomiast po zakończeniu realizacji zadań będą przyczyniać się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców, poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych z powodu lepszego oczyszczania ścieków i zmniejszenia ilości surowych ścieków zrzucanych bezpośrednio do rzek i potoków, a także płynniejszą jazdę przez teren Powiatu. Większość działań ma typowy charakter projektów miękkich – związanych z edukacją, ochroną zdrowia, czy współpracą gospodarczą i społeczną, a więc nie mają bezpośredniego wpływu na przestrzeń i środowisko. W niektórych przypadkach nie było możliwe wydanie jednoznacznej oceny. Dostatecznie częste są sytuacje, gdy cel ma bardzo złożony charakter i poszczególne zadania w ramach tego celu mogą w różny sposób oddziaływać. W niektórych przypadkach zadanie może być ocenione dopiero w momencie wyznaczenia szczegółowej lokalizacji inwestycji gdyż dopiero lokalizacja zadania różnicuje, czy ocena oddziaływania będzie pozytywna, czy negatywna. W niektórych przypadkach postawiono ocenę +/- czyli określono, iż realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia, te negatywne głównie w trakcie realizacji inwestycji, natomiast pozytywne po jej zakończeniu w fazie funkcjonowania oznacza to że czasem w wyniku realizacji któregoś z zadań skutki czasowe są negatywne, niemniej jednak w końcowym efekcie wszystkie oddziaływania długofalowe będą pozytywne.

8. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu Strategii, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim na etapie budowy inwestycje w zakresie modernizacji dróg, budynków i obiektów sportowych oraz infrastruktura turystyczna. Wszelkie te działania będą realizowane zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska oraz z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, dla każdej mogącej negatywnie oddziaływać inwestycji przeprowadzona zostanie procedura środowiskowa łącznie z opracowaniem szczegółowego raportu oddziaływania na środowisko. Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć poprzez lokalizację zgodną z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania. Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

W trakcie realizacji inwestycji w zakresie turystyki kluczowym zadaniem jest prawidłowe wyznaczenie lokalizacji planowanego przedsięwzięcia, zgodnie z miejscowymi PZP, a także zgodnie z walorami przyrodniczymi w tym objętymi ochroną prawną.

Przy realizacji zadań dotyczących budowy i przebudowy odwodnień dróg należy tak planować zakres prac, aby w możliwie najwyższym stopniu zapewnić ochronę gleb, siedlisk, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych.

Realizacja infrastruktury transportu drogowego nie może zagrażać trwałości układów przyrodniczych i ciągłości funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Realizując inwestycje drogowe należy ograniczać presję na tereny wrażliwe, unikać tworzenia barier dla funkcjonowania przyrody. Istotne jest zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie głównych szlaków migracji zwierząt. Zapewnienie przepustów lub kładek dla zwierząt w poprzek drogi, pozwoli utrzymać te szlaki migracyjne. Aby ograniczyć oddziaływanie drogi jako źródła emisji hałasu i spalin należy w projekcie uwzględnić możliwość budowy ekranów akustycznych oraz takie rozwiązania, które poprawią płynność ruchu np. wydzielenie pasa awaryjnego, wydzielenie pasów do skrętu w rejonie skrzyżowań, budowa zatok w rejonie przystanków komunikacji, budowa przestrzeni parkingowych, odpowiednia geometria łuków. Ponadto nasadzenia wzdłuż drogi mogą ograniczyć rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

Mając na uwadze duży zasięg oraz w większości przypadków nieodwracalny charakter przekształceń środowiska podczas realizacji analizowanych inwestycji, zaleca się dokładne rozważanie lokalizacji inwestycji a także zastosowanie przyjaznych dla środowiska oraz wysokiej klasy rozwiązań technicznych.

9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach projektu Strategii ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie w tym zakresie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy budowie nowych dróg, urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii należy, rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe.

W przypadku pozostałych zaproponowanych działań, wpływających korzystnie na środowisko, proponowanie rozwiązań alternatywnych jest nieuzasadnione.

W trakcie opracowywania niniejszej prognozy nie natrafiono na trudności wynikające z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

10. INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Aby w przyszłości istniała możliwość obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i projektów proponowanych w ramach projektu Strategii konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań.

Monitoring ten, ze względu na częstotliwość gromadzenia, a w szczególności udostępniania danych powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z jego realizacji, łącznie ze sprawozdaniami z postępów wykonania, powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3.10.2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, co najmniej w cyklu dwuletnim.

Strategia Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027 została opracowana przy założeniu, że jej sporządzenie przyczyni się do planowego zarządzania wymagającego okresowych weryfikacji luki pomiędzy stanem faktycznym i stanem pożądanym w Powiecie.

Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania Strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych działań. Poszczególne „cele” opisane w Strategii posiadają określone mierniki oceny będące podstawą do budowania szczegółowych zasad oceny postępu prac nad programami. Sposób prezentacji osiągnięć w realizacji Strategii to decyzja władz powiatowych. Monitorowanie i ocena zarówno Strategii, jak i innych programów polegać winno na porównaniu osiągniętego stanu do założeń opisanych w odpowiednich programach na podstawie analizy sprawozdań rzeczowych i finansowych jednostek organizacyjnych Powiatu.

11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

W wyniku realizacji omawianego projektu Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027 nie będą występować transgraniczne oddziaływania na środowisko, ponieważ Strategia nie przewiduje realizacji przedsięwzięć mogących tak szeroko oddziaływać na środowisko. Wobec tego, dokument ten nie musi być poddany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

12. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027 są przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 z późn. zm.).

Nadrzędnym celem przedmiotowego dokumentu była analiza potencjalnych skutków, zarówno pozytywnych jak i negatywnych, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z realizacją zadań sformułowanych w projekcie Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027.

Należy w tym miejscu zaznaczyć także, że przedmiotem analizy w aspekcie oddziaływań negatywnych było nie tylko wskazanie możliwości ich wystąpienia, ale również sformułowanie zaleceń mających na celu ich ograniczenie bądź wręcz zapobieżenie im. W kontekście powyższego punktem wyjścia dla opracowania „Prognozy...” była analiza stanu aktualnego środowiska przyrodniczego na obszarze Powiatu Jędrzejowskiego oraz wskazanie najważniejszych problemów w tym zakresie.

Analizy stanu aktualnego dokonano w oparciu o informacje uzyskane od Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych), na podstawie danych uzyskanych z gmin i powiatu. Rokiem bazowym dla prowadzonych analiz był rok 2019 i 2020 oraz, w przypadku braku wiarygodnych informacji, korzystano także z danych za lata wcześniejsze.

Tabela 18 Problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska

Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Hałas	Promieniowanie elektromagnetyczne
Przekroczenia wartości stężeń substancji zanieczyszczających, takich jak: benzo(a)piren. Przekroczenie wystąpiło również w zakresie poziomu celu długoterminowego określonego dla ozonu	Na części terenów wiejskich brak kompleksowo uporządkowanej gospodarki ściekowej Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych pochodzących ze źródeł rolniczych i miejsc bytowania ludzi Pogarszanie się jakości wód podziemnych w płytkich poziomach wodonośnych w obrębie terenów zurbanizowanych	Powiększające się wartości przekroczeń emisji hałasu komunikacyjnego	Nie stwierdzono przekroczenia wartości pól elektromagnetycznych.
Niski udział energii odnawialnej w ogólnym bilansie energetycznym			

Źródło: opracowanie własne

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Pozytywne oddziaływania zadań wskazanych w projekcie Strategii na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi.

Wśród planowanych inwestycji, których niewłaściwa lokalizacja, niezgodna z planami zagospodarowania przestrzennego może przyczynić się do wystąpienia oddziaływań niekorzystnych z punktu widzenia środowiska, można wymienić:

- Poprawę stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz aktywizacja fizyczna mieszkańców;
- Budowę, remonty i modernizacje budynków oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych;
- Remonty dróg powiatowych.

Negatywne krótkoterminowe oddziaływania na zasoby środowiska mogą być związane z fazą realizacji inwestycji.

Negatywne oddziaływanie na środowisko ww. działań można w pierwszej kolejności minimalizować poprzez wybór najbardziej racjonalnej ich lokalizacji zapewniającej zarówno wymierny efekt ekologiczny jak i społeczno-ekonomiczny, czyli innymi słowy – równowagę przyrodniczą. Warunkiem wyboru najbardziej optymalnej lokalizacji jest analiza przepisów prawnych z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych, dokumentów strategicznych oraz aktów prawa miejscowego (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko proponowanie rozwiązań alternatywnych innych niż lokalizacyjne nie ma uzasadnienia. W przypadku inwestycji, których oddziaływanie na środowisko może być negatywne należy rozważać warianty alternatywne tak aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie niekorzystnie oddziaływać na środowisko. W przypadku gdy działania nie zostaną wdrożone prowadzić to będzie do pogłębiania się problemów w zakresie edukacji, opieki społecznej, ochrony zdrowia, a także ochrony środowiska co negatywnie wpłynie na komfort życia

i zdrowie mieszkańców. Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich priorytetów pozwala na stwierdzenie, że generalnie ich realizacja spowoduje:

- wzrost wykształcenia mieszkańców Powiatu Jędrzejowskiego,
- stworzy lepszy dostęp do specjalistycznych usług medycznych,
- podniesienie standardu opieki społecznej, w tym pośrednictwa pracy,
- zwiększenie dostępności mieszkańców do wydarzeń zakresie kultury i edukacji regionalnej i artystycznej,
- stworzenie lepszych warunków do rozwoju przedsiębiorczości i współpracy międzyregionalnej,
- poprawę jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego,
- ograniczanie zużywania zasobów środowiskowych.

Oświadczenie
autora niniejszej Prognozy o spełnieniu wymagań,
o których mowa w art. 74a ust. 2

Bartosz Baranowski pracownik firmy Remedis SA, jako autor niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko postanowień projektu Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027 oświadczam, iż ukończyłem studia wyższe na kierunku Finanse i Rachunkowość w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu, uzyskując licencjat. Jednocześnie oświadczam, że posiadam doświadczenie w opracowywaniu prognoz oddziaływania na środowisko i od 2013 roku opracowałem kilkanaście tego rodzaju opracowań jako współautor.

Jestem świadom odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Bartosz Baranowski

13. SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Tabela 1 Cele strategiczne, programy operacyjne i działania Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027	9
Tabela 2 Zestawienie dokumentów strategicznych i przedstawienie spójności z celami zapisanymi w projekcie Strategii Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2021-2027	13
Tabela 3 Powierzchnia i ludność gmin Powiatu Jędrzejowskiego w 2019 roku	18
Tabela 4 Sieć osadnicza w Powiecie Jędrzejowskim (miasta i sołectwa)	19
Tabela 5 Jednolite części wód powierzchniowych w Powiecie Jędrzejowskim	22
Tabela 6 Powierzchnia geodezyjna gruntów w Powiecie Jędrzejowskim	26
Tabela 7 Wykaz złóż na terenie Powiatu Jędrzejowskiego.....	27
Tabela 8 Pomniki przyrody w Powiecie Jędrzejowskim	38
Tabela 9 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – 2020 rok.....	46
Tabela 10 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – 2020 rok	47
Tabela 11 Ocena stanu JCWPd	57
Tabela 12 Wyniki pomiarów wód podziemnych z obszaru Powiatu Jędrzejowskiego w 2018 roku.....	58
Tabela 13 Dane dotyczące zasobów glebowych w punkcie pomiarowym w Sękowicach	58
Tabela 14 Ocena stanu środowiska Powiatu Jędrzejowskiego - synteza	62
Tabela 15 Przewidywane negatywne i pozytywne skutki braku realizacji postanowień projektu Strategii.....	66
Tabela 16 Określenie, analiza i ocena przewidywanych potencjalnych znaczących oddziaływań na środowisko.....	70
Tabela 17 Wpływ działań na poszczególne komponenty środowiska.....	80
Tabela 18 Problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska	92
Rysunek 1 Powiat Jędrzejowski na mapie województwa świętokrzyskiego	18
Rysunek 2 Powiat Jędrzejowski – gminy	19
Rysunek 3 Mapa obszaru Powiatu Jędrzejowskiego na tle jednolitych części wód	22

Rysunek 4 Obszary Natura 2000 na obszarze Powiatu Jędrzejowskiego	42
Rysunek 5 Parki Krajobrazowe w Powiecie Jędrzejowskim.....	43
Rysunek 6 Rezerваты Przyrody w Powiecie Jędrzejowskim	43
Rysunek 7 Obszary Chronionego Krajobrazu w Powiecie Jędrzejowskim.....	44
Rysunek 8 Podział województwa świętokrzyskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza	45
Rysunek 9 Klasyfikacja stanu i potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w województwie świętokrzyskim za rok 2017	51
Rysunek 10 Klasyfikacja stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w województwie świętokrzyskim za rok 2017.....	52
Rysunek 11 Klasyfikacja stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w województwie świętokrzyskim za rok 2017	53
Rysunek 12 Podział na GZWP i JCWPd w województwie świętokrzyskim	57

Beniamin Bork